Bugün 16 sahife

AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 19 — No. 6483 — Fiatı her yerde 5 kuruş — SALI — 3 TEŞRİNİSANİ 1936 — Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24243 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Atatürkün nutku

Ankara 2 Teşrinisani

Her yıl, Millet meclisini açarken, Reisicumhurun hükûmetin bir senelik icraatını hülâsa eden ve gelecek yıl yapılacak işlerin programını çizen bir nutuk söylemesi âdettir. Bu nutuk, bir hükûmet nutku olmakla beraber her defasında, mutlaka Büyük Şefin millete gösterdiği yeni bir hedef, hükûmete verdiği yeni mühim direktifler vardır.

Bir Cumhurreisinin bu yıllık nutku, hükûmet icraatının ne derece heyecandan azade, resmî bilânçosu olursa olsun mütemadî bir değişme ve ilerleme hayatı yaşıyan bir milletin şefi olan inkılâpçı Atatürkün ağzında heyecan ve ümid verici yeniliklerden azade kalamaz.

Bu bakımdan Atatürkün Millet meclisini bu defa açarken söylediği nutuk geçen yıllara nisbetle daha uzun ve daha mühimdi. Uzunluğu, hükûmet işlerinin geçen sene daha dolgun olmasından ve yaz tatilinde memleketin her tarafını gezen Başvekil ile diğer vekillerin, görülen ve görülecek olan yeni işlerin çokluğundan ileri geliyor. Bu son nutka büyük bir heyecan kıymeti veren hâdise de, Atatürkün dahilî işlerde ve dış siyasette millete ve memlekete yeni ufuklar açmasından doğuyor.

Reisicumhur, memleketin iç işlerini anlatırken bilhassa göçmenlerin yerleştirilmesine, demiryolu programı ile yol ve köprü inşaatına, su işlerine, ziraate çok ehemmiyet vermişler ve *«her Türk çiftçi ailesinin geçineceği ve çalışacağı toprağa malik olması behemehal lâzım»* olduğunu söyliyerek *«Vatanın sağlam temeli ve imanı bu esastadır»* demişlerdir.

Atatürk, hayatı ucuzlatmak icap ettikçe vergileri indirmek siyasetine devam olunacağını ve bu sene hem ilk ihtiyaçlardan, hem esaslı kuvvet vasıtalarından olan petrol ile benzin resimlerinin geniş mikyasta indirilmesini meclisten temenni etmiştir.

Reisicumhur, birçok memleketlerin para buhranı geçirdiği bu devirde, bazı fikirlerdeki endişe ve tereddüdü kökünden atacak şekilde, Türk parasının bugünkü kıymetinin muhafaza olunacağını, açık ve katî olarak ilân etmiştir.

Haricî siyasette nutkun en mühim yeri, İngiltere kralının ziyareti münasebetile Atatürkün, Türkiye - İngiltere dostluğuna verdiği kıymettir.

İki devlet reisinin samimî mülâkatlarından sonra iki devlet arasındaki dostluk münasebetlerinin filen inkişaf etmesi, yalnız Türkiye bakımından değil, Avrupanın sulhü için de bütün dünyanın dikkat nazarını celbeden mesud bir hâdise olmuştur.

Atatürkün nutkunda, Türk milletinin son zamanlardaki düşünce ve hislerini en kuvvetle ifade eden yer, hiç şüphesiz, İskenderun-Antakya ve havalisinin mukadderatıdır. Reisicumhur, bu mühim millî dava üzerinde *«ciddiyetle ve katiyetle durmağa mecburuz»* demekle en yüksek mümessili bulunduğu Türk milletinin en derin duygularını ifade etmiştir. Esasen Atatürk son cümleleri söylerken, bütün mebusların -Millet meclisi tarihinde hiç görülmemiş şekilde- bir kütle halinde heyecanla ayağa kalkarak şiddetli alkışlar ve bağrışmalar arasında Reisicumhurun sözlerini kesmesi, milletin ruhî haletini gösteren, dikkate değer bir manzara idi. Nihayet Türkiyenin bu meseledeki davası hiç itiraz götürmez derecede açık ve sadedir: Vaktile Fransız mandaterliğine emanet ettiğimiz bu halis Türk kütlesinin bir Suriye idaresine terkedilmesine razı olamayız, bu yerlerin de müstakil olmasını istiyoruz.

Atatürkün de söylediği gibi *«Dostluğuna daima çok ehemmiyet verdiğimiz Fransanın»* bu meselede Türk efkârını inkasare uğratacak herhangi bir yol takip edeceğini akle getirmek aslâ mümkün değildir. Bahusus bugün Fransayı idare eden sosyalist hükûmetin, sırf kendi meslek ve akideleri itibarile de, Türk milletinin bu haklı dileğini derhal kabul etmesi tabiîdir.

Antakya ve havalisindeki Türk kütlesinin mukadderatı, Fransa için, Türkiye dostluğunu hiçe saydıracak kadar hayati bir mesele olduğunu hiç bir Fransız dahi kabul edemez.

Necmeddin SADAK



Yukarıda Atatürk meclise girerken, aşağıda nutkunu irad ederken Meclisin açılmasına ait resimler dokuzuncu sahifemizdedir)

M. Stoyadinoviçin mühim beyanatı

Atatürk ismi gibi yeni Türkiyenin babasıdır

Yugoslavyanın, dost ve müttefik Türk ordusunu bu kadar iyi hazırlanmış görmekten duyduğu sevinci anlatamam

Dost ve müttefik Yugoslavyanın muhterem başvekili M. Stoyadinoviç dün akşam şehrimizden hareket etmezden evvel Yugoslav başkonsolosluğunda Türk gazetecilerini kabul ettiler.

M. Stoyadinoviç, kendisine matbuat müdüriyeti İstanbul mümessili bay Neşet Halil tarafından prazante edilen gazetecilere ayrı ayrı iltifat ettikten sonra Türkiyedeki ziyaretinin intiba ve müşahadeleri hakkında şu mühim beyanatta bulundular:

— «Dost ve müttefik Türkiyeyi Cumhuriyet bayramı şenliklerinde

(Devamı 4 üncü sahifede)

M. Mussolininin son nutku yeni bir silâhlanma yarışına sebep olacakmış

Fransız gazeteleri nutku iyi karşılamadı şiddetli tenkitlerde bulunuyorlar

Paris 2 — Gazeteler, M. Musolininin son nutku hakkında uzun makaleler yazıyorlar. Ordre gazetesi diyor ki:

«M. Mussolini, isteyerek veya istemiyerek, Avrupa devletlerine yapılacak yegâne şey maddeten ve manen silâhlanmak olduğunu anlatmıştır. M. Göringin, Almanlara, topların ekmek verebileceği hakkındaki son nutkundan sonra söylenilen bu sözler yeni bir silâhlanma yarışı başlıyacağını gösteriyor.»

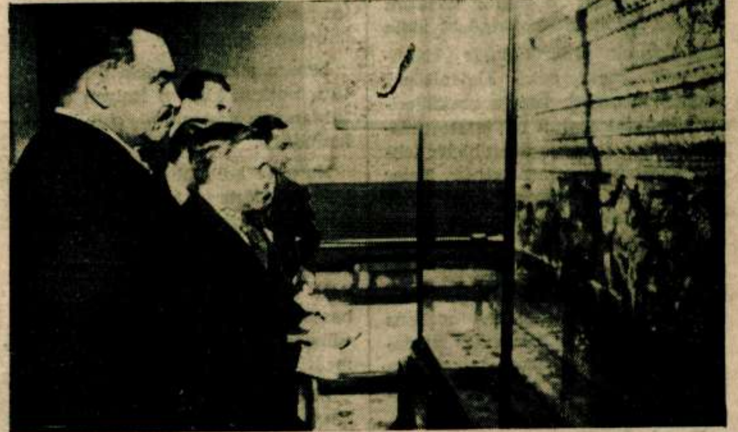
Echo de Paris gazetesi diyor ki:

«M. Mussolini müşterek emniyet meselesinde Alman noktainazarını kabul ediyor. Milletler cemiyetinin rahatca ortadan kalkabileceğini anlatıyor. Mademki bu fikirdedir, neden Milletler cemiyetinden çekilmiyor?

(Devamı 4 üncü sahifede)

Misafirimiz dün akşam Belgrada hareket etti

M. Stoyadinoviç istasyonda "yaşa„ ve alkış seslerile uğurlandılar



M. Stoyadinoviç dün müzede İskenderin lâhdi karşısında

Dost Yugoslavyanın Başvekili muhterem misafirimiz M. Stoyadinoviç, refikaları ve maiyeti dün akşam 21,45 de hareket eden eksprese bağlanan hususi bir vagonla Belgrada hareket etmiştir. Büyük misafirimiz vali, İstanbul kumandan vekili general Ali Fuad, Yugoslavya elçiliği ve bir çok zevat tarafından uğurlanmıştır.

Sirkeci istasyonu bu münasebetle dün akşam Türk ve Yugoslav bayraklarile donatılmıştır. Bir askerî müfreze ve bir polis kıtası büyük misafirimize selâm resmini ifa etmek için istasyonda yer almıştı.

Muhterem misafirimiz refikalarile birlikte tam saat 21,30 da istasyona geldiler ve bir müddet vali ile görüştükten sonra binecekleri vagonun önüne geldiler. Bu sırada bando Yugoslav ve Türk millî marşlarını çaldı. M. Stoyadinoviç kendisini selâmlıyan askeri teftiş ettiler ve Türkçe olarak:

— Merhaba.

Dediler. Misafirimiz trene binmeden evvel teşyie gelenler ile vedalaşırken bu arada valiyi Balgrada davet etmiştir. Bundan sonra bayan Stoyadinoviç de valinin kızı Günseliye:

— Ben de sizi beklerim..

Demiştir. Tren yaşa ve alkış sesleri arasında hareket etmiştir.

MİSAFİRİMİZİN DÜNKÜ GEZİNTİLERİ

M. Stoyadinoviç dün öğleye kadar Perapalasta istirahat etmiş ve öğleden sonra Türk - Yugoslav Afyon bürosuna gelerek tedkiklerde bulunmuş, malûmat almıştır.

Muhterem misafirimiz buradan çıktıktan sonra şehirde bir gezinti yapmış ve caddelerde halkın muhabbetkârane tezahüratile selâmlanmıştır. Büyük misafir, bu meyanda müzeleri de ziyaret etmiştir.

Kral karol Romanyaya döndü

Prag 2 (A.A.) — Kral Karol ve prens Michel, Romanyaya hareket etmişlerdir.

Dosya

Arizal cevabiye

Yazan: Fazıl Ahmed Aykaç

Üçüncü sahifemizde okuyunuz.



— Sizin en beğenmediğiniz hastalık tifodur öyle mi doktor?

— Tabii!.. Müşterilerimizin yarısını alır götürür!..

Son dakika

Mussolininin nutku Ingilterede nasıl karşılandı

Ingiliz resmî mahafili, Akdenizde bugünkü vaziyeti olduğu gibi bırakmak daha hayırlı olacağı fikrinde

Londra 3 — Röyter ajansı bildiriyor: M. Mussolininin nutku, Akdenizdeki İngiliz ve İtalyan menfaatlerinin zıd olmadığını bildiren bir beyanname mahiyetinde tefsir edilmesi itibarile Londrada iyi karşılanmış ise de buna mukabil İngilterenin Akdenizde İtalyan ulusunun hayatını boğmak tehlikesi hakkındaki iddia katî olarak reddedilmekte bulunmuştur. İngilterenin Akdenizdeki yegâne menfaati, İngiliz mahfillerine göre, statükonun muhafazasındadır. Bu hal, İtalyaya karşı hiçbir tehdidi tazammun etmemektedir. Yeter ki İtalya bu statükoyu değiştirmek arzusunda bulunmasın. Bunu gösteren bir delil ise mevcud değildir. Buna binaen, İngiliz mahfillerinde karşılıklı olduğu müddetçe, İtalyan menfaatlerinin tanınması için mahsus bir temayül vardır. Fakat iki veya daha fazla taraflı bir Akdeniz paktının bu gayeye irişmeyi kolaylaştıracağı zannedilmektedir.

Resmî İngiliz mahfillerinin tezinin şu olduğu anlaşılıyor: «Durumun bugünkü şeklinde olduğu gibi bırakılması hayırlı olacaktır.»

İntiba, yeni Akdeniz paktları müzakerelerinin eski endişeleri dirilteceği merkezindedir.

Habeşistandaki fütuhatın tanınması meselesine gelince, bunun halen pratik bir teklif olmadığı şiddetle beyan edilmektedir.

Londra mahfillerindeki umumî intiba, nutkun kısmen İtalyan ahaliyi tatmin için irad edilmiş olduğu merkezindedir.

Nutukta kullanılan lisana gelince, bu diktatörlerin tab'an, nüansları düşünmeksizin sert söylemeleri icab ettiğine hamledilmektedir. Bununla beraber, nutkun İtalyanın Akdenizdeki vaziyeti meselesine pek ziyade hassas olduğunu gösterdiği teslim edilmekte ve bunun da yeni bir şey olmadığı kaydedilmektedir.

Böyle olmakla beraber, nutkun İngiltere bakımından mühim diplomatik inkişaflara yol açacağına pek az ihtimal mevcuttur.

Bu Sabahki Telgraflar

Madrid etrafında kanlı harb

Iki taraf da tebliğlerinde muvaffakıyet kazandıklarını bildiriyor

Paris 2 — Madrid hükûmetinin tebliğine göre cumhuriyetçi tayyareler büyük bir faaliyet göstermektedir. Toledo ile Salamank arasında birçok yerlere bombalar atılmış, beş nasyonalist tayyare tahrip edilmiştir. Nasyonalistlerin Madrid etrafında, Eskoryal mıntakasında yaptıkları hücumlar tardedilmiştir. Oviedo etrafında muharebeler devam ediyor. Burada Villatoba kasabası zaptedilmiştir.

Nasyolasitlerin tebliğinde Madrid civarında daha altı kilometre ilerledikleri, cumhuriyetçilerin taarruzlarının tardedildiği bazı kasabaların ele geçirildiği bildiriliyor. Nasyolanistlerin Naval Karneronun şimalinde mühim bir muvaffakıyet kazandıkları bildiriliyor.

Hükûmet kuvvetleri Toledoyu almak için bir taarruza girişmiştir. Bu taarruz tardedilmiştir. Madrid etrafındaki muharebelerde birçok ölü ve yaralı vardır.

M. AZANA ÇEKİLMEK İSTEMİŞ

Paris 2 (A.A.) — Vallaloid'den bildirildiğine göre, şimdi Barselonda bulunan başkan Azananın vaziyeti gayri kabili tahammül bir şekle girmiştir. B. Azana bundan bir kaç gün evvel de anarşistler bu harekete mâni olmuşlardır. Bu vaziyet karşısında başkan intihara teşebbüs etmiş fakat general Masquelet başkanın hareketini zamanında görerek müdahale etmiş ve intihardan vaz geçirmiştir.

ADEMİ MÜDAHALE KOMİTESİNDE

Londra 2 (A.A.) — Çarşamba günü yapcağı içtimada, ademi müdahale komitesi, Sovyet Rusyanın İspanya işlerine doğrudan doğruya müdahale ettiği hakkındaki İtalyan ve Alman iddialarına karşı Sovyetler birliği tarafından verilen iki nota ile meşgul olacaktır.

Soldan giden otomobil

Söz dinlemiyen sahibi 1 ay hapse mahkûm oldu

Ankara 2 (Telefon) — Bugün burada çok garip bir hadise oldu. Şehirde kendi otomobili ile dolaşan bir delikanlı usule mügayir olarak sol tarafı takip etmek istemiş ve otomobilini bu suretle sevk ve idare etmiştir.

Otomobilin gayri tabiî gidişini gören işaret memuru delikanlının nazarı dikkatini celbetmiş ve doğru hareket etmesini tembih etmek istemiştir. Fakat bu delikanlı:

— Ben mühim adamım, sen bana karışamazsın.

Demiştir. Delikanlı söz dinlemeyince derhal cürmü meşhud kanunu tatbik edilerek mahkemeye sevkedilmiş ve 1 ay hapis, 90 lira para cezasına çarptırılmıştır.

Tütün piyasası

Amerikan kumpanyalarının piyasaya çıkmamalarının sebebi nedir?

İzmir 2 (Telefon) — Muhtelif mıntaklarda tütün piyasaları açılmıştır. Fiatler 60 ile 90 kuruş arasındadır. Akhisarda ise fiat 120 kuruşa kadar fırlamıştır.

Amerikan tütün kumpanyaları henüz piyasadan tütün almamakla beraber el altından başakalarına mübayaat yaptırıyorlar. Bu kumpanyaların Türk tüccarlarının ihtiyaçları olan tütnleri aldıktan sonra tütünü düşük fiatle almak için şimdiden piyasaya çıkmadıkları söyleniyor.

Otobüs kazası

Iki yolcu ağır surette yaralandı

Dün Etyemezde bir otobüs kazası olmuş, iki kişi ağır surette yaralanmıştır. 321 numaralı vatman Alâeddinin idaresindeki tramvay arabası Etyemezden süratle geçerken 354 numaralı şoför Fahrinin kullandığı Bakırköy otobüsüne çarpmıştır. Sadme âni ve şiddetli olmuş, otobüsün camları kırılmış ve bu yüzden yolculardan Bakırköy itfaiye neferi Ahmed oğlu Hasan ile Bakırköyde oturan Osman oğlu Mustafa ağır surette yaralanmışlardır. Yaralılar acele Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmışlardır.

Emden kruvazörü dün geldi

Akşam üzeri gazeteciler gemiyi gezdiler

Emden Alman mektep gemisi dün sabah limanımıza gelmiştir. Kruvazör, kaptan deniz albayı Wolter Lahmanin idaresindedir.

Kaptan dün öğleden evvel valiyi ziyaret etmiştir. Akşam üzeri saat 16,5 de deniz albayı krovazörde gazetecileri kabul etmiştir.

Emden son sistem bir harp gemisidir. Bu gemi ismini taşıdığı şehir adına yapılan üçüncü gemidir. Birinci Emden Hind denizinde batırılmış, ikincisi ise harp esnasında inşa edilmiş ve muharebelere iştirâk etmiştir.

Gemide 15 santimetrelik sekiz tane, 8,8 santimetrelik üç tane top ile iki torpido kovanı bulunmaktadır.

Sürati saatte 29 mildir. 29 zabit, 169 zabit namzedi, 659 nefer vardır.

Filistinde vaziyet

Irak hükûmeti Araplara yardım edecek

Londra 2 (A.A.) — Kudüsten Daily Telegraph gazetesine bildirildiğine göre, yüksek Arap komitesi dün yeni Irak hükûmetinden bir tebliğ almıştır. Irak hükûmeti bu tebliğinde Filistindeki Araplar meselesine büyük bir ehemmiyet verdiğini bildirmektedir.

Bağdad, Filistindeki Araplara büyük yardımlarda bulunmaya devam edecektir. Irak dış işleri bakanı yakında Kudüse giderek Arap şefleri komisyonu ile müzakerelerde bulunacaktır.

Amerikada intihab

Bugün yeni Cumhur reisi seçilecek

Vaşington 3 (Akşam) — Bugün Amerikada reisicumhur intihabatı yapılacaktır. Demokratların namzedi şimdiki reisicumhur M. Ruzvelt, republikenlerin de namzedi M. Landodur.

Ayni zamanda 431 mebus ve 23 âyan azası seçilecektir. Polis Nevyorkta intihabat münasebetile fevkalâde sıkı tedbirler almıştır.

Mareşal Fevzi Çakmak gitti

Hamidiye, dün öğleden sonra hareket etti

Büyük erkânı harbiye reisi mareşal Fevzi Çakmak, Balkan antlaşması devletleri erkânı harbiye reislerinin 8 ikinci teşrinde Bükreşte yapacakları toplantıya iştirâk etmek üzere dün Hamidiye kruvazörile Köstenceye hareket etmiştir.

Mareşal Fevzi Çakmak, öğleden sonra Göztepedeki ikametgâhından Kadıköy iskelesine gelmiş, burada İstanbul kumandan vekli general Ali Fuad ile diğer askerî erkân tarafından karşılanmış, bir piyade müfrezesi tarafından selâmlanmıştır.

Mareşal bir muşla Hamidiye kruvazörüne gitmiştir. Kruvazör saat on dörtte limanımızdan hareket etmiştir. Mareşal Fevzi Çakmağın maiyetinde bazı erkânı harp zabitleri bulunmaktadır.

Çubukbarajı

Başvekilimizin nutku il bugün açılacak ve şeh. su verilecel

Ankara 2 (Telefon) — Çubuk barajının açılma merasimi yarın (bugün) başvekil İsmet İnönü tarafından yapılacaktır. Merasime bütün vekiller, mebuslar, kordiplomatik yüksek memurlar olmak üzere 600 davetli vardır.

Davetliler saat 1 buçukta Ulus meydanından otobüslerle baraja gidecekler, burada başvekil İsmet İnönü bir nutuk söyliyerek kurdelâyı kesecektir. Bu suretle barajın arka kapısı açılmı olacak ve şehre su verilecektir.

Barajın açılmasından sonra asfalt yolun, filtre istasyonunun küşat resmi yapılacak ve tesisat gezilecektir.

Hava şehidi Eribenin ruhunu taziz için merasim yapıldı

Ankara 2 (Telefon) — Paraşütle atlarken şehid olan Eribenin kız lisesindeki arkadaşları bugün Halkevinde bir toplantı yaptılar ve bu ilk hava şehidi kadının ruhunu taziz ettiler. Merasim çok hazin oldu.

Cumhuriyet ziraat bankası lâyihası

Ankara 2 — Atatürkün geçen günkü nutkunda işaret buyurdukları Cumhuriyet Ziraat bankası projesi hazırlanarak Meclise gönderilmiştir.

Generel Eydeman bugün geliyor

Sovyet Rusya hava kurumu reisi general Eydemanın başkanlığı altındaki heyet bugün şehrimize gelecektir. Heyet bir gün şehrimizde kalacak ve yarın Rusyaya hareket edecektir.

Atatürkün teşekkürleri

Ankara 2 (A.A.) — Riyaseticumhur umumî kâtibliğinden:

Cumhuriyetin yıl dönümü münasebetile memleket dahil ve haricinden Reisicumhur Atatürke hitab eden vatandaş ve ırkdaşlarımızın çok heyecanlı duygularını bildiren telgraflar gelmekte devam etmektedir. Bunlardan pek mütehassis olan Atatürk teşekkür ve muhabbetlerinin Anadolu ajansı vasıtasile tekrar iblâğını emir buyurmuşlardır.

Mecliste

Cuma günü encümen intihapları yapılacak

Ankara 2 (Telefon) — Büyük Millet Meclisinin cuma günkü toplantısında encümen intihapları yapılacaktır. Mebusların ihtisasını gösteren cetveller hazırlanmıştır. Bu cetvelden anlaşıldığına göre, mecliste 65 adliyeci ve hukukçu, 67 asker, 4 baytar, 4 bankacı, 20 belediyeci, 47 ziraatçi, 12 dil mütehassısı, 16 diplomat, 1 eczacı, 2 dişçi, 9 edebiyatçı, 2 elektrik mühendisi, 1 haritacı, 6 içtimaiyatçi, 63 idareci, 23 kitapçı, 1 kadastrocu, 2 kimyacı, 43 maarifçi, 27 maliyeci, 25 matbuat müntesibi, 3 mühendis, 1 nafıacı, 5 ormancı, 3 posta ve telgraf ve telefon mütehalssısı,2 ressam, 3 riyaziyeci, 12 sanayici, 2 şark ilimleri mütehassısı, 1 şimendiferci, 38 tabip, 14 tarih mütehassısı, 1 tayyareci, 34 ticaret erbabı, 1 tuz işleri mütehassısı, 1 din, 1 âsarı âtika, 1 de felsefeci vardır.

Irakta yeni vaziyet uzun sürmeyecekmiş

Iraklı liderlerden biri böyle diyor

Kahire 2 (A.A.) — Iraklı liderlerden biri Röyter ajansı muhabirile mülâkatında Irakta hükûmet darbesi neticesinde hasıl olan yeni vaziyetin uzun müddet sürmiyeceğini tahmin ettiğini söylemiştir. Bu zat demiştir ki:

«Cafer paşanın katli milleti tedhiş etti. Hükûmeti devirmek bir avuç ordu erkânı tarafından, ordunun büyük müzahereti olmadan yapılmıştır.

Üç nazırın hudut haricine çıkarılması yeni hükûmetin muhalefetten korktuğunu gösteriyor. Bağdadda bugünkü sükûn hükûmet darbesinin pek nagihanî olması neticesidir. Fakat millet kendini toplayınca kanun ve adaletin tessüs edeceğini sanıyorum. Kabileler sükûneti muhafaza ve vakayii takip etmektedirler.»

Kadınların askerlik hizmeti

Kadınlar seferberlikte cephe gerisinde hizmet görecekler

Ankara 2 — Seferberlik vukuunda kadınların cephe gerisi hizmetlerini görmek için sıhhat vekâleti tarafından hazırlanan kanun lâyihası diğer vekâletlerin de mütaleası alındıktan sonra Başvekâlete verilmiştir. Bu kanuna göre seferberlik vukuunda Türk kadınları cephe gerisinde ve bilhassa sıhhiye, levazım, muhabere, ve karargâh hizmetlerini görebileceklerdir.

Kadınların askerliğe hazırlanma devresi mekteplerde başlıyacak ve bu derslerin takib edildiğine dair alınacak vesikalar nisbî bir muafiyet temin edecektir. Mektep talebesi olmıyan kadınlar için de senenin muayyen zamanlarında hazırlık kursları açılacaktır.

Doktor Şaht

Türkiyeye geleceği tekrar kuvvetle söyleniyor

Dün Avrupadan şehrimize gelen iktisat vekâleti müsteşarı B. Faik Kurdoğlu Berlinde Alman iktisat nazırı doktor Şaht ile görüşmeler yapmıştır. Kurdoğlu bu görüşmeler hakkında iktisat vekiline malûmat verecektir.

Doktor Şahtın Türkiyeye müteveccihen hareket etmek üzere olduğu tekrar kuvvetle söylenmektedir Alman iktisat nazırı şehrimizde bir iki gün kaldıktan sonra Ankaraya gidecektir.

İKİ HOLLANDA NAZIRI GELİYOR

Pek yakında Hollanda iktisat ve sanayi nazırları şehrimize geleceklerdir. Nazırlar birer heyete riyaset etmektedirler.

Sanayi nazırının riyasetindeki heyet yeni sanayi plânımıza ait işler etrafında hükûmetimizle temaslarda bulunacaktır. Ticaret nazırının riyaset ettiği heyet te Zonguldak, Ereğli ve Mersin limanlarında meşgul olacak bu limanların yeni alacakları şekil üzerinde tedkikat yapacaklardır.

Nazırlar Ankaradaki temaslarını bitirdikten sonra memleketlerine döneceklerdir. Heyetlerin buradaki temasları sırasında Denizyolları ve Akay idarelerinin Hollanda tezgâhlarına ısmarlanan vapurlara ait müzakereler de müsbet bir şekilde intaç edilecektir.

Trablusşamda müsademeler

Beyrut 2 (A.A.) — Dün Trablusşamda karışıklıklar olmuştur. Nümayişçilerle polis arasında silâh teati edilmiştir. Asker sükûnu iade etmiştir. Bir kaç yaralı vardır.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Garip bir zihniyet

İktisat vekâletinin sarfettiği çok yerinde ve lüzumlu bir himmet semerelerini verdi. Yerli ipekli kumaşlar ilk zamanlarda herkesi memnun ediyordu. Ufak tefek kusurların gitgide ortadan kalkacağı ümid ediliyordu. Fakat sonra ipeklilerimiz gayet bozuldular, dayanıksız bir hale geldiler. İktisat vekâleti meselenin ehemmiyetini takdir ederek lâzım gelen tedbirleri aldı; bazı tipler tesbit olundu. Şimdi son kararlar dairesinde ipekli kumaşlar yapılmağa başlandı.

Yalnız, garib bir şikâyet işitiliyor. Harcı âlem, ucuz ipekli kumaş yapmağa artık imkân kalmadığından ipekli satışı azalacakmış, bu da fabrikacıları zarara sokacakmış. Onun için, tüccar sızlanıyormuş...

Bizde esnaflık ta, tüccarlık ta, fabrikacılık ta çok garib telâkkiler elinde esirdir. Bunlar hep himayeye mazhar olmak emelini beslerler. Fakat garibdir ki himayenin mânasını değiştirerek onu sırf kendi menfaatlerine hizmet edecek ve halkın zararını mucib olacak bir şekilde anlarlar.

Sanayi hareketi himaye edilmelidir. Fakat, iyice bilinmelidir ki bu himaye makul, mantıkî ve meşru bir şekilde vukua gelmek icab eder. Şimdi şu ipekli kumaşlar misalinde olduğu gibi tüccar ve fabrikatörler tarafından vukubulacak bir şikâyet hiç ehemmiyet verilecek bir şey değildir. Bilâkis bu şikâyete saik olan zihniyeti bu memlekette kökünden söküp atmak lâzımdır. Bu zihniyet hüküm sürdükçe bizde selim bir sanayi hareketi kabil değil inkişaf edemez.

Harcı âlem, ucuz ipekli yapılamaması tüccar ve fabrikatörlerce esefle telâkki olunuyor. Halbuki biz memleket hesabına buna memnun oluyoruz. Fabrikacılar ne zannediyorlar? Onların menfaati namına halkı haraca mı bağlıyacağız? Fabrikacılar kâr edecek diye halk çürük, rengi bozuk ipeklileri ucuzluğuna tama ederek alsınlar mı? Sanayi hareketi himaye edilmelidir: Halkın da müteşebbislerin de menfaatleri ayni adalet ve hakkaniyet hisleri dairesinde muhafaza olunmak şartile.

Ucuz mala heves edenler az ferah içinde yaşıyan kimselerdir. Asıl bunları zarardan vikaye etmek bir vecibedir. Ucuz yani sağlam ve rengi sabit olmıyan ipekliler ise sırf zarardan başka birşey değildir. Halkın en himayeye muhtac bir sanati, bir takım fabrikaları sunî bir hava içinde zorla yaşatmak gayesi uğurunda feda edilemez. Kötü ve kalp mal yapmak suretile yaşıyabilecek fabrikalara ihtiyacımız yoktur. Bunların var olmamaları memleketin umumî menfaati namına elbette çok daha iyidir.

Akşamcı

Hukuk fakültesinde dersler

Hukuk fakültesinin dört seneye çıkarılması hakkındaki karar üzerine hukukun birinci ve ikinci sınıflarında tatbik edilecek program hakkında henüz vekâletten bir emir gelmediğinden bu hususta rektörlük malûmat istemiştir.

Gelecek emre göre bu iki sınıfta yeni program tatbik edilecektir.

ŞEHİR HABERLERİ

Şehitlik

Tasarruf iddialarının doğru olmadığı anlaşılıyor

Edirnekapıdaki şehitliğe bazı kimseler tasarruf iddia etmeğe başlamışlar ve ellerine geçirdikleri bazı tasarruf senetlerini mahkemeye vererek bir dava açmışlardı.

Bu dava üzerine seçilen ehli vukuf mahallinde tahkikat yapmış ve raporunu mahkemeye vermiştir. Rapor, davacıların iddialarını çürütecek mahiyettedir. Mahkeme yakında kararını verecek ve şehitlik hakkındaki tasarruf vaziyeti tavazzuh edecektir.

Dahiliye teftiş heyeti reisi İstanbula geldi

Dahiliye vekâleti teftiş heyeti reisi B. Tevfik Talât dün şehrimize gelmiştir. Bir müddet şehrimizde kalacak ve vekâlete merbut devairi teftiş edecektir.

Üniversitede konferanslar

Geçen sene olduğu gibi bu sene de üniversitede umuma mahsus bir konferans serisine başlanacaktır. İlk konferans bugün profesör Nissen tarafından verilecektir.

Gümrükteki hamallardan bir kısmı kadro harici bırakıldı

Gümrük idaresinden liman idaresine devren alınan hamallardan bir kısmı tasfiye edilmiş ve kadro harici bırakılmıştır. Liman idaresi bunların her birine tazminat olarak 130 lira vermiştir.

Müddeiumumî muavini bayan Meliha iyileşti

Bir müddettenberi rahatsız bubulunan müddeiumumî muavinlerinden bayan Meliha iyileşmiş ve dünden itibaren müddeiumumîlik ikinci tedkik bürosundaki vazifesine başlamıştır.

Otomobil kazası

Bir kamyonet bir otobüse çarptı, 2 ağır yaralı var

Şoför Salihin idaresindeki kamyonet dün Bakırköyünden İstanbula gelmek üzere hareket etmiş ve biraz ilerleyince önde yanyana gitmekte olan bir otobüsle bir arabaya tesadüf etmiştir.

Şoför Salih bunları görünce korne çalmış ve araba ile otobüsün arasından geçmek istemiştir. Kamyonet aradaki daracık yoldan geçmiş, fakat şoför serbes kaldığını zannederek birdenbire kamyoneti yan tarafa çevirmiştir. Bu çevirme neticesinde kamyonetin arka tarafı otobüsün ön tarafına çarparak paçalamıştır.

Otobüsün içinde bulunan yolculardan Hasan ve Mustafa adlarında iki kişi başlarından ağır surette yaralanmışlardır. Kazaya zabıta el koymuş, yaralı yolcular hastaneye kaldırılmışlardır.

Kazayı yapan şoför Salih de yakalanarak evrakile birlikte müddeiumumîliğe teslim edilmiştir.

Ekmek fiati

Yarından itibaren 20 para iniyor

On beş günde bir tesbit edilen ekmek fiatleri dün yeniden karalaştırılmıştır. Şimdiye kadar 10 kuruş 10 paradan satılmakta olan birinci nevi ekmek 9 kuruş 30 paraya ve 9,5 kuruşa satılan ikinci nevi ekmek te 9 kuruşa indirilmiştir Bu suretle ekmek fiatlerinde 20 para bir düşüklük vardır.

Francala fiati 14,5 kuruş üzerinden ipka edilmiştir. Yeni fiatler, yarından itibaren muteberdir.

Nüfus umum müdürü İstanbula geldi

Dahiliye vekâleti nüfus umum müdürü B. Muhtar dün şehrimize gelmiştir. Nüfus umum müdürü vilâyetin nüfus işlerinin günü gününe görülebilmesi ve teşkilâtın takviyesi için alınacak tedbirlerle meşgul olacaktır.

Istanbul şehri namına daha 9 tayyare alındı

Bu sene de İstanbul şehri namına orduya 9 tayyare daha alınmıştır. Yeni tayyarelerimize ad koyma merasimi 15 teşrinievvelde yapılacaktır.

Tarih dersleri

Yeni usulde tedrisata başlanıyor

Bu seneden itibaren ilk mekteplerde okutulacak tarih kitabında tarih tedrisatı itibarile yeni bir usul takib edildiğini yazmıştık.

Yeni tatbik edilen metodla çocuk evvelâ şahsının, sonra ailesinin daha sonra da köy ve şehrinin tarihini öğrenecek bu suretle tarih mefhumunu iyice kavradıktan sonra çocuğa ilk önce milli tarih öğretilecektir.

Takib edilecek usulün tam bir semere vermesi için uzak devirlerin tarihinden evvel daha yakın hadiselerle talebenin alâkası celbedilecektir. Bunun için ilk önce son elli senelik tarihimizden başlıyarak Türk inkılâbı, İstiklâl mücadeleri ve Cumhuriyet Türkiyesi okutulduktan sonra Türk tarihinin ilk kaynakları gösterilecektir.

İlk mekteplerimizdeki tarih tedrisatında büyük bir yenilik yapacak olan bu usul hakkında maarif vekâleti bütün ilk mekteb muallimlerini tenvir etmiştir.

Bu sene, bu yeni usulün tatbiki bir tecrübe mahiyetindedir. Muallimler her üç ayda bir aldıkları neticeleri maarif müdürlüğüne bildireceklerdir.

Terazi ve ölçü yapanların bir müracaatı

İstanbulda terazi ve ölçü âletleri yapan fabrika ve müesseseler, hariçten terazi ve ölçü âletleri ithalinin kendi sanatlerini söndüreceğinden bahisle bunların meni ithali için hükûmete müracaat etmişlerdir.

Vilâyette seferberlik şubesi

İstabul vilâyetinde bir seferberlik şubsi ihdas edilmiş ve müdürlüğüne de Develi kaymakamı tayin edilmiştir. Bu müdürlük hava korunması ve bu kabil işlerle meşgul olacaktır.

Şehir meclisi

Dün açıldı diyan ve encümenler seçimi yapıldı

Şehir meclisi dün ikinci intihap devresinin üçüncü yılına girmek üzere vali tarafından açılmıştır.

İlk iş olarak riyaset divanı seçimi yapılmış, binci reis vekilliğine B. Necip Serdengeçti, ikinci reis vekilliğine B. Tevfik Töre, kâtipliklere de Faruk Dereli, Selâmi İzzet Sedes, Reşat Yıldaz, Refik Ahmed Sevengil seçilmişlerdir.

Birinci reisi vekilliği için B. Halil Hilmi ve reis muavini B. Ekrem Sevencanın birer rey aldığı anlaşıldı.

Riyaset makamı, B. Ekremin memur olmak itibarile reis vekiliğine seçilemiyeceğini, verilen reyde bir zühul olması ihtimali bulunduğunu, her halde meclisin istihfaf edilmesi kasdi bulunmadığını söyledi.

Bundan sonra daimî encümen intihabı yapıldı. Encümene Sadeddin, Avni Yağsız, Fuad Fazlı, İhsan Namık, Tevfik Amca, Mehmed Ali, Cemaleddin Fazıl, Bican tekrar seçildiler.

Bundan sonra evvelki gün vefat eden göz hekimi profesör Esadın zevcesi âzadan Makbule Esadın mezuniyet talebi kabul edildi. Âzadan bir zatın teklifi üzerine divanı riyaset namına bir heyetin bayan Makbuleyi evinde ziyaretle zevcinin ölümünden dolayı meclis namına taziyette bulunmasına karar verildi. Bundan sonra bazı evrak encümenlere havale edildi.

Bu sırada Yenicaminin önündeki caddeye mimar Kasım isminin verilmesi teklifi okundu. Âzadan Avni, Yenicaminin mimar Davut, Kastamonulu Ahmed gibi mimarlar tarafından yapıldığını ve mimar Kasım ile alâkası olmadığını söyledi.

Bir yanlışlığa meydan verilmemek üzere riyaset makamının bu teklifi iade edildi ve perşembe günü toplanmak üzere toplantıya nihayet verildi.

Sarhoşun yaptığı

İki kişinin bıçakla yolunu kesti

Üsküdarda Kısıklı civarında oturan Lütfi ve Hakkı adlarında iki kişi dün gece dükkâlarını kapayarak evlerine gitmek üzere yola çıkmışlardır.

İki arkadaş yolda giderlerken bir köşeden önlerine Bayram adında bir sarhoş çıkmış ve:

— Siz bu saatte bana sormadan bu caddeden nasıl geçiyorsunuz?. diye bağırarak üzerlerine hücum etmiştir. Lûtfi ile Hakkı sarhoşun önünden çekilmek istemişler, fakat sarhoş Bayram bu defa da belinden bıçağını çekerek yolu kesmiştir. İki arkadaş bu vaziyet karşısında yakayı kurtaramıyacaklarını anlayınca bunlardan Lûtfi bir kolayını bulup sarhoş Bayramın elindeki bıçağı almıştır. O sırada polisler de yetişerek Bayramı yakalamışlardır.

DOSYA

(Arizai cevabiye)

Yıl: 191...

İki gündenberi âyan meclisi (nutku hümayun) münasebetile takdim edilecek (arizai cevabiye) nin bir maddesini müzakere ile meşgul!

Allahım bu ne bizantinizm!

Bütün halk aç, bitkin ve topraklaşmış bir halde! Cephelerde kuvvetlerimiz eriyor. Tifüs, sefalet ve muhtekirler memleketi cüzzamlı bir vücude çevirmiş. Fakat bence bütün bu felâketlerin üstüne çıkan şey, idare eden sınıfın kafası ve ahlâkı.. bu iki unsur, Türkiyenin bütün öteki derdlerine rahmet okutmaktadır. İhtikâr yolile milyonlar kazandıktan sonra aylarca maaşı çıkmamış küçük, fakir memurların acısına, şikâyetine bile kızan hırsızlar var, bulgurcular var, hatta mütefekkirler var! Söyliyecek söz bulamıyorum!

Âyandaki müzakereleri dinledim. «Bilûmum memaliki mahrusai şahanenin emri muhafazası hususunda» denildiği zaman acaba bundan denizler ve boğazlar da anlaşılır mı imiş anlaşılmaz mı imiş?. Lâkırdıya bakın kofluğa bakın, hiçliğe bakın!. Deli olacak şey!

«Memaliki mahrusai şahane» şu zavallı Türkiyenin adı. Onun başında da o mahud ebleh oturuyor. (Gazeli hümayun) a yazdığım tahmisten dolayı bana kızanlar olmuştu. Halbuki ne kadar az yazmışım:

Mülkün âlâmına var sanma sakın şimdi deva
Ne kadar vadüsena etse de her gün vükelâ
Böyle bir heyeti nüzzar ile azdır şu belâ
«Kapanıp secdei şükrana Reşad eyle dua»
«Mülkü islâmı hüda eyler artık me'men»

Gerçekten kuvvetli ve seçkin adamlardan mürekkeb bir âyan meclisinin hayırlı bir şey olabileceğini tahmin ederdim. Ne kadar yanılmışım!.. Dündenberi emin oldum ki bu bizim (heyeti âyan), Halicin sütkardeşi gibi bir şeymiş. Nasıl ki Haliçte başından kıçından şamanduralarla bağlanmış bitik, köhne bir takım tekneler görürüz ve üzerlerinde artık solup silinmiş bir yazile (Berki Satvet), (Pelegi Derya), (Ejderi Bahir) filân gibi kelimeler sırıtır. İşte bunlardan bir takımı da bu meclisi âli içinde. Ve onların hışır varlığı oradaki bazı değer sahiplerini de söndürmüş görünüyor.. acıdım, acıdım.

Evvelce Enver paşaya kızıyordum, gidip âyanda bir takım âdi şımarıklıklar yapıyor diye.. şimdi vaziyeti daha iyi anlıyorum. Müzakereyi takib ederken sağ tarafta sefir Rifat paşa vardı.. mebusanda kardeşi Yağcı Şefik beyi dinlemektense burada kendi gibi bir takım vezirleri işitmeği tercih etmişe benziyordu. Halbuki ne gevşek, ne teneşir lifi gibi sözler söylediler Yarabbi! Aman Allahım bu adamlar hiç bir şey de mi bilmiyorlar?.. O tekellüflü tekellüflü cümleler içinden bir boş sarnıç sesi geliyor.. acizlerine, tenbelliklerine, egoistliklerine (hikmeti hükûmet) (durendişlik) (idarei maslahat) filân gibi bir takım kalpazan yaftaları yapıştırmışlar.. koca çarhlı bir değirmen keleveri gibi sade belâhet öğütüyorlar.. yazık millete, yazık Türk vatanına!.

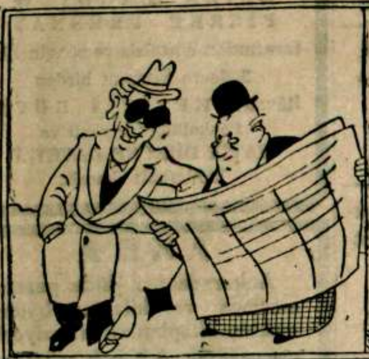
***

Sinirlerim çok bozuk. Teessürden

(Devamı 5 inci sahifede)

Fazıl Ahmed Aykaç

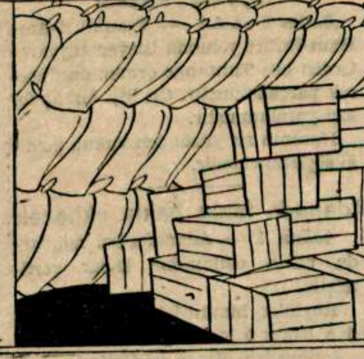
Bay Amcaya göre...



— Geçen gün bizim iktisat doktoru bana bir istatistik gösterdi bay Amca...



... İstatistiğe bakılırsa milletlerin çoğu biribirinin sırtından geçiniyor!..



... Meselâ Fransa Almanyaya 935 yılında tam bir milyon kilo arpa ihraç etmiş! Felemenk bilmem nereye şu kadar peynir ihraç etmiş.



... Fakat dikkat ettim, istatistikte Almanya ile İtalyanın ihracatı yazılı değil!..

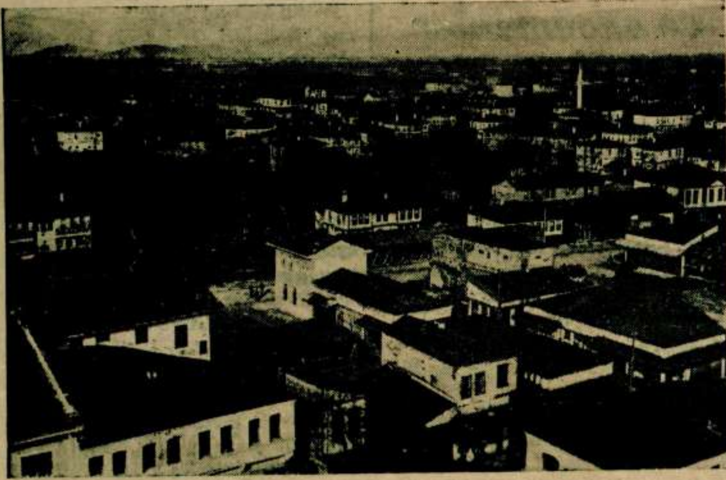


... Geçen sene onlar ne çıkardılar acaba?

B. A. — Bir hayli bakla!..

Patates ve tütün memleketi Düzce nasılyerdir?

Trensizlik yüzünden pancar ekilemiyor sebzeler de çürümeğe mahkûm kalıyor



Düzçenin umumî görünüşü

Düzce (Akşam) — Düzce dört tarafı dağla muhat ve şehri oldukça geniş bir ova üzerinde kurulmuş şirin ve zengin bir kazadır. 315 parça köyü ve 78,359 nüfusu vardır. Bunun 6480 i kaza merkezine ve 71879 u da köylerine aiddir. Düzce nüfus dairesinin kadrosu 12-14 bin nüfuslu bir çok kazaların nüfus kadroları gibi bir memurla bir kâtipten ibarettir. Bu dairenin kadrosu fazlalaşmadıkça bu daireden günü gününe iş beklemek ve bitirtmek imkânı yoktur.

Düzce çok mühim bir ziraat memleketidir. Arazisi gayet münbittir, mütenevvi mahsul yetişir. Başlıca istihsalâtını tütün ve mısır teşkil eder. Bundan başka ceviz, fasulye, buğday, yumurta ve patates vesaire yetişir. 30 metre murabbaı yerden 2000-3000 kilo patates alınabiliyor.

Düzce toprağında buğday zeriyatından bire karşı 20 den 40 a kadar mahsul alınıyor. Burada da bir - tohum ıslah istasyonu - tesisi zarûrîdir.

Düzce toprağının şeker pancarına fevkalâde elverişli olduğu tecrübe edilmiş, tren olmadığından öküz arabalarile nakli pahalı olacağı cihetle bizzarur ekilememektedir.

Düzcede külliyetli mikdarda istihsal edilen sebze de maalesef trensizlik yüzünden çürümeğe mahkûm kalıyor. Düzcenin trene şiddetle ve mutlaka ihtiyacı vardır. Tren geldiği takdirde memleketin ticarî, ziraî ve ekonomi hayatında derhal bir yükseliş ve ilerleyiş kendini gösterecektir.

Düzcede çok nefis tütün yetişir. Bu sene tütün mahsulü 2,000,000 kilo kadardır. Son zamanlarda havaların müsaid gitmesinden tütün mahsulü matlûp evsaf ve şerait ve nefaseti haiz olarak kurutulmuş ve yetiştirilmiştir.

İnhisarlar idaresi ve Ziraat bankası zürraa yardım maksadile avans vermektedir. Her iki dairede de hümmalı bir faaliyet göze çarpmaktadır.

Düzce hükûmet konağının güzelliğine, önündeki tahta perde nakise verdiğini takdir eden kaymakamımız bunu kaldırttı, yerine beton duvar yaptırttı.

Kaymakamdan bir dileğimiz daha vardır, o da mürur ve uburu işkâl eden ve zaten memleketimizde devamlı ve muntazam bir elektrik olmadığından karanlık gecelerde caddelerden geçen halkın çatıp düşmesine sebeb olmaktan başka bir hizmet ve faydası tasavvur edilmeyen çarşı cadde ve sokak başlarına çakılı kazıkların kaldırılıp zuhuru muhtemel kaza ve tehlikeleri önlemektir.

M. Mussolininin son nutku

(Baş tarafı birinci sahifede)

M. Mussolini Akdeniz meselesinin hallini istiyor ve aşağı yukarı tehditkâr vaziyet alıyor. Muahedelerin tadili hakkındaki sözleri Küçük itilâfı daha ziyade birleşmeğe sevkedecektir.»

Populaire gazetesi diyor ki: «M. Mussolini beynelmilel kanunları inkârda, bütün dünya tarafından kabul edilen prensipleri bir tafafa bırakmakta hiç bir zaman bukadar ileri gitmemişti. Bu nutuk sulhü müştereken tanzim işini her zamandan ziyade lüzumlu kılıyor.»

Figaro gazetesi diyor ki: «M. Mussolini Yugoslavyadan çok iyi bir lisanla bahsetti. Fakat bunu müteakip Macarların muahedelerin tadili arzusuna kuvvetle müzaherette bulundu. Bu müzaheret Yugoslavyaya karşı aldığı vaziyete uyamaz.»

Paris 2 (A.A.) — Gazeteler, M. Mussolininin Milânoda söylemiş olduğu nutkun realist mahiyetini teslim etmekte müttefik olmakla beraber tenkidlerini esirgememektedirler. Gazeteler, bu nutkun cesaret verecek imkânlara yol açmamakta olduğunu yazmaktadırlar.

Le Jouornal, yazıyor: «Teklif olunan yeni sulhte bir yığın ihtiraslar vardır.»

Oeuvre, diyor ki:

M. Mussolininin sulh teklifi, tarzı, garip bir surette M. Hitlerin tarzını andırıyor: Sizden ne istersem veriniz, ben de sizi rahat bırakayım.»

Humanite, diyor ki: «Ya Mussolininin sulhünü veya Milletler cemiyetini tercih etmemiz icab eder.»

Dosya

(Baş tarafı 3 üncü sahifede)

mi, sefaletten mi, her nedense bilmiyorum. Fakat hakikat bu. Hatta kendimden şüphelenmeğe başladım: Acaba bilmiyerek demagoji mi yapıyorum? Geçenlerde Ziya Gökalple konuşurken o bana dedi ki senin bir marifetin var: Hükûmeti çimdikleyip halkı güldürmek. Hemen cevap verdim:

— Bir marifetiniz de sizin var. Biliyor musunuz nedir?

Halkı çimdikleyip hükûmeti eğlendirmek!

Şimdi samimiyetle düşünüyorum: Gerçekten ikimiz de bu kadar marifetli miyiz? Bilmem! Yalnız bildiğim, pek iyi bildiğim şey şudur: Dünyanın en akıllıları sanıldıkları halde kâinatın en ahmakça, en dalkavukça ve en caniyane işlerini yapan bu korkak, beceriksiz ve âdi erkân ve rical ile bu devlet kurtulamaz!. Ama harb varmış da, susmak lâzım geliyormuş da, filân filân gibi lâflar baştan başa yalan ve düzenden ibaret. Soygunculuğa gelince, hak yemeğe, hakikat söndürmeğe gelince harb yok mu? Kendilerinin pespaye menfaatlerinden bir zerresi tehlikeye uğradığı zaman hepsi birer hatib kesiliyor! Hamiyet, fedakârlık kelimeleri sahihten hamiyet ve fedakârlık göstermiş olanları boğmak için birer kemend olmuş. Bunu söylemek lâzımgeldiği zaman mı muharebe ortaya çıkıyor? Galiba öyle!,

Fazıl Ahmed Aykaç

M. Stoyadinoviçin mühim beyanatı

(Baştarafı birinci sahifede)

ziyaret etmek gibi müstesna bir mazhariyete nail oldum. Bu sayede Türkiyeyi kendi kuvvetini ve tahakkuk ettirdiği terakkiyatı gözden geçirdiği bir sırada görebildim. Cumhur reisi Atatürk gibi büyük ve dinamik bir şahsiyetin sevk ve idaresi altında bukadar az bir zaman zarfında elde ettiğiniz neticelere hayranım. Başka memleketlerin uzun senelerde ve hâttâ asırlarca müddet yapamadıklarını siz bir kaç senede başarabildiniz. Cumhurreisi, Atatürk ünvanı gibi hakikaten yeni Türkiyenin babasıdır. Yepyeni ve bembeyaz ve mağrur Ankara, yeni ve nadir bir faaliyet sahnesidir. Askerî geçit resminde ordunuzu gördüm. Ankarada görülen ayni dinamizm ve ayni faaliyet ordunuzda da mevcuttur.

Dost ve müttefik Yugoslavyanın Türk ordusunu zabt ve rapt altında ve şevkü hahiş içinde bu kadar iyi hazırlanmış olduğunu görmekten duyduğum sevinci söylemeğe lüzum var mıdır? Tayyare kuvvetlerinden bahriyeye kadar bütün cüzütamlar vazifelerini ve kuvvetlerini müdrik olmaktan doğan inanı çehrelerinde taşıyorlardı.

Ordunun yanında büyük bir gururla şefini selâmlamakta olan Cumhuriyet halk partisi mensuplarını da hiç bir zaman unutamıyacağım.

Ankaradaki kısa ikametim esnasında millî mevcudiyetinizin en sağlam temeller üzerine kurulmuş olduğunu müşahede ettim. Her tarafta iyi tedkik edilmiş ve geniş esaslar üzerine kurulmuş bir plân dairesinde hareket edildiği görülüyor.

Mimarı büyük şefiniz Atatürk olan bu plânın tatbikçisi de kendisi ile samimî ve uzun mülâkatlarda bulunduğum başvekil İsmet İnönüdür. Evvelki gün Ankaradan ve bugün de güzel İstanbul ile Türkiyeden ayrılırken Türk gazetecilerinin meziyetlerini ve faziletlerini zikretmeden geçemiyeceğim. Siz memleketlerimizin karşılıklı anlaşması için çok çalıştınız, bu yolda çalışmağa devam etmenizi rica ederim. Bu fırsattan istifade ederek sizin vasıtanızla dost ve müttefik Türk milletine refah ve saadeti hakkındaki en samimî temennilerimi iblâğ ederim.»

Bu beyanattan sonra M. Stoyadinoviç Türk matbuatının şerefine kadehini kaldırdı. Türk gazetecileri de hem büyük misafirimizin sıhhatine ve hem de dost ve müttefik Yugoslavyanın refah ve saadetine kadehlerini kaldırmakla mukabele ettiler ve kendisine güzel seyahatler temenni ettiler.

Bundan sonra M. Stoyadinoviç Yugoslav tebaasını kabul etmiş ve kendileri ile vedalaşmıştır. Yugoslav sefiri tarafından bayan Stoyadinoviçe bir çok buketler takdim edilmiştir.

Yugoslavya - İtalya münasebatı

Belgrad 2 (A.A.) — Resmî mahafil, M. Stoyadinoviçin hali hazırda İstnabulda bulunması dolayisile Ducenin nutku hakkında ihtiyatlı lisan kullanmakla beraber Yugoslavya - İtalya münasebatına dair olan fıkra dolayisile memnuniyetlerini izhar eylemektedir.

Almanyada mühim bir tayyare kazası

Berlin 2 (A.A.) — Frankfurt-Am-Main-Erfurt yolunda işleyen tayyarelerden biri Thurange ormanına düşerek parçalanmıştır. On kişi ölmüş üç kişi yaralanmıştır.

Kazanın sis yüzünden vukua geldiği söylenmektedir.

Adanada fazla bakla ekilecek

Adana 1 — Adanada bol mikdarda bakla ekilmesine karar verilmiştir.

Köylüler bunun için Sakız adasından bakla tohumu getireceklerdir.

Bunun için ziraat vekâletinden müsaade istemişlerdir. Vekâlet istenilen müsaadeyi vermiştir.

BORSA

İstanbul 2 Teşrinisani 1936

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	99,—	İş. B. Hamiline	10,—
Kuponsuz 1933		» Müessis	81,—
istikrazı	96,—	T. C. Merkez	
Ünitürk I	23,60,—	Bankası	90,—
» II	21,60,—	Anadolu hisse	25,60
» III	22,—,—	Telefon	6,50
Mümessil I	46,10	Terkos	11,75
» II	43,—	Çimento	13,85
» III	—	İttihat değir.	10,25
İş Bankası	10,—	Şark »	0,75

Para (Çek fiatleri)

Paris	17,09,43	Prağ	22,46,82
Londra	615,—	Berlin	1,97,64
Nev York	79,35,—	Madrit	7,38,20
Milâno	15,10,56	Belgrad	34,71,50
Atina	89,26,82	Zloti	4,23,75
Cenevre	3,45,90	Pengo	4,30,90
Brüksel	4,71,25	Bükreş	108,61,75
Amsterdam	1,47,92	Moskova	24,85,85
Sofya	65,85,36		

Nişan

Mütekaid binbaşı bay Emin Akarın kızı Beyazıd inhisarlar satış deposu müdürü müteveffa bay Behicin yeğeni bayan Şahinde Akarla Nafıa vekâleti şose ve köprüler reisliği muamelât memurlarından Afyonlu Hüseyin Apak oğlu bay Mehmed Apakın nişanları dünkü gün bay Eminin Süleymaniyedeki evinde her iki tarafın akraba ve aile dostları huzurunda icra kılınmıştır. Tarafeyne saadetler dileriz.

Alenî teşekkür

Ortaköy Şifa yurdunda zevceme büyük bir hazakat, ve itina ile çok zor ve dakik bir ameliyat yapan Ortaköy Şifa yurdu sahibi kıymetli nisaiyecimiz Doktor B. Ahmed Asım Onura aleni teşekkürlerimi sunarım. Doktor B. Ahmed Asım Onurun nezaket ve ciddiyetinden başka unvanına her noktai nazardan lâyık olan Ortaköy Şifa yurdunda gördüğüm intizam, temizlik, disiplin ve bütün hastalara siyanen gösterilen ihtimam ve şefkati zikretmeği bir vicdan borcu addederim.

Ahmed Hilâli

DÜŞÜNCELER:

Mimar Kasım Mimar Davud

Yenicami, şu köprü başındaki Yenicami, bu yıl İstanbul gazetelerinde adı en çok geçen sinema yıldızları gibi bir şey oldu.

Bir aralık haftalarca, «Yenicaminin önü açılmalı!» diye yazılar yazıldı. Projeler, foto montajlar yapıldı. Resimleri basıldı. Velhasıl Yenicami günün meselesi oldu. Sonra her «günün meselesi, günün adamı» gibi birdenbire unutuluverdi. Köprü başında, bir aralık devrilen külâhiyle pis, berbat taş ve tahta yığınları ve biçimsiz rakı, palto, pardesü, kumaş afişleri arkasında uykusuna daldı.

Fakat Yenicaminin bu uykusu çok sürmiyecekmiş. Şöhret kuşu konmuş bir kere başına, yine ismi dillerde dolaşmağa başladı işte.

Belediye Yenicami sokağına Mimar Kasım adını vermek istedi. Belediyenin kanaati vicdaniyesine göre Yenicamii Mimar Kasım yapmış olduğu için o sokağa böyle bir isim verilmek münasib görülmüş. Lâkin tam bu isim koyma işi gerçeklenirken bir mimar: «Yenicamii yapan Kasım değil Mimar Davuddur!» dedi. «O sokağa Mimar Davud adı verilmeli!» dedi.

Belediye bu itiraz karşısında müze müdüriyetine baş vurdu. Müze müdüriyeti Yenicaminin Mimar Kasım tarafından yapıldığı iddiasını münasip buldu. Dün Şehir meclisi tekrar toplanıp bu meseleyi konuşurken azadan birisi itiraz etti: «Hayır dedi, Kasım değil, Davuddur». Evrak tekrar meselenin tetkiki için makama iade edildi..

Bu ne iştir. Yenicami Bizans devrinden kalma değildir. Yani benim de kanaati vicdaniyem bu merkezde. Yenicaminin hangi mimar yahut mimarlar tarafından yapıldığını «Güzel sanatlar akademisi» bile derslerinde okutur sanıyorum.

Elâlem üç dört asırlık koskoca eserleri değil, yerin altından on binlerce sene önceki ibrikleri çıkarıyor da bunların hangi barbar kavim tarafından hangi yılda yapıldığını gözüyle görmüş gibi tesbit ediyor. Halbuki koskoca Yenicami hakikaten yepyeni, gözümüzün önünde fakat mimarı Kasım mı, Davut mu bilmiyoruz..

Orhan Selim

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

BEKÂRLIK SİGORTASI

Danzigde bir sigorta şirketi teşekkül etti. Genç kızları 13 yaşından 40 yaşına kadar, evde kalmağa karşı sigorta ediyor.

Eğer sigorta olan kız 40 yaşına kadar koca bulamazsa, kumpanya kendisine kaydi hayat şartile bir maaş bağlıyor. Eğer kırk yaşından evvel evlenirse, aldığı sigorta paralarını irad ve kâr kaydediyor.

7,000 SENE EVVEL LÂPONYA

İsveçli bir âlim, Lâponyadan tarihten evvelki zamanlara ait 3,000 obje getirdi. Orada yaptığı hafriyat neticesi isbat etti ki İskandinavyanın şimalinde tarihten evvel büyük ve medenî şehirler varmış ve beş bin sene evvel on mıntakada bağ yetişiyormuş.

Demek ki oraları bir zamanlar bugünkü gibi buz diyarı değilmiş. Zamanla Avrupanın iklimi değişmiş...

AKILSIZ BAŞIN DERDİ...

İki genç Hollandalı, bir gazeteci ile bir ressam bu hafta Amsterdamdan, Hindistana gitmek üzere yola çıktılar...

Bunda şaşılacak bir şey yok değil mi? Eğer bu iki arkadaş vapur, tren, otomobil ile gidecek olsalardı şaşılacak birşey olmazdı. Fakat bu iki genç 36,000 kilometrelik yolu yaya yürüyeceklermiş...

Akılsız başın derdini ayaklar çeker!.

UYUMASINI BİLMİYORUZ

Alman bilginleri uyku meselesini incelediler.

Bu bilginlere göre, yeryüzündeki insanlar uyumak usulünü bilmiyorlarmış.

Rahat etmek için her altı saatte bir kere yatıp iki saat uyumak en iyi uyku usulü imiş. Bu usul ile uyunan uyku vücud için, dokuz on saat fasılasız uyumaktan çok daha yararlı imiş.

Bu istikabilin uyku usulü mu dersiniz?.

Bayan Eribe ihtifali



Yukarıda bayan Eribenin ilk defa uçtuğu Kalamışta tayyareci Vecihinin tayyare hangarına çelenk koyarken, aşağıda bayan Eribenin resmini hürmetle taşıyorlar

Cumhuriyet bayramı sabahı Ankarada yapılan talimlerde heyecana kapılarak paraşütünü geç açtığından dolayı yere düşmek suretile bir müdden sonra hastanede ölen ilk kadın tayyare şehidi bayan Eribe namına dün Kadıköy orta mektebinde tören yapılmıştır. Bayan Eribe, evvelki sene bu mektepten çıkmıştı.

Toplantıda bayan Eribenin hatırası hürmetle anılmış, siyah tüllerle çevrilen fotografı mektebin salonuna tazimen asılmış ve genç şehidin ilk defa uçtuğu Kalamışta tayyareci Vecihinin tayyare hangarına bir çelenk konmuştur.

Iki yaşındaki çocuğu mahzene kapamış!

Zavallı yavru açlıktan baygın bir halde meydana çıkarıldı

Konya 1 — Burada zabıta memurları garip olduğu kadar müthiş bir vakayı meydana çıkarmışlardır. Polise yapılan bir ihbarda Mehmed adında birinin iki yaşındaki çocuğunu öldürmek üzere bir mahzene kapadığı ve günlerce kendisine ne yiyecek ne de içecek vermediği bildirilmiştir.

Bunun üzerine polisler hemen Mehmedin evinde araştırmalar yapmışlardır. Neticede, evin büyük bir kuyu kadar derin mahzeninde Mehmedin çocuğu açlıktan bayılmış bir halde çıkarılmıştır.

Çocuk hemen tedavi edilmiş, Mehmed yakalanmıştır. Yapılan tahkikat neticesinde Mehmedin karısile arasının açık olduğu anlaşılmıştır. Mehmedin karısından intikam almak maksadile çocuğuna eziyet ettiği meydana çıkmıştır.

Kilis gazetesi 15 yaşında

Hacim itibarile memleket gazetelerinin en küçüğü olan Kilisde münteşir «Kilis» arkadaşımız 15 yaşına basmıştır.

Arkadaşımıza daha çok uzun ömürler dileriz.

Muallimler prevantoryumu

Has ta muallimlerin nekahet devrelerini geçirmek üzere Valdebağındaki prevantoryomun ihtiyacı karşılıyacak derecede genişletilmesine karar verilmiştir. Bu maksatla prevantoryomda yapılacak yeni tesisat bir müteahhide ihale edilmiştir.

Hafız yaşarın sıhhî vaziyeti

Geçen cumartesi gecesi sabaha karşı saat dört sıralarında Arnavutköyünde iki otomobil çarpışmış, Bolu mebusu bay Cevad Abbasla bay İhsan, bay hafız Yaşar ve bayan Nebile yaralanmışlardı.

Bay Cevad Abbas evinde tedavi edilmekte ve günden güne iyileşmektedir. Diğer yaralı bay İhsan, bay hafız Yaşar ve bayan Nebile de Alman hastanesinde tedavi altında bulunmaktadırlar.

Adliye doktoru bay Enver dün bunları hastanede muayene etmiştir. Bay İhsanla bayan Nebilenin yaraları da iyileşmeğe başlamıştır.

Yalnız bay hafız Yaşarın başından aldığı yara ağır olduğundan henüz vaziyeti değişmemiştir.

SİYASÎ İCMAL

Iraktaki kıyam

İngilterenin Yakın şarktaki gaileleri tevali edip duruyor. Mısırdaki İngiliz himayesine karşı milliyetperverlerin ve gençliğin çıkardığı kıyam Mısıra tam bir istiklâl veren İngiliz - Mısır muahedesi ile bertaraf olmuştu. Bunun arkasından Filistindeki Arap kıyamı çıktı. Bidayette siyonistlere karşı olan kıyam İngiliz hâkimyeti ve askerî aleyhine döndü. İngilterede seferberlik yapılarak Filistindeki garnizonlar takviye edildi.

Yedi ay devam eden müsellâh kıyam Arap hükümdarlarının tavassutu üzerine bir mütareke şeklinde tatil edildi. İngiltere kralı Arapların davasını dinlemek ve dileklerini tatmin etmek üzere bir fevkalâde komisyon gönderiyor.

Filistin gailesi biraz yatışır gibi olmuştu Irakın merkezi Bağdadda ordu isyan etti. İngiltere ile dostluk taraftarı bulunan kabine devrildi. Harbiye nazırı Cafer paşa katledildi.

Başvekil Yasin Haşimi paşa ile Dahiliye ve Hariciye nazırları hudud haricine çıkarıldılar. İş başına gelenler İngiltere ile akdolunan ittifakın müsavat esasına müstenid olmayan bazı ahkâmını değiştirmek istiyorlar.

Bağdaddaki darbei hükûmetten İngiltere endişe eylediğinden Mısırdaki ve Filistindeki askerî kuvvetlerinin mühim bir kısmını tayyare ve kamyonlar ile Iraka sevketmeğe hazırlanmıştır.

Irakta İngilterenin başına çıkan gaileye Londrada çok ehemmiyet veriliyor. Çünkü bütün Arap âlemini harekete getirmek için bu kıyamın bir başlangıç olacağından korkuluyor.

İtalya, Yugoslavyaya anlaşma teklif ediyor

Bütün İtalyan gazeteleri bu hususta uzun makaleler neşrediyorlar

Yugoslav siyasî mahafilinde bu neşriyata karşı çok sıkı bir ihtiraz gösteriliyor

Temps gazetesine Belgrad muhabiri bildiriyor: Yugoslavya matbuatı, M. Stoyadinoviçin Ankarayı ziyaretinin ehemmiyetini ve kendisine gösterilen fevkalâde samimî kabulü uzun uzadıya yazıyorlar:

M. Stoyadinoviçin Ankarada bulunmasından istifade ederek Türk hükûmet ricalile yalnız iki hükûmeti değil, fakat bütün Balkanları alâkadar eden meseleleri tedkik etmiştir.

Mesud bir tesadüf eseri olarak kral Karolun M. Benese ziyareti, M. Stoyadinoviçin Ankarayı ziyaretine raslamıştır. Küçük itilâf ve Balkan andlaşmasının bu iki münteha noktasında ayni zamanda söylenen nutuklar, şimdiye kadar bu iki grupun takip ettiği siyasete sadakatlerini teyid etmiştir.

Kont Cianonun Berlinde yaptığı konuşmalar, İtalyan - Yugoslav münasebetlerinin inkişafında umulmadık neticeler doğuracak gibi görünüyor. İki gündenberi İtalyan matbautı, Belgradla anlaşma lüzumunu ortaya sürmekten geri kalmıyor. Yugoslavya matbuatı İtalyan efkârı umumiyesinin ve daha doğrusunu söylemek için İtalyan siyasî mahafilinin bu tezahürlerini memnuniyetle kaydediyorlar. Yugoslav gazeteleri Giornale d'İtalia'nın bir makalesinden şu parçaları naklediyorlar:

«M. Stoyadinoviçin son beyanatı İtalya ile Yugoslavya arasında sıkı ve müessir bir teşriki mesaiye zemin hazırlıyor. Bu anlaşma, Tuna havzasında sulhü sağlamlaştıracak bütün kuvvetler arasında hayatî bir âmildir.»

Triyestede çıkan Piccolo gazetesi, ayni meseleye temas etmekte ve Adiryatik denizinin iki memleketi ayıran bir deniz değil, birleştiren bir deniz olduğunu yazmaktadır.

Yugoslav siyasî mahafilinde İtalyan gazetelerinin bu neşriyatına mukabil, çok sıkı bir ihtiraz gösteriliyor. Yugoslavyanın İtalya ile daima iyi münasebetler tesis etmek istediği ve Belgradın iki memleket için matlûp ve lüzumlu olan bu yakınlaşmayı kolaylaştıracak olan teşebbüsleri azamî bir teveccühle karşılamakta bulunduğu beyan edilmekle iktifa ediliyor.

İtalyan - Alman konuşmalarının yakın beynelmilel müzakerelerde akisleri görüleceği fakat her halde Küçük itilâfın Tuna havzasında Alman - İtalyan teşriki mesaisinden endişe edecek hiç bir ciheti olmadığı ilâve ediliyor. Zira Tuna havzasında Alman - İtalyan teşriki mesaisi muvakkat olsa bile ihtilâf sebeplerini ortadan kaldırmakta ve Küçük itilâf devletlerinin Roma ve Berlin ile iktisadî teşriki mesaisini kolaylaştırmaktadır.

Londra 2 — Deyli Telgraf gazetesinin Roma muhabirine göre İtalya kendisile Yugoslavya arasında bir pakt yapılması ve Macaristanla müzakereye girişmesi için Yugoslavyaya tekliflerde bulunmuştur.

Ankara seyahatinin neticeleri

Petit Parisien gazetesinin mühim bir makalesi

Paris 2 — Petit Parisien gazetesi M. Stoyadinoviçin Türkiyede gördüğü hüsnü kabule dair bir makale neşrediyor. Bu makalede Yugoslav Başvekilinin şahsiyetinin Türk hükûmeti ve milleti üzerinde çok iyi bir tesir yaptığı bildirilmektedir. Gazete diyor ki:

«M. Stoyadinoviçin seyahati, Küçük antant ile Balkan antantı arasında daha ahenktar bir iş birliğine doğru çok iyi neticeler vermiştir. İtalyanın, Yugoslavya ile münasebatını iyileştirmeğe hazır olduğunu söylediği bir sırada M. Stoyadinoviçin faaliyeti daha ziyade ehemmiyet kesbetmektedir.»

Petit Parisien Atatürk ile M. Stoyadinoviç arasındaki mülâkatın sulhperverane neticelerini garbî Avrupaya bir misal olarak gösteriyor.

İnebolu faciası

Vapurun batmasına birinci ve ikinci kaptanların hatası sebeb olmuş

İzmir 2 (Telefon) — İzmir yakınlarında batarak birçok yolcunun boğulması ile neticelenen İnebolu vapuru faciasının muhakemesine bugün de ağır cezada devam edilmiştir. Ehli vukuf tarafından verilen rapor okundu. Raporda kazaya birinci kaptan Mehmed Ali ile boğulan ikinci kaptan Besimin hatalarının âmil olduğu vapurun üst güvertesine fazla havaleli yük alınmasından battığı kaydediliyordu.

Rapora göre, diğer maznun Denizyolları işletme müdürü Zekeriya, üçüncü kaptan Rami, çarkçı Salim ve Halidin vapurun batmasından dolayı suçları görülmemektedir.

Muhakeme bu ayın otuzuna talik edilmiştir.

İzmirde yağmurlardan bir ev yıkıldı

İzmir 2 (Telefon) — Evvelki günkü şiddetli yağmurdan Eşrefpaşada bir ev yıkılmıştır. Nüfusça zarar olmamıştır.

Japonya ile yeni bir ticaret anlaşması yapılacak

Türk - Japon ticaret mukavelesinin 1 kânunusaniden itibaren feshedilmesine karar verilmiştir.

Yeni anlaşma için Ankaradaki Japon sefirlie hükûmetimiz arasında temaslara başlanmıştır.

Evlâd katili

Yakalanan Şerife suçunu itiraf etti

İzmir 2 (Telefon) — Karşıyakada Turanda oturan Şerife adında bir kadın yeni doğan çocuğunu boğmuş ve deniz kenarında kumlar arasına gömerken yakayı ele vermiştir. Şerife 30 yaşlarındadır. Yanında da Şefika adında bir kadın vardır. Şefika da suç ortağı olarak yakalanmıştır. Çocuğunu boğan ana ve suç ortağı Şefika adliyeye teslim edilmişlerdir. Evlâd katili ana suçunu itiraf etmiştir. Tahkikata devm ediliyor.

İş meselesindenkavga

Üsküdarda Paşalimanında bir tütün deposunda çalışan Salâhaddin ve Rifat adlarında iki işçi dün iş meselesinden kavga etmişlerdi. Kavgada Rifat bıçakla Salâhaddini iki yerinden tehlikeli surette yaralamıştır. Zabıta yaralı Salâhaddini hastaneye kaldırmış, Rifat yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Göynükte Cumhuriyet bayramı

Göynük 2 (Akşam) — Göynükte Cumhuriyet bayramı pek parlak tezahüratla kutlanmıştır. Halk, millî kıyafetlerile Cumhuriyet meydanında toplanmış ve Atatürk anıtı etrafında millî merasim yapmıştır.

Gece Halkevinde, hasılâtı Atatürk anıtının ve Cumhuriyet meydanının daha ziyade güzelleştirilmesine sarfedilmek için büyük bir balo verilmiş ve gece geç vakte kadar eğlenilmiştir.

EV KADIN MODA

Çiçekler

Uzun müddet muhafaza için ne yapmalıdır?

Çiçeklerin azaldığı ve pahalılandığı mevsime yaklaştık. Satın alınan çiçeklerin ömrünü uzatmak ve tazeliğini bir kaç gün daha muhafaza edebilmek için birçok usuller vardır. Bunların hepsi kolayca tatbik edilebilir:

1 — Her sabah çiçekliğin suyunu değiştirerek sapların ucunu bir santim kadar kesmek (Bu usul herkesin bildiği ve ekseriyetle tatbik ettiği surettir.)

2 — Çiçekliğin dibine bir parça kömür yahut bir miktar kömür tozu koymak. Hergün su değiştirilecek, fakat kömür muhafaza edilecektir.

3 — Çiçekliğin içine şeker ilâve etmek. (Bu tertip gül, karanfil ve krizantemleri gayet iyi muhafaza eder. Güller için çiçekliğin içine yüzde on nisbetinde şeker koymak lâzımdır. Karanfillere yüzde on beş krizantemlere yüzde on yedi şeker koymalıdır.)

4 — Çiçekliğin dibine bir iki kaşe asprin konulursa, bütün çiçekler, bilhassa kamelya çok taze kalır.

5 — Dört bardak su içine 30 gram rendelenmiş sabunu atarak eritmeli. Sonra 3 gram tuza 2 gram boraks ilâve etmeli. Bu suda duran çiçekleri her sabah çiçeklikten çıkarmalı saplarını çeşme altında yıkadıktan sonra tekrar bu su içine koymalıdır.

6 — Çiçekliğin içini hafif sabunlu su ile doldurmalı. Çiçeklerin üzerine su serptikten sonra sabunlu su içine koymalı. Her sabah çiçeklere su serpmeli ve temiz olarak yeniden sabunlu su yapmalı, çiçekleri içine oturtmalı.

7 — Çiçekler solmağa yüz tutunca çiçeklerin saplarının üçte birini fıkır fıkır kaynar suya sokmalı. Su soğumağa başlayınca sıcak suda duran sap kısmını makasla keserek temiz soğuk su içine koymalı. Bu usul nergis, sümbül, ful gibi çiçeklere çok iyidir.

Eski yünlü elbise nasıl yeni gibi yapılır?

Bu sene yünlü elbiseler çok giyiliyor. Geçen seneden kalan siyah yünlü bir elbiseyi temizleyerek yenilemek için sarmaşık suyu ile yıkamak kâfidir. Altı litre, yahut 24 bardak su içine iki avuç sarmaşık yaprağı atarak kaynatmalı. Ateşten indirmeli, ılık olunca içerisine yünlü kumaşı koyup çitiliyerek, yıkamalı. Bol ılık su ile çalkaladıktan sonra gölgeye asmalı ve hafif nemli iken altından ütülemeli. Yünlü elbise yeni gibi olur.

Bu sene tayör çok giyilecek



Bu kış en fazla giyilecek elbiseler tayörlerdir. Bunlar yünlüden, kadifeden yapılacaktır. Yakalarına kürkler ya rever halinde, ya dar bir şirit gibi konacaktır. Bu tayörlerin boyu kısa, orta ve truakar olacaktır. Bunlarla giyilecek bluzlara bilhassa itina edilmektedir.

1-2 Yeşil yünlüden truakar tayör. İçindeki bluzu siyah taftadandır. Yaka ve kollarının plilerini tutan düğmeler yeşildir.

3-4 — Tüylü bej rengi yünlüden tayör, bluzu saman renginde ince yünlüdür. Düğmeleri kahve rengidir. Tayörün reverleri, cepleri ve düğmeleri kahve rengi kadifedendir.

5-6 — Kahve rengi kadifeden tayör Cepler ve kollar ayni şekilde takılmıştır. Bluzu açık mavi krep satendendir. Düğmeleri, omuzlarında ve kol kapaklarındaki danteller kahve rengidir.

Eski kadifeler nasıl yeni gibi yapılır?

Kadife elbise ve garnitür bu sene o kadar moda ki evde sandıkta bulunan eski kadife elbiseleri çıkarıp tazelemek ve yenilemek bir vazife olmuştur.

Kadifeyi yeniye yakın bir hali getirmek güç bir iş değildir. Yalnız çok dikkat etmek lâzımdır. İlk yapılacak iş kadifeyi temizlemektir. Ayni miktar amonyakla suyu karıştırmalı. Temizlenecek olan kadifeyi iki kişi gererek ve tersini üstte tutarak germeli. Üçüncü bir kimse temiz bir bezi amonyaklı suya batırarak gerili olan kadifenin altını güzelce silmeli, sonra gölge bir yere asarak kurumağa bırakmalıdır.

Kadifeyi yeniye yakın bir hale gesini üstte tutarak germeli. Üçüncüsü yaş bir bezi üzerine yayarak kızgın ütü ile bez tamamile kuruyuncaya kadar ütülemeli.

Yaş bez ve ütüden hasıl olan buhar kadifenin üst kısmındaki küçük tüyleri dikleştirir. Tamamile kuruyunca kadife yeni hissini verir. Bu işler mutlaka kadife gerilmiş olarak ve hiç bir masa üzerine dayatmadan yapılmalıdır.

Kestane marmeladı

Bu sene kestane pek bol ve ucuzdur. Bu mugaddi meyvadan istifade ederek çocukların pek hoşuna giden, besleyici ve lezzetli bir reçel yapmak mümkündür.

Kestaneleri çürüksüz olarak almalı. Keskin bir btçakla çizdikten sonra hafif tuzlu suda haşlamalı. Sıcak iken üst ve iç kabuklarını ayıklamalı ve makineden geçirmeli. Bu püreyi terazide tartmalı, sonra ayni miktar kristalize şekeri az su ile bir tencereye ve ateşe koymalı. Şeker koyuca bir şurup olunca makineden geçmiş kestaneleri ve bir tutam toz vanilyayi içine atarak yarım saat pişirmeli, ve kavanoza boşaltmalı.

Bu marmelât ezilmiş maron glase lezzetindedir ve çok mugaddidir.

Tentür diyotun tazesi nasıl anlaşılır?

Her evde kesiklere, yaralara sürülmek üzere bir şişe (teinture d'iode) tentür diyot bulundurmak adet olmuştur. Teinture d'iode'un tazesi ne kadar faydalı ise eskiyeni o derece zararlıdır, sürüldüğü yeri yakabilir. Bunu da ayrıca tedavi etmek icap eder.

Teinture d'iode azar azar küçük şişe ile alınmalıdır. Şişe cam kapaklı ve sarı renkte olursa daha iyi muhafaza edilir. Tienture d'iode'u bir yaraya sürmezden evvel taze olup olmadığını anlamak için şişeyi sertçe çalkalamalı. Eğer teinture d'iode köprürürse bayattır kullanmak caiz değildir.

Boğaz ağrısına karşı

Boğazdaki gıcığı, ses kısıklığını, yutkunurken hissedilen şişkinliği veya ağrıyı geçirtmek için bir bardak çok sıcak su içine dört damla teinture d'iode ile altı parça şeker atmalı ve karıştırmalı. Bu basit ilâç yumuşaklık verir ve dezenfekte eder. Arasıra bununla gargara yapılırsa çok faydası görülür.

MUŞKULLERE CEVAP

Negüs denilen sıcak içki nasıl yapılır?

Maçka Modern ap. A. D. (Negüs) denilen sıcak içki şöyle hazırlanır:

Büyük bir bardak içerisine iki parça şeker, dört damla küraso, bir kadeh porto şarabı yuvarlak halinde kesilmiş yarım parmak kalınlığında bir parça limon ve bir diş karanfil koymalı, sonra üzerine kaynar sıcak su ilâve ederek bardağı doldurmalı.

2 — Saçlarınızı (blond platine) denilen acık sarı renge boyamak için usta berbere gitmelisiniz. Bunu katiyyen siz evde yapamazsınız. Zaten bu rengin modası geçmiştir. Neye buna özeniyorsunuz?

3 — Evet ekseriyetle sofrada herkesin önüne bir küçük tuzluk ve bir küçük salata tabağı konuyor. Yeni çıkan salata tabakları hilâl şeklindedir. Yemek tabağının önüne konunca, tabağa yapışır ve fazla yer işgal etmez.

Ayva likörü

Bebek Süheylâ R: Ayva likörü yapmak için olgun ve çürüksüz sulu ayva alınız. Bir peçete ile meyvaların üzerini yıkamadan siliniz. Kabuklarını soymadan rendeleyiniz. Rendelenen bu meyvaları derin bir tabak içinde serin bir yerde üç gün bırakınız. Bu müddet geçtikten sonra bir tülbentten sıkarak rendelenmiş ayvaları süzünüz.

Çıkan ayva suyunu ölçünüz ayni miktar 45 derecelik ispirto karıştırınız. Bir litre ayva suyuna, bir litre ispirto, 600 gram toz şeker bir parça tarçın iki diş karanfil ilâve ediniz ve kavanoza koyarak iki ay hiç açmadan muhafaza ediniz. İki ay sonra likör berrak olması için filtre ediniz ve sıkı kapanan şişelerde muhafaza ediniz.

2 — Ayvadan komposto olur, parparçalı rendeli reçelleri ve suyundan murabba da yapılır. Marmelatı da pek nefistir.

Yünlü elbise

Ortaköy P. H: Yünlü elbiseler ipekli elbiseler kadar modadır. Açık renk olmasına rağmen, elbiseniz temiz olduktan sonra her yere gidebilirsiniz.

Doktora sorunuz

Sorduğunuz suallerin hepsine ancak bir doktor cevap verebilir.

İstanbul ve Ankaranın en maruf dahiliyeci ve cildiyeci doktorlarını, kendi aile doktorlarınıza sorup öğrenebilirsiniz.

Yünlü elbisedeki parlaklık nasıl izale edilir?

Sirkeci Ali T: Yünlü elbisede has olan parlaklığı gidermek için parlıyan yerleri sıcak su buharına tutunuz, sonra fırçalayınız. Buhardan kalan nemlik zail olunca elbiseyi masa üzerine yayınız ve iki kat edilmiş yaş savaşpuru üzerine koyarak kızgın ütü ile ütüleyiniz. Savaşpur kurumamalıdır. Bol duman çıkınca savaşpuru çekiniz ve elbiseyi kurumaya bırakınız.

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bürhan Cahid MORKAYA

Tefrika No. 11

Hattâ şimdiden bile bazı akşamlar apartımana geç geldikçe takılıyor, türlü bahanelerle ona bu hareketinin şüpheler uyandırdığını ihsas ediyordu.

Yani bir karı koca hayatının başlangıcında idler. Nazım Cemilin buna tahammül etmesine imkân yoktu, gözünün önüne bazı evli arkadaşlarının hali geldikçe soğuk terler döküyordu.

O günlerde bir Fransız operet heyeti Beyoğluna gelmişti. İçlerinde nefis mahlûklar vardı. Bunlarla şöyle bir âlem yapmak her halde pek keyifli olacaktı. Ahmed Melih beyin böyle bir âlem yapabilmek için günlerce plân kurduğunu, teklifsiz arkadaşlarına baş vurup:

— Allah aşkınıza beni ya telefonla ya mektupla davet edin. Mühim bir mesele bahane edin!

Diye yalvardığını gördükçe elinden gitmek üzere olan hürriyetin kıymetini anlamakta gecikmedi.

Bir sabah çıkarken Fatuşun:

— Bugün anneme kadar gideceğim.

Diye müsaade istemesi imdadına yetişti. Genç kadın bu müsaadeyi yalnız gündüz için istediği halde o fırsatı kaçırmadı:

— Hay, hay, dedi. Zaten ben de akşam yemeğine bir arkadaşa davetliyim!

Zeki kadın onun bu telâşındaki maksadı anlamıştı. Her zaman müsaade istedikçe:

— Ne yapacaksın canım, hele bugün kalsın!

Diye ısrar eden Nazım Cemalin böyle çarçabuk razı oluşu, kendisi ve akşamdan bahsetmediği halde onun geceyi de katarak yemeğe davetli olduğunu söyleyişi vaziyeti anlatıyordu.

Ve genç kadın o gittikten sonra çantasını hazırladı. Yatak odasını topladı. İki küçük çiçek vazosunun arasına bir küçük pusla yazdı bıraktı:

«Avdetimi arzusunun izharına bağlıyorum.»

Fatuş

Ve alıştığı, ısındığı, ümidler bağladığı güzel apartımanı gözleri ıslanarak terketti.

Çok içkili ve çok kadınlı bir eğlence âleminden sabaha karşı dönen Nâzım Cemal bey bu leylâk kokulu kâğıd parçasını öğleye doğru gördü. Okudu. Mide dolgunluğuna mahsus ağırlık ve iştihasızlıkla esnedi. Gerindi. Sonra yavaş yavaş giyindi ve yazıhanesine gitti.

Fatuşun küçük puslasında beklediği arzuyu ancak yirmi beş gün sonra duymuştu. Arattı. Mektup yazdı ve genç kadının on gün evvel bir doktorla nişanladığını öğrendi. Müteessir oldu. Ve bu teessürle Maksimdeki Rus kızlarından birile vakit geçirmeye gaşladı.

***

Bankadaki mühim toplantıdan saat bire doğru kurtulan Ahmed Melih imza muamelesinin şerefine komisyon azasından yemeği beraber yemelerini rica etti. Beyoğlunun büyük otellerinden birinin hususî salonunda hazırlanan bu ziyafet pek resmî idi. Oldukça uzun sürdü. Akşam için de arkadaşlarını davet etmişti. Bir eğlenti yapacaklardı. Bilhassa Nâzım Cemal mühendis Ragıb, avukat Rıza Sedad bu eğlentiyi istemişler, hatta yerini kendileri tayin etmişlerdi. Böyle hususî eğlencelerin tertibini pek iyi bilen Nâzım Cemal programı çizmişti.

Sıraselvilerde Rühsar hanımefendinin apartımanında toplanacaklardı. Burada tabiat sahibi zenginler arasıra buluşur, poker oynar, alaturka saz âlemi yaptırırlardı. Rühsar hanım eski ailelerdendi. Yedi ceddi vezirdi. Ehli dil, iyiden, güzelden anlar. Gün görmüş bir hanımefendi idi. Dostları, tanıdıkları çoktu. Herkes hatırını sayardı. İstanbul kibar âleminin maruf çehreleri Rühsar hanımefendinin salonuna hiç yabancı değillerdi. Onun her yerde her köşede eli vardı. Genç ve güzel kadınlar hanımefendi ile tanışabilmek, onun salonuna kabul edilmek için can atarlardı. Zaten adı çok söylenmezdi. Hatta çokları bilmezlerdi bile... Ona herkes sadece «hanımefendi!» derdi.

Ahmed Melih gibi zevk ve para sahipleri güzel ve genç kadınları hanımefendinin yardımı ile tanıdıkları için onlarca da itibar görürdü.

Poker partileri, saz âlemleri hanımefendinin daire masrafını fazlasile çıkarıyordu.

Nâzım Cemal, hanımefendinin bu muvaffakıyeti ile kendisini incitmeden alay etmek için ona «Monte Karlo prensesi» adını vermişti.

Monte Karlo prensesi de kumar ve eğlence sayesinde geçindiği için bu benzetiş hiç te yanlış değildi. Ve çok geçmeden hanımefendinin adı prenses oluverdi.

Ahmed Melih beyin yeni palamut mukavelenamesi şerefine tertib edilen ziyafet için prensesin apartımanından münasip yer neresi olabilirdi.

Palamut kralı bir gece evvel karısının yıl dönümü için yaptığı masrafın on mislini bu gece yapacaktı ve onun için dün gece mümkün olduğu kadar az yorulmuş ve erken yatmıştı.

Şimdi bugünkü muvaffakıyetin müjdesini karısına verirken ayni zamanda gece için de müsaadesini istiyecekti. Yazıhaneye döndüğü zaman programını çizdi. Telefonu açacak, önce imza meselesini müjdeliyecek, sonra bankanın ileri gelenlerine bu akşam bir ziyafet vermeğe mecbur olduğunu, tanımadığı kimseleri evine davet etmektense bunu münasib bir lokantada vermek daha doğru olduğunu söyliyecekti. Ve muhakkak ki zaten makul bir kadın olan karısı bunu pek doğru bulacaktı.

Ziyafeti nerede vereceğini sorarsa vereceği cevabı da hazırladı. Her ihtimale karşı bunu meçhul bırakmak lâzımdı. Belki de mühim bir şey çıkar, telefonla olsun aranabilirdi.

(Arkası var)

Beş oyun nesine ?...

Kadınlar arasında günden güne daha fazla rağbet gören bir oyun: Tavla..

Erkek oyuncu genç kadına : "Karşınızda zar değil, duman atıyorum„ diyor

Eskiden pek ras gelmezdim. Lâkin bir müddettenberi dikkat ediyorum, birçok kahvelerde kadınlar da yan gelip oturuyorlar. Hem nasıl oturuş? Sanki kırk yıllık «kahve müdavimi» imişler gibi...

Geçen gün, ılık havadan istifade ederek şöyle Beyazıddaki Çınar altında oturdum. Bir karı koca geldi. Bayan elini masaya birkaç kere tık tık vurarak garsonu çağırdı.

— Oğlum Ahmed... Bize bir tavla getir...

Tavla geldi..

Bayan kocasına:

— Ben... dedi, düz tavla oynamam... Gülbahara var mısın?.

— Varım karıcığım...

Pullar ikişer ikişer dizildi. Hararetli bir gülbahar partisi başladı...

Kadınlar son zamanlarda tavla merakını pek ileri götürdüler. Bugün İstanbulun birçok kibar salonlarında bile sedef kakmalı bir tavlaya ras geliyorsunuz ve tavlanın hemen hemen poker kadar rağbette olduğunu görüyorsunuz.

Hattâ belki de -buhran, parasızlık böyle devam eder giderse- bir gün tavla pokerin pabuçlarını dama attıracak...

«Buhranın iyilikleri» diye bir yazı okumuştum. Bu yazıda deniliyordu ki: «Buhranın bir iyiliği de erkekleri akşam olur olmaz parasızlıktan dolayı eve çekmektir. Herkes eğlencesini evinin dört duvarı arasında arıyor.»

Tavlanın kadınlar ve erkekler arasında günden güne fazla rağbet görmesinin sebebi de gene parasızlıktan dolayı olacak...

Salonlarda görüyoruz. Bayan pulları dizerken kocasına soruyor:

— Beş oyun.. nesine?

— Ben sana bir ipekli çorap alırım.. sen bana?.

— Bir kıravat..



Beyazıddaki Çınaraltı kahvesine karı koca gelen bir çift, tavla oynıyan bayanlar

— Mükemmel... Ver bakalım zarın birini atışalım..

Gene ipekli çoraba, kıravata oynananlar bol keseden atıyorlar... Birçok tavla partilerinin bazan en büyük mükâfatı 25 kuruşluk çikolata oluyor...

Sonra dikkat ediyorum. Kadınlar erkeklerden daha iyi, daha dikkatli tavla oynuyorlar. Bütün gün işlerinden, güçlerinden kafaları yorulan erkekler daha dalgın davranıyorlar ve yeniliyorlar...

Meselâ bir erkekle tavla oynayan genç bir bayana ras geliyorsunuz. Bayın bütün taşlarını genç bayan kendi pullarile hapsetmiş. Erkeğin pullarını dışarıya çıkarmasına imkân yok. Mars olmaktan kurtulmak için ancak imdadına bir düşeş yetişmesi lâzım... Lâkin düşeş nerede?. Bay, bayana:

— Siz bana düşeş attırmıyorsunuz ki.. diyor.

Bayan gülüyor:

— Ya ne attırıyorum.

— Duman attırıyorsunuz alimallah duman... Karşınıza oturdum oturalı hep duman atıyorum, zar değil...

Nihayet bayan gülüyor:

— Mars oldunuz efendim...

Bay da işi şakaya vuruyor:

— Biz hayatta mars olmuşuz, bir de tavlada olalım ne çıkar?.

Sonra şık şık, genç genç bayanların tavla ıstılahlarile ve tabirlerile oynayışlarını seyretmek oldukça zevkli bir şey... Meselâ bayan atıyor ve arkasından bir beyit söyliyerek oynuyor:

«Çiharise..»
«Severler güzeli.»
«Genç ise..»

Sonra yeni yeni bir takım tavla tabirleri çıkarmışlar:

«Düşeş»
«Fatma Ahmede»
«Güzel bir eş..»

Tavla merakı bazı bayanların ruhuna o kadar işlemiş ki, dostlarına tavla ıstılahlarından isim koymuşlar...

Meselâ daima yalnız, daima tek gezen ihtiyar bir bekâr.. güzel bir isim bulmuşlar: «Hep yek...» Daima tek gezen bir bekâr için «yep yek» ismi pek münasiptir sanırım. Fakat bir de derler ki: Erkekler çok sinirlerine hâkim insanlarmış... Kadınlara nazaran çok büyük bir itidali demle hareket ederlermiş... Ne münasebet?..

Tavla önünde bir kadının karşısında üst üste yenilen bazı kocaların ne kadar sinirlendiğini görüyorum da erkekler hakkında evvelce verilen notun ne derece yanlış olduğunu anlıyorum.

Hele bazı erkeklerin oyuna başlamazdan evvel:

— Üstüme yoktur, tavla şampiyonuyum ben.. diye bir hayli atıp tuttuktan sonra cayır cayır yenilmeleri pek fıraklı oluyor. — *H. F. Es*

Uşak halıcılık yerini dokumacılığa bıraktı



Uşaktan bir görünüş

Uşak (Akşam) — Uşak, Kütahyanın en zengin ve halıcılığile meşhur 22 bin nüfuslu biricik kazasıdır. Burası sanayi şehri olmakla beraber Ziraate de ehemmiyet verilmektedir.

Kazada üç tane mensucat fabrikası olup dokunan kumaşlar sağlamlık ve desen itibarile rakibine faiktirler.

Bir zamanlar piyasada pek beğenilen Uşak halıları umumî buhranın başlangıcı tarihinden beri imal edilmemektedir.

Bu yüzden tezgâhlarını işletemeyen çalışkan Uşak halkı halı tezgâhlarında ufak bir tadilâttan sonra ehven fiatlerle satılabilen pamuklu kumaşlar dokuyarak istifade etmektedirler.

Köylünün belli başlı zeriyatı buğday, arpa, yulaf, mısır, nohut ve saire olup piyasada dolgunluk ve temizlik itibarile buğdaylarının ehemmiyeti vardır.

Bunlardan maada şehrin belli başlı gelir membaı olan şeker fabrikasından pancar zeriyatile geçinen zürra büyük istifadeler etmektedir.

Haza bir vilâyet kadar halka lâzım bütün medenî ihtiyaçları temin edebilir.

Şehrin imarı ve güzelleşmesi hususunda gece gündüz çalışan belediye reisi Hakkı Doğan pek kısa zamanda öteden beri pek noksan olan elektrik tesisatını başarmış, halkın pek ziyade memnuniyet ve sevgisini kazanmıştır.

Kazada birçok teşekküller olduğu gibi üç spor klubü ile pek çok üyesi olan av klübüne binicilik, atıcılık klüplerine de maliktir. Sporcu gençler mütemadi eksersizler ve komşu vilâyetler ile sık sık temaslar yapmaktadırlar. Gençlerin spor sahasında bu kadar faaliyetine önayak olan eski mıntaka başkanı B. Yusuf Ziya Ayselden bahsetmeden geçmeyeceğim: Halkevi başkanı bulunması dolayısile de Halkevinin musiki, ve temsil komitelerinin faaliyetine usanmadan koşan bu arkadaş bütün Uşak gençliğinin hürmet ve saygısını toplamıştır.

Kazada Halkevinin çok güzel bir de sesli sineması olup halkın ihtiyacını karşılamaktadır.

VENEDİKLİ BAFFA
"Safiye Sultan„

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 11

İbrahim paşanın Mısırdan getirdiği hediyeler gözler kamaştırdı. Bunlar iki milyon altın kıymetinde idi.

— Senin elçilikle münasebetin yokmuş. Fehim ve ferasetin bu mudur? Var, anda gördüğün söyle. İşte ben dahi üstünüze varmağa hazırım. Gafil bulunduk demiyesin. Gitmek gerek idin şevketlû hüngârımız seni serdar hazretleri yanına varmak buyurdu, dedi.

Ve fazla hiç bir iltifatta bulunmadı. Elçi İbrahim han, ezile büzüle, veziri azamın huzurundan çıktı.

Sokollunun karısı Esma sultanın yeni kocası Kalaylı Koz Ali paşa, sultana nişanlanır nişanlanmaz Rumeli beylerbeyisi olmuştu. Ali paşa, Bendere hücum eden kazakları tedib için, daha güvey girmeden, Bender kalesi üzerine memur oldu. Bir sene sonra İstanbula geldi. Sokollunun sarayına kuruldu. Üç gün sonra da, kanunu kadim üzere, hediyelerini padişaha takdim etti. O gece sarayda bütün vezirler hazır oldukları halde parlak bir ziyafet verildi. Ali paşa, Esma sultana güvey girdi. Sokollunun karısı, daha o geceden gebe kaldı. Fakat çocuğu doğururken «Mizacı şerif» i bozolup öldü. Çocuğun adı Mahmud konulmuştu. O da ancak elli gün yaşıyabildi. Esma sultan babası İkinci Selimin yanına, Ali paşanın oğlu Mahmud da, hiç münasebeti olmadığı halde zavallı Sokollunun yanı başına, üvey kardeşlerinin yanına gömüldü. Ali paşaya zorla boşattırılan biçare kadının ahı tuttu. Ali paşa İstanbulda duramadı. Gene Bedunu istedi. Beduna gitti, ve iki yıl sonra orada öldü. Ölüsü Bedun varoşunda bir tepe üzerine gömüldü. Ali paşanın mezarını Evliya Çelebi de görmüş: «Varoşunda bir bayır üzerinde medfundur» diyor.

İstanbulda hastalık eksik olmuyordu. Veba gene baş gösterdi. Ortalığı kırdı geçirdi. Ciğeri yanmadık kimse kalmadı. Ölen ölene... Mirahor Hüseyin ağa da vebadan öldü. Hatta vebaya tutulup ta yattığı sırada yerine göz dikenler bile oldu. Kapı kethüdalığından çıkarılan Hüseyin ağa, veziri azam Özdemir oğluna koştu. Hüseyin ağanın yerini istedi. Veziri azam şaşırdı:

— Ölmeden nasıl verilir, dedi.

Hasan ağa:

— Kalkacak değildir.

Diye cevap verince, Özdemir oğlu:

— Caiz ki sen andan mukaddem ölesin, dedi.

Özdemir oğlunun dediği çıktı. Mirahor Hüseyin ağadan dört gün evvel kendi de vebaya yakalanarak yuvarlanıp gitti.

Özdemir oğlu Osman paşanın İran elçisine söylediği de çıktı. Evvelâ Kırım hanının talebi üzerine Kırım taraflarını yatıştırmağa gitti. Oradan İran seferine memur oldu. Bu esnada Kılıç Ali paşa da donanma ile Kefe taraflarına gitmişti. Özdemir oğlu şark seferine memur olunca, Ferhad paşa İstanbula çağrıldı ve parlak bir surette karşılandı.

Bu esnada bütün nüfuz Ermeni Mehmed paşanın elinde idi. Hele Üçüncü Muradın odalığile evlendikten sonra büsbütün şımarmıştı. Keza Özdemir oğlu da, onun padişah yanındaki itibarını görmüş, kendi işlerini arza onu memur etmişti. Fakat Mehmed paşa Özdemir oğlunun emniyetini suiistimal etti. Veziri azam, kazaskerler ve defterdarlar ne arzederlerse, padişaha aksini söyler, onları daima yalancı mevkiine sokmaya çalışırlardı.

Venedikli Baffanın damadı İbrahim paşa Mısırdan dönünce, iş değişti. O gün Üçüncü Murad, Mimar Sinanın sarayda yaptığı odanın, hamamın ve havuzun bittiğini haber alınca, gezmeğe geldi. Ayni zamanda, Mısıra giden damadı İbrahim paşanın Yedikule önünde lenger bıraktığını haber aldı. İbrahim paşa, vezirler tarafından karşılanarak merhum Ferhad paşa sarayına götürüldü. Paşa, ertesi gün, Mısırdan padişah için getirdiği hediyeleri düzelttirmeğe başladı. Bu işe memur olanlar, Mısır ümerasından ressam Derviş beyle müteferrikalardan kuyumcu İbrahim beydi.

İbrahim paşa, Mısırdan seksen bin miskal altınla yapılmış bir zümrüd taht getirmişti. Taht, en kıymetli cevahir ile öyle tezyin edilmişti ki, üzerine yumurta büyüklüğünden aşağı zümrüd ve firuze taşı konmamıştı. Yakutlar ve zümrüdler hep seçme idi. Yakutun sarısı ve mavisi, zümrüdün en âlâsı göze hoş görünecek yerlere konmuştu. Hele kalemkâr ve savad işleri o kadar mükemmeldi ki, şimdiye kadar imsali görülmemişti. O gün ressam Derviş beyle kuyumcu İbrahim bey tahtı kurarlarken orada bulunanlar tahta kıymet takdir etmekten âciz kaldılar. İbrahim paşa, tahtı kurdurduktan sonra, taht ile beraber altmış üç yük hazineyi; yüz yetmiş üç bin üç yüz beş altını yani yirmi milyon yedi yüz doksan altı bin altı yüz kuruşu Üçüncü Murada gönderdi. Kendi saraya gelerek padişahın eteğini öptü. Üçüncü Murad memnundu. İbrahim paşaya pek fazla iltifat ettiği gibi devlet işlerine dair de biraz görüşmek lûtfunda bulundu. Maiyetinde gelenlere hilatler ihsan etti.

Araya bayram girdi. İbrahim paşaya, kanun üzere, peşkeş takdimi emredildi. İbrahim paşanın getirdiği yakutlu ve elmas kabzalı kılıçlar, altın legenler ve ibrikler, tepsiler ve gülaptanlar, tavaşî, habeşî ve beyaz köleler, tavla tavla altın eğerli, gümüş rikâblı en cins atlar hayret edilecek bir derecede idi. Kanunî zamanında bile, ne Yemen fatihi Süleyman paşa, ne Yemen beylerbeyisi Mahmud paşa, böyle hediye getirememişlerdi. İbrahim paşanın Üçüncü Murada takdim ettiği hediyeler tamam iki milyon altın kıymetinde idi.

Üçüncü Muradın bu parlak ve kıymetli hediyelerle gözleri kamaştı. İbrahim paşaya Atmeydanında Kanunînin veziri makbul İbrahim paşa sarayının bir kısmını verdi. Bir kısmında iç oğlanları oturuyordu. Mimar Sinan, sarayı derhal tamir ettirmeğe başladı.

Özdemir oğlu Osman paşa bu sırada Tebriz önlerinde parlak zaferler kazandı. Fakat askerin yağmacılığı zaten zayıf olan mizacını sarstı ve muharebe meydanında ruhunu teslim etti. Özdemir oğlu Osman paşanın nâşı Diyarıbekire gömüldü. Kendisinin bir anasından ve bir de kızından başka kimsesi yoktu.

Üçüncü Murad, zafer haberini aldığı zaman, kahraman vezirin ölümünü aklına bile getirmedi. Kendisi için yeni bir zevk ve eğlence vesilesi zuhur etti. İstanbul, tamam üç gün üç gece, sabahlara kadar saz ve ahenk, zevk ve işretle vakit geçirdi. belki bu zevklerden olsun Özdemir oğlunun ruhu şad oldu. Çünkü kendi de çok içerdi.

Özdemir oğlunun içkiye düşkünlüğünü İstanbulda bilmiyen yoktu. Bunu Üçüncü Murad da duymuştu. Hatta Ferhad paşa şark seferine memur olup ta kendi İstanbula geldiği zaman Üçüncü Muradın pek fazla iltifatını gördü. Dışarı çıktığı zaman Üçüncü Murad kızlar ağasına:

— Çok şükür. Bir şüphemiz vardı. Onu da defettik, dedi.

Kızlar ağası sordu:

— Ne makule şüphe padişahım?

— Bize Osman paşa için keyfe müptelâdır. Daima aludei badei hamradır. Veziriazam olsa, divan sürmeğe kadir değildir, demişlerdi. Tamam dört saat oldu ki, karşımda durdu. Bu kadar dedikodunun hiç bir eseri görülmedi. Keyfe müptelâ olsa elbette yorulur, badeye düşkün olsa elbette alâmeti zahir olurdu. İyice anladım. Hiç birine müptelâ değilmiş.

(Arkası var)



Hollivutun en meşhur kadını

Adrienne Ames, Joan Cravfordu gölgede bıraktı, herkes onu taklit ediyor

Bir kaç seneden beri Hollivutun sex - apeli en fazla kadını Joan Cravford olarak kabul edilmişti. Halbuki son günlerde (Adrienne Ames) Joan Cravfordun yerini tutmağa başlamıştır. Adriennenin büyük gözleri, ve büyük bir ağzı vardır. İlk filim çevirmeğe başladığı zamandan beri kendisine bir tip ' 'r şahsiyet yaratmağa uğraşmış ve nihayet bu arzusuna nail olmuştur. Şimdi her yerde Adriennenin gözlerinden, ağzından, giydiği elbiselerden, yediği yemeklerden, görüştüğü kimselerden bahsedilmektedir.

Adriennenin sinema artisti olması bir tesadüf eseridir. Zengin bir fabrikatörün karısı iken kocası ile seyahate çıkmıştı. Hollivutta bulundukları sırada yalnız meşhur sinema artistlerinin resmini çeken bir fotoğrafçıya kendisinin de resmini çekmesi için telefonla müracaat etmişti. Fotoğrafçı çektiği resimlerin birer tablo kadar güzel olduğunu, bunun için resmini çekeceği kadının gayet güzel olması icap ettiğini söyleyince Adrienne bu fikrinden vaz geçmişti. Fakat kocasının ısrarı üzerine fotoğrafçının atelyesine gitmiş, fotoğrafçı kendisini görünce hemen resmini çekmiştir.

Elde edilen resimler o kadar muvaffak olmuştur ki, fotoğrafçı hiç Adrienne bahsetmeden bir sinema şirketine bu resimleri göndermiştir. O sıralarda Maurice Chevalier'ye (Monsieur Bebe) ismindeki filmini çevirmek için bir kadın artist arıyorlardı. Hiç bilinmiyen bu güzel kadını görünce şirket müdürü kim olduğunu tahkik etmiş ve zengin bir fabrikatörün karısı olduğunu anlayınca Adrienneyi ikna için pek yüksek bir ücret teklif etmiştir. Adrienne bu teklifi kocasının muhalefetine rağmen tereddüt etmeden kabul etmiş, ve ilk filminde şöhret bulmuştur.

Adrienne Amesin en çok yediği meyva, içtiği süttür. Sabah kalkınca, her yemekte ve gece yatarken bol meyva yer ve süt içer. Alkol hiç kullanmaz, et pek nadir yer. Adriennenin yegâne iptilâsı levantadır. Çeşit çeşit levantaları almak için müthiş para sarfeder. Adrienne göre levanta sürünmenin de kaidesi vardır. Vaporizatör içine konulan levantayı daha giyinmeden omuzlara enseye, kol altına ve bileklere bol bol sıkmalı. Elbise giyildikten sonra katiyen levanta sürmek caiz değildir. Saçlara ve mantonun kürküne ayni levanta sürülürse uzun gün levanta kokusu henüz sürülmüş gibi sabit kalırmış.



Adrienne Amesin son resimlerinden biri



Adrienne Ames süvare elbisesile





Adrienne Amesin iki resmi

Cecile Sorel

Filim çevirmek için Amerikaya gidiyor

Uzun seneler Fransanın birinci tiyatrosu olan (Comedi Francaise) artistliği yapan, sonra müzikhola geçen varyete numaralarına çıkan meşhur Cecile Sorel nihayet sinema artistliğine başlıyor.

Dünyaca tanınmış olan büyük artist Sarah Bernhardın hayatını filme çekecek olan bir Amerikan filim şirketi bu rolü Cecile Sorele teklif etmiştir. Cecile çevireceği bu ilk filim «Sinema yıldızı» hayatının başlangıcı olduğunu söylemiştir. Cecile 17 kânunuevvelde Amerikaya hareket edecektir.

Bir müsabaka

İngilizler en çok Marlene Dietrichi beğendiler

Bir İngiliz gazetesi sinema artistleri arasında en çok beğenilen hangisi olduğunu anlamak için bir müsabaka yapmıştır. Karilerine (Hangi artistin yüzünü, hangisinin endamını, hangisinin gözünü, elini, bacağını en cazip buluyorsunuz?.) diye sormuştur.

Verilen cevaplarda en güzel çehrenin Katherine Hepburn ile Norma Shearerde, en güzel gözün Claudette Colbert ile Marlene Dietrichde, en güzel endamın Jean Harlow ile Marlene Ditrichte, en güzel bacağı Ginger Rogers ile Marlene Dietrichte, en güzel elin Greta Garboda olduğu anlaşılmıştır. En güzel göz endam ve bacak sahibi olan Marlene Dietrich en çok beğenilen sinema artisti diye ilân edilmiştir.

Sinema haberleri

★ Fransız artistleri arasında en çok sevilenlerden Fermand Gravey'in Amerikada beş altı filim çevireceğini yazmıştık. İlk filmini şarışın artist Joan Blondell ile çevirecektir. Bu filmin ismi (Kral ile dansöz)dür.

★ Kocası İrving Thalbergin ölümünden sonra hastalanarak hayatı tehlikeye giren Norma Shearer nihayet iyileşmiştir. Nekahat devresinde bulunan Norma artık hiç filim çevirmeyeceğini filim şirketlerine bildirmiştir.

★ Holivutta eski Viyana hayatına aid bir filim çevrilecektir. Filmde valsler ve eski eğlenceler başlıca mevkii tutacaktır.

TİYATRO KONUŞMALARI

Bu gece Şehir tiyatrosu "Ayak takımı arasında,, yı oynuyor

Ayağınızda lâstik çizme, sırtınızda postlu gocuk.. elinizde ucu sivri demirli âsâ yürüyorsunuz; göz alabildiğine uzanan uçsuz bucaksız alan bitip tükenmiyor.

Kızağa biniyorsunuz; kırbaç altında şahlanan üç atın var hızile, uçsuz bucaksız, göz alabildiğine uzanan stepte günlerce yol alıyorsunuz. Önünüz kar ve arkanız kardır.

Bulutlar sıyrılıyor, şimal rüzgârlarile donan güneş, ayakların altına sanki bir ay ışığı seriyor, buzlu vadi, mehtap altında ışıldayan durgun deniz gibi parlıyor; gök yüzü kararıyor, tipi baş döndürüyor, ayakları yerden kesiyor da, stratosferde gibi yolcuyu boğuyor... Lâpâ lâpâ yağan kardır, kuşbaşı yağan kardır ve kesilen kardan sonra serilen gene kar, görünen gene kar, duyulan gene kardır...

Nihayet ta uzaklarda köyümsü bir şehir belirir. Bu diyarı, dört nalla giden bir kızak kısrağının ayağından kurşun gibi fırlayıp oracığa düşmüş bir tomar kar sanırsınız.

1868 de oradan geçseydiniz, henüz doğmuş bir çocuğun vıyaklamalarını işitirdiniz. 1878 de geçenler, ayni çocuğun ağlamalarını duydular, çocuğun yanaklarında şaklayan tokatın, karlı gök bitimlerindeki aksi sadasını dinlediler. Her an kalın, nemrut bir ses yükselirdi: «Neye iğri baktın Aleksi?. Neden doğru baktın Maksimoviç?.. Nedir bu yaptığın Peşkov?.» ve çocuk ne yapsa, nereye baksa, iğriye doğruya dayak yerdi.

Aleksi Maksimoviç Peşkov (Maksim Gorki) sıfırdan aşağı derecede ateş püsküren bir büyük babanın yumruğu altında büyüdü...

***

Gorkinin çocukluk ve gençlik intibalarını şöylece kısaltabiliriz: Yeryüzünde, sözün tam mânasile «hak kavinin» demek şeririndir.-en cellî hikmet ezmeyen ezilir.» Pazusuna güvenen karşısındakini tepeler. Çenesi kuvvetli olan komşusunun ipliğini pazara çıkarır. İnsan diye bir mahlûk vardır, fakat insaniyet yoktur. Para, insanlıkla alâkası olmadığı için sevilir. İnsandan tiksinmek gerektir. Kadın ruhsuz bir külçe ettir, erkeğe zevk verdiği sırada yüzüne bakılır, geri kalan zamanlarda dövülüp sövülür, kocanın dayağı ile kıvranmak için yaradılmıştır. En büyük zevk, hemcinsine kötülük etmektir.

Ve her duyguya hâkim olan da can sıkıntısıdır, herkesi boğan, geberten can sıkıntısı. Günün sövüp sayma, dayak, dedikodu hâdiselerinden sonra herkes bol bol esner, kollarını koparıp atmak, göğsünü deşmek ister gibi gerinir, can sıkıntısından patlar. Katil canı sıkıldığı için öldürür, hırsız canı sıkıldığı için çalar, kadın canı sıkıldığı için kahbelik eder. Rüzgâr, soğuk, yeknesak esen rüzgâr bile can sıkısının nefesidir; görülen rüyalar manasız, can sıkısı veren şeylerdir ve günün bin bir günahını affettirmek hülyasile gece yatmadan Allaha dinletilen dualardan Allahın da canı sıkıldığı muhakkaktır...

***

Aleksi Maksimoviç Peşkovun büyük babası can sıkısından büyük annesini dövüyordu.İki amcası can sıkısile karılarını dayaktan öldürmüşlerdi. Üvey babası canı sıkılıyor diye annesini kamçılıyordu. Kendisi de büyük babasının dayağından kaç kere bayılmıştı... Arkadşları, şaka diye sırtına çam kıymıkları sapladılar, dostları barutlu sigara verip yüzünü yaktılar. Aleksi Maksimoviç Peşkov herşeye katlanırken, ruhunda yaşayan Maksim Gorki herşeyi inceliyordu. Herşey ona ders oluyor, herşeyi görmek, bilmek, anlamak istiyordu: Niçin? Fakat her sualine gülüyorlardı, onu adam yerine koymuyorlardı. Çocuk nihayet hakarete, can sıkıntısına dayanamadı, istediklerini öğrenemiyeceğini kavradı, başını alıp yollara düştü.

***

O çağlarda Rusyada bir inkılâp çığırı açılmıştı. Köylü şehirlere akın ediyor, amele sınıfı teşekküle başlıyordu. Yollarda serserilere, baldırı çıplaklara ve bunlar arasında köylülere, işçilere, yarı münevverlere raslanıyordu. Bunlar her fırsatta ruhlarını, duygularını, düşüncelerini kolayca dışa vuran insanlardı. Gorki, Volgayı, Don'u, Ukranyayı, Kırımı, Kafkasyayı bu serseriler, baldırı çıplaklar gibi dolaştı, onlarla düşüp kalktı; üniversitesi hayat, profesörleri içlerini döken sefil mahlûklardı. Gorki, hayat okulunda tahsilini bitirdikten sonra harekete geçti. Birkaç hakikî münevver, gazeteci, ihtilâlci, üniversite talebesi, muharrirle tanıştı ve ilk yazılarını yazdı. Serserilerin, baldırı çıplakların hayatını anlatan ilk hikâyeleri Malva, Çelkaş çok beğenildi ve birkaç sene zarfında Gorki ismi dillerde destan oldu.

***

Gorki meşhur olduktan sonra gençliğinin, serserilik çağlarının bir bilânçosunu çizdi ve bu bilânçodan, bu gece İstanbul Şehir tiyatrosunda seyredeceğimiz, Vâlâ Nureddinin «Ayak takımı arasında» ismini verdiği -benim, izni ile bu ismi değiştirip- «Baldırı çıplaklar» diyeceğim sahne eseri ortaya çıktı.

«Ayak takımı arasında... - Baldırı çıplaklar» Gorkinin en kuvvetli sahne eserlerinden biridir. Bu eserde -son defa- Çarlık Rusyanın sefaletini, ruh düşkünlüklerini inceden inceye tahlil etmiştir. Eser okunurken, eşhas birer aşina kesilip gözlerin önünde canlanıyor ve kitap sahifelerinde kabartmalaşıyorlar; her şahsa el ile dokunuluyor sanki... «Ayak takımı arasında... - Baldırı çıplaklar»da hiç bir kahraman yok, hep âciz, zelil, zayıf birer mahlûk ve bu mahlûkların çok büyük bir kudretleri var, bu Gorkinin en büyük kudretidir: Herşeyi gayet sade söyleyebilmek.

Bu gece İstanbul Şehir tiyatrosunda değerli ve bizim için yepyeni bir eser seyredeceğiz ve tercüme Vâlâ Nureddinin kaleminden çıktığı için güzel bir manzume dinleyeceğiz.

Selâmi İzzet

Izmir Kızılay kurumu bir Aşevi açtı

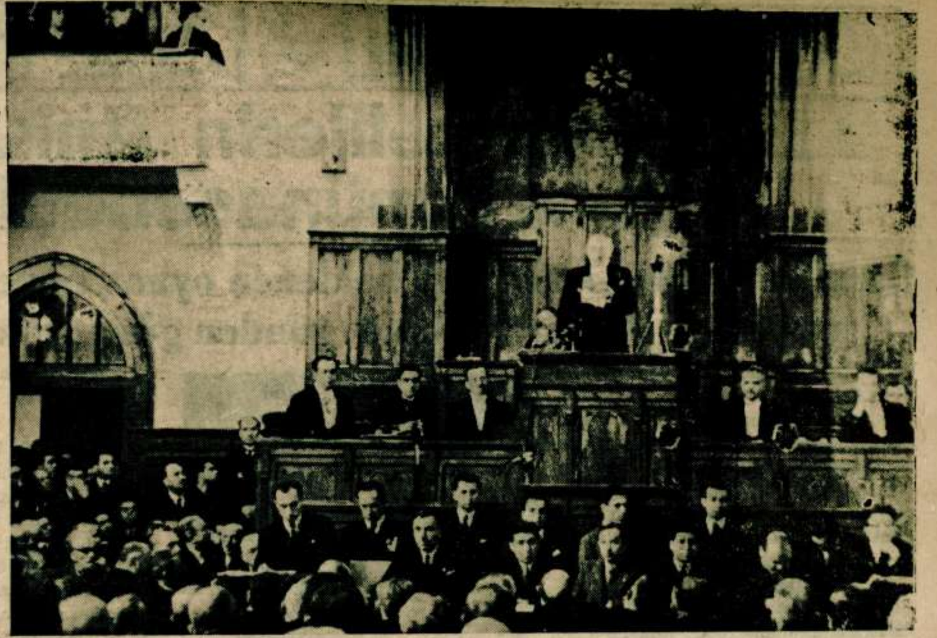


Vali İzmir Kızılay aş evini açıyor

İzmir (Akşam) — İzmir kızılay merkez kurumu, Halkapınarda mensucat fabrikalarında bir aş evi açmıştır. Aş evinin açılma merasimi cumhuriyetin 13 üncü yıl dönümü günü yapılmıştır. Merasimde vali Fazlı Güleç ile belediye reisi doktor Behçet Uz kızılay kurumu merkez reisi Dr. Cevdet Fuad, sıhhat müdürü Dr. Cevdet Saracoğlu, fabrikaların müdürleri bulunmuşlardır. Fakir işçilere günde beş kuruş mukabilinde bir tabak sıcak yemek ve ekmek verecek olan kızılay kurumu aş evlerini İzmirde çoğaltacak ve diğer fabrikalarda da açacaktır. Hatta ceza evindeki mahkûmlara da bu suretle sıcak yemek verilmesi için bir tasavvur vardır.



Kamutayın açıldığı gün Meclis önündetoplanan halk



Atatürk nutkunu irad ederken







Meclisin açılış celsesinde: Atatürk Meclisi açıyor, reisliğe seçilen Abdülhalik Renda riyaset mevkiinde, salondan bir görünüş





M. Stoyadinoviçin İstanbuldaki ziyaretlerine ait iki resim







Fenerbahçenin Ankaradaki maçından bir kaç enstantane: Seyirciler ve kale önünde heyecanlı bir dakika



Ankarada polislere verilen ziyafette Başvekil, Meclis reisi, yekiller ve Ankara ve İstanbul polisleri

AKŞAM SPOR

Fenerbahçelilerin Ankara seyahati münasebetile

Sarı lâcivertliler Ankarada beklenen oyunu neden gösteremediler? Ankara futbolü günden güne yükseliyor

Fenerbahçeliler bundan evvelki Ankara seyahatinde beklenen neticeleri alamamışlar ve bu fena neticeler spor efkârı umumiyesinde hayretle karşılanmıştı. Bazı kimseler Fenerbahçe fena oynadı onun için diyor. Bazıları artık Ankara futbolü İstanbul futbolü seviyesine yükselmiştir diye fikirler yürütüyorlar. Bizce bu ikinci iddianın doğruluğu ayni takımların İstanbulda karşılaşarak alacakları neticelerle meydana çıkar. Vefayı 8-0 gibi büyük bir farkla yendikten sonra Çankaya ve Ankaragücü takımlarile karşılaşmak üzere Ankaraya giden Fenerbahçeliler bu defa da beklenen neticeleri alamadılar. Çankaya ile berabere kaldıktan sonra Ankaragücünü de bir sıfır gibi az bir farkla mağlûp edebildiler.

Bu son seyahatteki muvaffakıyetsizliklerin sebplerini şurada biz bir dereceye kadar izaha çalışalım.

1 — Saha meselesi: Ankaragücü stadı İstanbuldaki stadlara nazaran çok küçüktür. Fenerbahçe açıklarla oynayan seri bir takımdır. Halbuki bu küçük stadda buna imkân yoktur. Yenmekten ziyade, yenilmemek için oynayan Çankayalılar bu küçük stadda kapalı bir oyunla Fenerbahçeye açıklarla ve seri bir oyun oynamak imkânı bırakmamışlar ve tabiatile sarı lâciverdliler de oyunda müessir olamamışlardır. Bizce sahanın küçüklüğü Fenerbahçelilerin beklenen neticeleri alamamasında başlıca âmil olmuştur.

2 — Çankayalılar Fenerbahçelilere karşı sert bir oyun oynadılar. Zor oyunu bozar derler. Bu şekilde bir oyun karşısında teknik bir oyun oynamağa da imkân yoktur. Maamafih bu noktada hakemin de fena idaresi başlıca sebeptir. Hakemin müsamaha ettiğini gören Çankayalılar cesaret alarak çok sert bir oyun oynamışlardır. Hakem oyunu hakikaten fena idare etmiştir. Biz burada eski bir sporcu olan Beşiktaşlı Nurinin şu veya bu takımı sahadan galip çıkarmak hissile hareket ettiği düşüncesini ileri sürmek istediğimiz anlaşılmasın bunu hiç bir suretle aklımızdan bile geçirmeyiz.

Pek büyük bir tesiri olmamakla beraber havanın da bu fena oyunda müessir olduğu kanaatindeyiz. İstanbula nazaran deniz seviyesinden yüksek olan Ankaranın havası İstanbulluları gevşetti ve cansız bir oyun oynadılar. Buna mukabil bu havaya alışmış Ankaralılar çok enerjik bir oyun oynayarak neticede muvaffak oldular.

Ikinci maça gelince: Ankaranın Ulus gazetesi Çankaya maçından sonra yazdığı bir yazıda «Bugünkü Ankaragücü Fenerbahçe maçının neticesini kestirmek dünkü oyunu gördükten sonra hiç de güç değildir, Ankara kazanacaktır» diye bir fikir yürüttü.

Çankayaya karşı Fenerbahçe çok bozuk ve fena bir oyun oynamış. Çankaya ise belki o güne kadar görülmemiş güzel bir oyun çıkarmıştır.

Bir takım gayet güzel ve harika derecek kadar güzel, diğer bir takımda her zamanki oyunu ile mukayese edilemiyecek hayret uyandıracak kadar fena bir oyun oynar ve neticede berabere olursa iki takım arasındaki kuvvet farkı açıkça meydana çıkar. Ve böyle bir maçtan sonra netice kestirilebilir mi? Kestiriledez mi orasını biz okuyucularımızın takdirine bırakıyoruz.

Ankaragücü maçında sarı lâciverdliler birinci maçla mukayese edilemiyecek kadar güzel bir oyun oynadılar. Ve Ankaragüçlüler de Fenerlilerin oyununa açık ve güzel bir oyunla mukabele ettiler. Oyun açık olunca Fenerbahçelilerin oyun üzerindeki üstünlüğü daha ilk dakikadan gözükmeğe başladı. Ve bir gün evvel güzel bir oyun beklerken inkisarı hayale uğrayan Ankaranın sporcu halkı bu ikinci maçta çok zevkli ve güzel bir oyun seyrettiler.



Kamutay idare âmirliğine tekrar seçilmesi sevinçle karşılanan T. S. K. ikinci başkanı B. Halid Bayrak

Bir gün evvel çok fena bir oyun oynıyan Fenerbahçe muhacim hattı kombine bir oyunla Ankaragücü kalesini mütemadiyen tazyik etti. Burada Ankaragücü müdafaasının canlı ve güzel oyununu da takdir etmek lâzımdır. Bu canlı ve güzel oyundur ki, Ankaragüçlüleri kendileri için muvaffakıyet denebilecek kadar bu güzel neticeye ulaştırmıştır.

Çankaya maçında fena bir oyun oynıyan Niyazi bu maçta sakatlandığı dakiakya kadar Ankaragücü için daima bir tehlike oldu. Bir taraftan Fikret diğer taraftan Niyazinin birlik akınlarile kale önüne inen Fenerbahçe muhacimlerini durdurmak için Ankaragüçlüler çok müşkülât çektiler fakat muvaffak oldular. Eğer oyunda bazı arızalar olmamış olsaydı oyun daha zevkli olacaktı. Çok sert esen rüzgâr bir zaman oyunun tatiline sebebiyet verecek kadar müthiş bir bora, maalesef bu oyunun daha güzel olmasına mani oldu.

Şimdi şurada bir parça da Ankara futbolünden bahsedelim. Ankara futbolü son senelerde çok yükselmiştir. Bundan beş altı sene evvel Fenerbahçeliler B takımlarile Ankaraya gitmişler ve Ankara muhtelitini 7-0 gibi büyük bir farkla yenmişlerdi. Ondan sonra Ankara futbolü yükselme devresine girmiş ve bugün İstanbulun birçok takımlarile boy ölçüşecek bir dereceye gelmiştir. İstanbuldan birçok futbolcülerin Ankarya yerleşmesi, ve İstanbulla sık sık temas yapmaları, antrenörle çalışmaları bu yükselmede başlıca âmil olmuştur. Bugün Ankara yeni yapılan stadla dünyanın en güzel stadları arasına girecek bir stada sahip olmuş bulunuyor. Milyonlar sarfile yapılan bu çok güzel stad birçok ecnebi ve bilhassa gelecek sene Türkiyede yapılması tekarrur eden Balkan kupası maçlarına sahne olacaktır. Ecnebi takımların sık sık gelmesi ve bu karşılaşmalar Ankara futbolünü hiç şüphe yok ki, günden güne yükseltecektir. Bugün değilse bile yarın Ankara İstanbul için en çetin rakip olacaktır.

Yazımızı bitirmeden evvel şurada Türk spor kurumunun bilhassa ikinci başkan Halid Bayrağın Türk sporunun kalkınması için büyük yardımlarını da kaydetmeden geçemiyeceğiz. Bu kıymetli idarecinin büyük yardımı ile yapılan millî küme İstanbuldan ziyade Ankara futbolünün yükselmesine hizmet edecektir.

Yalnız şunu da ilâve edelim ki, Ankarada çok yakından gördük orada da klüpçülük dalaveraları günden güne fena bir şekil almıştır. Hattâ bir idareci de sporculuğa aykırı hareketinden dolayı haklı olarak müebbed boykotla tecziye edilmiştir. Eğer Ankaralılar sporda daha çok yükselmek istiyorlarsa bunları bir yana bırakarak yalnız Ankara futbolünün yükeslmesini düşünerek çalışmalıdırlar. — *M. Kemal*

DIŞARIDA:

İNGİLTERE VE DÜNYA KUPASI

Dünya kupası maçlarının 1938 de Pariste yapılacağı malûmdur. Bu münasebetle İngilterenin bu maçlara iştirâk edip etmiyeceği kendisinden sorulan İngiltere futbol federasyonu ikinci reisi Pickford demiştir ki:

— Zannetmiyorum. Lig maçlarında futbolcülerimiz o kadar yoruluyorlar ki mevsim bitince âdeta futbol sarhoşu oluyorlar. Hem Avrupadaki maçlar için klüplerimizin her birisin en aşağı otuz bin liralık futbolcülerini almak doğru değil. Onlar sakatlanırsa klüpler zarar görürler. Sonra bir de Avrupanın millî takımları çok enerjik oynuyorlar. İşe fazla milliyet karıştırıyorlar. Vatan ve bayrak düşünceleri güzel şeylerdir amma oyunu da bu düşünceler bozar.

AVRUPA KUPASI TASNİFİ

İtalya millî takımının İsviçre millî takımına galebesinden sonra Avrupa kupası tasnifi şu şekli almıştır:

Çekoslovakya: İki maç, üç puvan, İtalya: Bir maç, iki puvan, Macaristan: İki maç, iko puvan, Avusturya: İki maç, bir puvan, İsviçre: Bir maç, sıfır puvan.

Avrupa kupasını ilk defa İtalya, ikincisinde Avusturya, üçüncüsünde gene İtalya kazanmıştı.

İÇERDE

Türk spor kurumu başkanı istirahate çekiliyor

Türk spor kurumu başkanı general Ali Hikmet Ayerdem birkaç gündenberi rahatsız bulunmaktadır. Fazla yorulan general birkaç ay istirahat etmek üzere bugünlerde Balıkesre gidecek ve ayrılığı zamanlarında kendisine ikinci başkan bay Halid Bayrak vekâlet edecektir.

Balkan kupası büyük paskalyada yapılacak

1937 senesi Balkan kupası maçlarının büyük paskalyada yani nisan ayında Atinada yapılmasına karar verilmiştir. Evvelcede bildirdiğimiz gibi 1938 senesi Balkan kupası maçları Türkiyede olacaktır.

Futbol oynarken bir kişi yaralandı

Kasımpaşa spor klübü oyuncuları dün o civarda bir meydanlıkta futbol oynarlarken bunlardan Faruk bir tekme ile yere yuvarlanarak tehlikeli surette yaralanmıştır.

Zabıta yaralıyı hastaneye kaldırmıştır. Faruğa tekmeyi kimin vurduğu anlaşılamamıştır. Zabıta tahkikata devam ediyor.

Akşam'ın millî küme müsabakası

Ankara (İki klüp) ....

İzmir (İki klüp) ....

İstanbul (Dört klüp) ....

....

İsim ....

Adres ....

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkımahfuzdur.

Tefrika No. 773

Sudanda yeni bir Mehdi çıkıyor, ilk Ingiliz sefer heyetini mağlûb ediyor

Fas hududundan Mısır Sudanına kadar yirmi milyonluk bir kütle Sünusî nüfuzuna tabi olmuştu.

Seyyit Mehmet Osmanlı sultanının Cezayiri Fransızlara kaptırmasını islâmiyet itibarile bir cinayet addeyliyordu. Bir islâm halifesi buna uzaktan tesirsiz bir protesto ile nasıl iktifa edebilirdi?

Bu hareket, daha doğrusu hareketsizlik, Osmanlı padişahına karşı şeyhin kalbinde bir infial uyandırmıştı.

Gerek bu, gerek hilâfetin peygamber sülâlesinden gelmiyen birisinde bulunmasını kabul etmemek gibi düşünceler Seyyit Mehmedi Osmanlı padişahından ve Türklerden tebaüde ve ihtiraza sevkeyliyordu.

Şeyh, Türkleri kendi emellerine, icraatına engel gördüğü gibi Mehmet Ali paşanın Mısırı ele geçirmesini de Türklüğün Araplığa tahakkümü ve Araplığın millî menfaatlerinin mahvı addediyordu; Mehmet Ali paşanın ıslahatını ise islâmiyeti istihfaf, Araplığı istihkar mahiyetinde buluyordu.

Seyyit Mehmet azim ile giriştiği bu işte nereye kadar ileriliyebileceği kestirilemeden 1858-1274 te vefat etti.

Oğlu Mohammed Elmehdi 16 yaşında babasının yerine geçti. O da babasının mesleğinde devam etmek istedi. Fakat babasının dirayetine, teşebbüs fikir ve cüretine tevarüs eylememişti.

Osmanlı hükûmeti Arabistanda Vahabîliğin esasları kurulduğu zaman nasıl gafil davranmış idise Sünusîliğe karşı da ayni lâkaydîyi takip ediyordu. Seyyit Mohammed Elmehdi babasının zihniyetile ve cüretile hareket edebilecek kabiliyette bir adam olsaydı Cerbub'ta bir (Mehdi) saltanatı kurulmak imkânı da hasıl olacaktı.

Mohammedülmehdi bütün sünusi ihvanı arasında müslümanlarca muntazar mehdi olarak telâkki edilmeğe başlanmıştı. Hele Afrika müslümanlarının avam kısmı onun «ahır zaman mehdisi» olduğuna tam bir kanaat hasıl eylemişlerdi.

Fakat bu «kutbüzzaman faaliyet hassasından mahrum idi.

Mehdi Rus muharebesinde şimalde bir çok yerler kaybeden, Kıbrıs adasını, Tunusu, hatta Mısırı elden çıkaran Osmanlı devletinin artık belini doğrultamıyacağına kanidi; babası gibi o da Türkleri sevmiyordu; ancak Afrika sünusilerini Avrupalılara mukavemet edebilecek yolda hazırlamak için ciddi hiç bir teşebbüste bulunmuyordu.

Mısırın İngilizler tarafından işgalinden sonra Mısırda olduğundan ziyade Mısır Sudanında ecnebî aleyhtarlığı kuvvetlenmişti; hele İngilizler aleyhine umumî bir nefret uyanmıştı.

Esaretin, zenci ticaretinin ilgası bu işle geçinen nüfuzlu yerli tacirleri hükûmet aleyhine çevirmişti.

Yapılan taaddiler baştan aşıyordu; yerlilerin malları ve şahısları için emniyet kalmamıştı.

Nil adalarından birinde münzevî ömür geçiren Mohammed Ahmed isminde birisi halk arasında kazandığı şöhret ve itibar ile efkârı umumiyede hasıl olan galeyandan istifadeye kıyam etti; pek az vakitte etrafında büyük bir cemiyet peyda oldu. Sudan ile ticaret eden araplar Mohammed Ahmedi takviye ediyorlardı.

Mohammed Ahmed (Mehdi) unvanını alıncıya kadar sünusilerden de müveddet gördü. Bu suretle Mısırın cenubunda kendi hesabına büyük bir kuvvet toplamağa muvaffak oldu.

Fakat onun da Mehdi unvanını takınması sünusi mehdisile aralarını açtı. Sudan mehdisine mütemedi denildi. Mütemehdi üzerine gönderilen Mısır kuvvetlerini mağlûb ediyordu. İngilizlerin gönderdikleri ordu da Mütemehdinin kumandanı Osman Dinga tarafından aynı akıbete uğratılmıştı. İngiliz Gordon paşa Hartumda Mütemehdinin askeri tarafından sarılmış, imdad almasına meydan bırakılmadan ordusu ve kendisi doğranılmıştı. (1885)

İngilizler için Sudanda Mütemehdinin zuhuru Mısırda iyice yerleşmelerine kuvvetli bir sebep göstermeğe vesile oldu. Mütemehdiyi «tedib» edeceklerdi. Fakat bunun için hazırlık ve zaman lâzımdı!

İngilizler evvelâ Mısır hükûmetine mağlûbiyeti itiraf ile Nil kaynaklarından, Mısırın yukarı kısmından el çektirdiler. (1) Mısırın Sudan ile hududu Nilin ikinci şelâlesinden tayin olundu.

Bu kararın İngilizlerin Sudandan Mısırlıların ilgisini kestikten sonra müsaid bir zamanda Sudan meselesini kendi hesaplarına halletmek fikrile ihtiyar olunduğu iddia edilir.

Bu senelerde İngilizlerin siyasi ve mülkî düşünceleri arasına bir de iktisadî mesele karışmakta idi:

Pamuk meselesi.

(Beyaz altın) denilen pamuk artık yalnız endüstrinin bir ilk maddesi olmaktan ziyade bir ehemmiyet kazanmıştı. Pamuktan patlar madde de yapılıyordu. Pamuk cephane endüstrisinin de temellerinden biri olmuştu.

Mütehassıslar Sudan kıtasının muazzam bir pamuk hazinesi olabileceğini söylüyorlardı. Beyaz ve mavi Niller arasındaki (Cezire) ovaları dünyanın pamuk ekimine en müsaid yerlerinden biri idi. Mütemehdi ile harb şimdi (beyaz altın harbi) demek olacaktı. (Gordon) vakasından on sene sonra İngilizler Sudan istilâsına Kiçneri memur ettiler ve bu defa muvaffak oldular. (1896 - 1898).

Kiçner ilerilerken (Faşoda) da kendisinden evvel gelen 250 kişilik Fransız Marchand sefer heyetini buldu. Bu, Fransa ile İngiltere arasında harbe kadar meydan verebilecek şiddetli bir ihtilâfı intac etti. Fransa nihayet heyeti çekmeğe mecbur kaldı. Bir kaç sene sonra Fransa ile İngiltere aralarında Mısır - Fas itilâfını akdile (1904) Nil kaynakları ihtilâfına netice verdiler.

Mısır Sudanında Mütemehdinin zuhuru sünusî Mehdisinin mehdiliğine büyükçe bir darbe indirmişti.

Afrika müslümanlarında Mehdilik fikri bu inkisam ile zâafa ve teşettüte uğramıştı.

Sudan mehdisi Bingazi mehdisine ittifak teklif etmiş, fakat kabul ettirememişti. Aynı zamanda iki mehdi olabilir miydi?

Mütemehdi Sudanda mağlûb olmuştu. Mısırlı Zübeyir paşanın Rabih isminde bir kölesi bir avuç serseri ile sünusi muhiblerinden Bürnu sultanını mağlûb ederek yerine geçmişti. Bu da sünusiliğin nüfuzunu kırdı.

Diğer taraftan Fransızlar da adım, adım ilerliyorlardı. Kendisine islâm ittihadı siyaseti atfolunan Abdülhamid Afrika islâmlarının hıristiyan idaresine geçmelerine karşı bihaber ve lâkayd davranıyordu

İstilâ nöbetinin kendi yerlerine geldiğini anlıyan ve sünusiliğe merbut bulunan küçük üç Afrika emiri sünusi şeyhinden kendilerine maddî bir fayda olamıyacağını görünce hilâfet makamına dehalet ve memleketlerini Osmanlı himayesine tevdi etmeğe lüzum gördüler. İstanbula fevkalâde bir sefaret heyeti göndermeğe karar verdiler.

Deve kuşu tüyü, altın tozu, fil dişi gibi yerli mahsul ve mallarile yüklü bir kafile tertib ve her biri birer elçi tayin ederek İstanbula müteveccihen yola çıktılar. Kafile selâmetle Osmanlı hududunda (Gat) kasabasına kadar geldi.

Burada bir Osmanlı kaymakamı vardı. Fakat hükûmetçe bu kaymakama maaş verilmezdi. Kendisinin «Eba Eyyubi ansari» sülâlesinden olduğunu iddia eden bu kaymakam (Gat sultanı) unvanını da taşırdı!

(Arkası var)

(1) Sir Alfred Miller: L' Angleterre en Egypte.

Ondüle saç düşmanları

Amerikada genç kızları döğerek saçlarını kesen garip bir cemiyet keşfedildi







Saçları kesilen kızlar ve beyaz maskelerle genç kızlara sopa atan ve bunların saçlarını kesenler, aşağıda bataklık kenarında kulübe

Amerikanın North Carolina eyaletinde Wihteville şehrinde çok garip bir vaka olmuştur. Bu şehirde bir muhakeme esnasında hâkim bir kadın şahide şapkasını çıkarmasını söylemiştir. Kadın reisin sözlerine ehemiyet vermeyince hâkim sert bir sesle:

— Şapkanızı çıkarmanızı söyledim, niçin çıkar mıyorsunuz?...

Diye sormuştur. Bu sert sözden şaşıran kadın kekeliyerek şu cevabı vermiştir:

— Geçen hafta evimize yüzleri maskeli birkaç kişi geldi. Beni yatağımdan kaldırıp ormana götürdüler. Orada arkama birkaç sopa vurduktan sonra saçlarımı kökünden kestiler. Şimdi başımda hemen hiç saç yoktur. Onun için şapkamı çıkaramıyorum.

BEYAZ MASKELİLER DE KİM?..

Bu sözler üzerine hâkim asıl vakayı unutmuş ve beyaz maskelilerin kim olduğuna dair kadını isticvaba başlamıştır. Mis Faulardi adındaki kadın demiştir ki:

— Geçen hafta bir gece odamda yatıyordum. Birdenbire kapı açıldı. Beyaz çarşaflara sarınmış 20-25 kişi göründü. Bunlar beni yatağımdan çekip aldılar. Komşularımızdan Berta ile İnezi de bunların ortasında gördüm. Biz, üç kızı orman kenarındaki bataklığın yanına götürdüler. Orada sopa ile dövdükten sonra saçlarımızı, tıraş eder gibi, kökünden kestiler.

Yalnız İnez: «Bizim ne kabahatimiz var? Bizi niçin dövüyor saçlarımızı kesiyorsunuz?..» diye sormak cesaretini gösterdi kalın bir erkek sesi şu cevabı verdi:

— Terbiyesizliğinizden... Siz yaptıklarınızı bizden iyi bilirsiniz. Burada olan biteni kimseye söylerseniz öldürüldüğünüz gündür.

TAHKİKAT BAŞLIYOR

Üç kadın o kadar dayak yemiş ve öyle korkmuştu ki bu hadiseden kimseye bahsetmemişlerdi. Hâkim şahidin şapkasını çıkarmasında ısrar etmese yine birşey duyulmıyacaktı.

Hâkim şahidin ifadesi üzerine hemen bir zabıt tutturdu ve işi müddeiumumiliğe havale etti. Müddeiumumilik tahkikata başladı.

İlk tahkikat bu üç kızın saçlarını kesenlerin gizli bir cemiyete mensup olduğunu göstermiştir. Bu cemiyet ahlâksızlıkla mücadele için teessüs etmiştir. Cemiyete bir çok kadın ve erkek dahildir.

TAHKİKAT İLERLEYİNCE..

Tahkikat ilerleyince dayak yiyen ve saçları kesilen kız ve kadınların pek çok olduğu meydana çıkmıştır. Karolin adında bir kız şu sözleri söylemiştir:

— Beni öyle dövdüler ki günlerce yerimden kalkamadım. Kesilen saçlarıma daha iki gün evvel ondülâsyon yaptırmıştım. Hırsızları yakalarsanız bu parayı isterim. Çünkü saçlarım büyüyünce tekrar permanant yaptıracağım.

İP UÇLARI

Adliye ve polis uzun tahkikattan sonra nihayet bir ip ucu yakaladı, beyaz maskelilerden birinin kim olduğu anlaşıldı. Bu adam gizli surette isticvap edildi. Hakikati söylerse kendisine bir zarar gelmiyeceği anlatıldı. Bunun üzerine mesele meydana çıktı.

Meğer genç kızları döven ve saçlarını kesen cemiyetin başında da bir papasla ihtiyar bir kadın varmış. Bunlar ahlâksızlıktan ziyade temiz giyinen, saçlarını ondülâsyon yaptıran genç kızlara düşman imişler. Ne kadar namuslu ve kendi hallerinde olurlarsa olsun bu kızları geceleyin yakalayıp dövüyor ve saçlarını kesiyorlarmış.

GÜZELLİK DÜŞMANLARI!

Bunlar bilhassa güzel kızlara musallat oluyorlarmış. Gerek papas, gerek ihtiyar kadın güzelliklerin başlıca düşmanı imişler. «Ahlâkı tasfiye» namı altında bir cemiyet kurarak bir takım kimseleri bu cemiyete yazmışlar. Cemiyet gizlice çalışıyor ve genç kızlara bu suretle taarruzda bulunuyorlarmış.

Mesele bu suretle meydana çıkınca papas ve ihtiyar kadın yakalanmışlar, diğer alâkadarlar da tutulmuşlardır. İşin garibi gûya ahlâk namına mücadele eden bu cemiyet mensupları arasında bir çok ahlâksızlıklar vukua geldiğinin anlaşılmasıdır. Polis bir tafartan da bunları araştırıyor.

Paris civarında bir hadise

Bir ıslahhanedeki genç kızlar kaçtılar bir kısmı kenüz yakalanamadı

Paris civarında kâin genç kızları ıslah müessesesinde bir kıyam hareketi vuku bulmuş, ıslahhanede bulunan genç kızlardan bazıları kaçmağa muvaffak olmuşlardır. Paris gazetelerinde okunduğuna göre Bellancoust ıslahhanesinde bulunan kızlar, yemek yerlerken arkadaşlarından biri ayağa kalkarak:

— Arkadaşlar! Bizim için kurtuluş zamanı geldi, diye bağırmış ve kızları kapıları kırarak kaçmağa teşvik etmiştir. Bu teşvik üzerine yemekhanede bulunan kızlar, yerlerinden fırlamışlar, müessesede bulunan mubassır kadınları bağlamışlar, telefon tellerini kesmişler her nasılsa tedarik ettikleri anahtarla ıslahhanenin kilitli kapılarını açarak kaçmışlardır.



Paris civarındaki ıslahhane ve müdür Matmazel Geniat

Müesseseden yakayı kurtarmağa muvaffak olan mubassır kadınlardan biri, en yakın polis karakoluna koşmuş ve oradaki jandarmalara:

— Müessesemizde isyan çıktı, kızlar kaçtı, koşunuz, arkadaşlarımı kurtarınız diye bağırmıştır.

Bunun üzerine jandarmalar derhal harekete geçmişler ve kaçan kızlardan yedisini o civarda yakalamağa muvaffak olmuşlardır. Jandarmalar bunları müesseseye zorla götürürlerken halk etraftan toplanmağa başlamıştır. Bunu gören yaramaz kızlar:

— Biz halk cephesindeniz diye bağırmağa ve ahaliden imdad istemeğe başlamışlardır. Genç kızlar bu kargaşalıktan istifade ederek kaçmışlardır. Bunun üzerine jandarmalar firarî genç kızları bırakarak sükûn ve huzuru iadeye mecbur olmuşlar, sonra kaçan kızlardan bazılarını tekrar yakalamışlardır. Firarî genç kızlardan sekizi henüz yakalanamamıştır.

Kekelemeyi nasıl tedavi etmelidir?

İki ay sabırlı ve ısrarlı bir tedaviye dayanacak kekemelik yoktur

Geçen yazımda kekeleme hakkında malûmat vermiştim. Bugün de bunun tedavisinden bahsedeceğim.

Tuhaftır, her hastalığa ilâç salık vermek bizde bir vicdan borcu telâkki edilir. Mide sancısına Pelin menkuu, karaciğer taşına ravend, öksürüğe havlican, inkıbaza hubbüsselâtin tavsiye edenler nasıl çoksa kekeliyenin de salıkcısı o kadar çoktur. Yüksek sesle okumak, bağırarak konuşmak, derin derin nefes almak, şarkı söylemek tavsiyesinde bulunanlardan tutunuz da hafızlığa çalışmayı öğretenler de vardır.

Vakıa bazılarında böyle yüksek okuma iyi gelir, fakat bazı kekeleyenlere de bilâkis tamamen fena tesir eder. Bağırarak konuşmak, başa gelmeyen bilmez, kekelemekten daha kolay bir şey değildir. Söz arasında derin nefes almak da güç tatbik edilir bir şeydir, şarkı söylemek adım başına, bir su isterken bile yapılacak şey midir?.

Eskiler kekeme çocuklarını hafızlığa sevkediyorlarmış. Bu her halde tavsiye edilen çarelerin en makulü: Uzun temrinler ve ahengli okumak olduğu için. İşin esası keşfedilip tedkik edilmeden geçen asırlar içinde, ben de kekeme olsaydım böyle yapardım. Fakat bugün kekelemenin sebebi tamamen tetkik edilmiş, arızanın mevkii tayin edilmiş, ve tedavi yolları da bütün vuzuh ve sarahatile meydana konmuştur.

O halde kekemelik nedir?.

Kabahat zannedildiği gibi ne dilde, ne küçük dilde, ne gırtlakta, hattâ ne de dudaklardadır.

Kekeleyenlerin alt çenelerine hiç dikkat ettiniz mi?. Mütemadiyen titrer. Doğru konuşanların alt çenelerinde ise böyle gayri tabiî bir şey yoktur. Evet alt çene titrer. Sağa sola sallanır, lüzumsuz yere sallanır, ağız açıktır, dil bu açık ağzın içinde ilk harfi, ilk heceyi, ilk sesi bulup çıkarabilmek için çırpınır durur. Bir kelime ile alt çene, tabiî konuşanlardakinin aksine, birçok gayri tabiî hareketler içindedir. İşte kekelemenin asıl yeri, konuşamamanın sebebi bu alt çenedir.

Bunu biraz izah edip anlatmam lâzım geliyor: Alt çeneyi üst çeneye bağlayan, çiğnemeye yarayan sağda ve solda iki adelemiz vardır. Üstte bu adele kulağın önünde bir kemiğe yapışır, aşağıdaki ucu da alt çenenin yanlarına yapıştırılmıştır. Bu adelelere adelâtı mudgiye derler ki çiğneme adeleleri demektir, alt çenenin oynaması, hareket etmesi bu adeleler vasıtasiledir. Bu sağlı sollu iki adele, tabiî konuşan insanlarda, ayni zamanda gevşer ve ayni zamanda sıkışır ve ayni zamanda gevşediği zaman ağız açılır, ayni zamanda tekallûs ettiği zaman ise çeneler ve ağız kapanır. Biliriz ki, adelelerimizi gevşeten veya geren sinirlerdir. İnmelilere bakınız, ellerini, kollarını oynatamazlar, bunun mânası hastalık sinirdedir. Yoksa adelelerde yani etlerde değildir. Adelelerimizi hareket ettiren sinirlerimiz ise beyne gider.

Şimdi izaha devam ediyorum: Çenemizin sağ ve solundaki bu çiğneme adeleleri de iki sinir vasıtasile açılıp kapanmasını yapar. İki adelenin iki sinirinin ise gene beynimizde bir merkezi vardır. İşte asıl kabahat da bu merkezdedir. Doğru ve arızasız konuşanlarda sağ ve sol çiğneyici adeleler ayni zamanda gevşer yani açılır, ayni zamanda tekallûs eder, yani sıkışır. Halbuki kekeleyenlerde sağdaki adele ile soldaki çiğneme adeleleri hemzeman olarak gevşememekte ve sıkışmamaktadır. Biri tekallûs ederken öteki gevşiyor, öteki gevşerken beriki sıkışıyor. Bunun mânası her iki sinire dimağdan emir ayni zamanda gelmiyor. İşte kekemeliğin asıl sebebi!...

Son tedkikat bunu şu suretle meydana koymuştur: Her iki çiğneme adeleleri üzerine elektrikli ibreler konmuş ve tamamen yeni ve hususî bir alet ile tirasesi çizilmiştir. Düzgün konuşanlarda sağ ve soldaki ibrelerin çizdiği hat biribirinin aynidir, fakat kekemelerde bu hatlar karmakarışıktır.

Görülüyor ki, öyle eskiden zannedildiği gibi kabahat, ne gırtlakta, ne dilde, ne dudaklarda, ne de hançeredeki ses veren tellerdedir. Derdin nerde olduğu meydana çıktıktan sonra, düşmanın nerde olduğunu biliyoruz demektir. Binaenaleyh tedavi de ona göredir.

Ben kekeleyenleri nasıl tedavi ediyorum?.

Arıza çiğneme adelelerinin hemzeman olarak işlememesinde olmasına göre bu iki adelenin, tabiî hayattaki müşterek çalışmasını gayri tabiide de temin etmek birinci şarttır. O halde okutuyorum, söyletiyorum.

Nasıl okutuyorum:

Evvelâ hecelettiriyorum. Bir su istemeği bile büyük bir külfet gibi güç görenler, hecelemekte, bazı pek müstesnalar hariç, güçlük çekmezler. Bu güçlük mevcud bile olsa, hususî usullerle ısrar ve sabır ile giderilir. İki hece arasındaki mesafe evvelâ biraz uzun iken yavaş yavaş, zamanla kısaltılır. Bu kısaltılan mesafeler o kadar yaklaşır ki, kelimenin hecelendiği ile süratle telâffuzu arasındaki fark artık farkedilmez olur. Öyle ki, hasta heceliyor mu, yoksa söylüyor mu? Alışmayan kulak bunu anlayamaz. Bu hecelemek usulile iki sözü bir araya getiremeyenlere kolayca derdini anlatabilmek imkânını vermek biraz azım, biraz sabır, biraz gayret işidir. Hiç söyleyememekten ise, heceliyerek konuşmak az bir şey değildir.

Tedavide ikinci devreyi birdenbire kelime söylemek, artık hecelemeği bırakarak, tam kelimeyi bir darbede söylemek hususu teşkil eder. Hecelemekten sonra kelime söyliyebilmek terbiye ve idmanı kendi kendine tahsil etmeğe başlar, hasta muvaffakıyetini gördükçe, diğer insanlarla müsavi olduğunu anlamanın verdiği yeni bir şevk ve heyecanla kendisinde bile tahmin edemiyeceği mesafeleri aşmaya alışır. Her yeni muvaffakıyet cesareti arttırır, arzuyu körükler, merhaleler birer birer aşılmaya başlanır. Azmın arkasından gelen muvaffakıyet sihirli, tılsımlı bir şeydir. Kekeme başarmadan başarmaya gittikçe söylemekteki güçlüklerinin birer iskambil asker gibi devrildiğini gördükçe çektiklerine şaşar ve acır gibi bir haleti ruhiye içinde, artık cümlelere başlar.

Oynar, kıvrıntılı ahenkli vezinlerle yazılmış bilhassa aruz- ufak manzumeleri birer çırpıda, hiç güçlük çekmeden, hattâ selâsetle okumaya muvaffak oldukça bu muvaffakıyeti konuşma sahasına da nakledip getirmek, artık gün veya hafta meselesidir.

Gayeye vusul sıralarında çekilen güçlükler, felâketten kurtulmanın verdiği ruhî hazlar arasında unutulur, gider. Yalnız çalışmak esastır. Öyle ki her gün yedi sekiz saat sürecek temrin ve idmanlar hastada yeni bir konuşma tarzı, öyle mübalâğasız, jestsiz bir konuşma tarzı tekvin edecek bir tarzda olmalıdır. Bu sıkı okuma temrinleri, farkında olunmıyarak artık konuşmaya müessir olmaya başlar. Bu yapılan şeylerin hepsine birden hastada yeni bir tabiat, eski bir tabirle bir tabiati saniye tesisine çalışmaktır diyebilirz. Küçüklükten beri zaten söyliyemiyen bir adamın alacağı bu yeni söyleme tavrı evvelâ biraz sunî, hekimi bir nevi taklid olacak ise de ehemmiyeti yoktur.

Sıkı bir vücud muayenesinden- ki bu pek mühimdir- meselâ hastanın dilinde gayri tabiî bir yapışıklık var da harekete mani oluyor mu, veya çene kemiğinde bir bozukluk var mı? çene kemiğinin oynak yeri iyice işliyor mu, yahud da damakta bir arıza, meselâ damak delikliği, filhakika damağı delik olmak frenginin alâmetlerinden biridir, baş kemiğinde dimağı içeriden tazyik eden bir şiş var mı? Ayrıca arandıktan sonra hastanın asıl arızasını meydana çıkarmak güç değildir.

Kekemelerde sesin tanzimi o kadar mühimdir ki, yüksek, bağırarak konuşmaya alışmış kekemeleri bir iki perde aşağıdan konuşturmak bakarsınız, şa-

(Devamı on ikinci sahifede)

Her akşam bir hikâye

Batıl fikirlerim yoktur...

Galatasaray - Fener maçı bitmek üzere idi. İki tarafın ateşli taraftarları oyun kendi lehlerine döner gibi olunca avazları çıktığı kadar bağrışıyorlardı. Bir kadın sesi bütün kuvvetile:

— Yaşa Galatasaray!

Diye haykırınca Zeyneb ile Fahri başlarını çevirdiler. Zeyneb:

— Ben bu sesi tanıyacağım, diye mırıldanırken birdenbire eski mektep arkadaşını hatırladı:

— Şükran! diye haykırdı.

İki genç kadın hemen biribirlerine atıldılar, kucaklaştılar. Şükran, Fahriyi işaret ederek sordu:

— Kocan, değil mi?

Maçtan sonra Zeyneb o kadar senedenberi görmediği Şükranı bırakmadı, evine götürdü. Biribirlerine söyliyecek, soracak o kadar çok şeyleri vardı ki bir türlü aynı mevzu üzerinde konuşmakta devam edemiyorlar, muttasıl daldan dala atlıyan kuşlar gibi türlü bahislere temas ediyorlar, lâkırdıya doyamıyorlardı. Bir aralık söz gene mektebe intikal etti. Günün birinde Şükran mektepten birdenbire kaybolmuş, bir çok dedikodular olmuştu. Zeyneb şimdi bunun esasını anlamak istiyordu.

— Bilsen, diyordu, arkandan neler söylediler, Şükran. Ben hiç birine inanmak istemiyorum. Fakat, neden bir daha hiç görünmedin? Ortadan kayboldun, âdeta!

Şükran, dalgın dalgın cıgarasını yakıyordu. Bu sırada telefon çaldı. Fahri telefona koştu. Fakat derhal geri gelerek karısına:

— Seni istiyorlar, dedi.

Zeyneb odadan çıktı. Şükran, yarı kısılmış göz kapakları arasından parlıyan göz bebeklerile delikanlıya sordu:

— Geçmişe dair her şeyi söyliyebilir miyim?

Fahri dikkatle Şükrana baktı. Cıgaranın dumanı onun kumral başını garib dalgalarla sarıyor, taze ve haris dudaklar arasından dişleri parlıyordu.

— Bende batıl fikirler yoktur, her şeyi söyliyebilirsiniz, dedi.

Şükran, ince ahlâk düşüncelerine tâbi olmaktan ziyade işvekârlık sevkile sordu:

— Ama ya Zeyneb ne der?

— Ben onu modern olmağa alıştırıyorum.

Biribirlerine tatlı tatlı bakıştılar.

Tam bu sırada odaya giren Zeyneb kocasının gözlerindeki garib parıltıya dikkat etti. Birdenbire titredi. Şükranın yanına oturarak:

— Ey, söyle bakalım, dedi.

— Kollejdeki dedikoduların hepsi yalan olmıyacak. Beni kaçtı demişlerdir, değil mi? Doğru. Öyle açma gözlerini, beni korkutuyorsun, hani bizim bir edebiyat hocamız vardı, hatırlar mısın? Şair. Kendisine evliya diyorduk. İşte ona kaçtım. Ne yapayım? Onsuz yaşıyamıyacağım zannediyordum. Kollejden yolunu bulup kaçınca doğru onun evine gittim.

— Aman Yarabbi! Demek sahiymiş.

— Sahi ya! Görsen ne perişan bir odası vardı. Her taraf kitap dolu. hem darmadağınık. Beni görünce şaşırdı. Nasihate başladı. Ben kendimi bir kahraman telâkki ediyordum. Israr ediyordum. Seni seviyorum, çıldırıyorum diye boynuna sarıldım. Tehdid para etmedi. Okşamağa, yüzünü gözünü öpmeğe başladım.

— Beni mahvedeceksin, ekmeğimden olacağım!

Diye haykırdı, itti. Bunun üzerine büyük bir hayal sukutuna uğradım. Ben aşkım uğrunda o kadar kahramanlık yaparken o ekmeğini düşünüyordu! Hemen yanından ayrıldım. Çaresiz teyzemin evine döndüm. Onlara vakayı anlatmağa mecbur oldum. Bağırdılar, çağırdılar. Ötedenberi beni istiyen çok zengin bir ihtiyar vardı. Hemen ona verdiler. Bir cıgara verir misin, Zeyneb?

Şükranın güzel yüzü şimdi alev gibi görünüyordu. Fahri kibriti birdenbire söndürmiyerek genç kadının yüzündeki lemaları seyrediyordu. Zeyneb dikkatle kocasına bakıyordu, Şükran hikâyesine devam etti:

— Bu ihtiyar adamla rahat rahat oturmuş olacağıma ihtimal vermezsin, ümid ederim. Bir kaç ay sonra, doktorumuz beni mutlaka bir seyahate göndermesi icab ettiğini kocama söyledi. O romatizmalarını tedavi edecekti. Ben de Avrupaya gidecektim. Tabiî, doktor da arkamdan geldi. Çok güzel bir adamdı. Onu gerçekten sevdim. Fakat maatteessf, bir aydan fazla Avrupada kalamıyordu. Vazifesi başına dönmeğe mecburdu. Beni de İstanbula gideyim diye zorluyordu. Ama seyahat o kadar tatlı gelmişti ki razı olamadım. Pek sempatik bir Meksikalı musikişinas vardı. Onunla seyahati tercih ettim. Ama ne güzel erkekti bilsen, Zeyneb!

Zeyneb cevap vermiyor, fakat tavrı değişiyordu. Bu bir istikrah eseri mi idi? Yoksa bu türlü sözlerden utanıyor muydu? Hiç bir şey söylemeden başını salladı ve sakin sakin dinlemekte devam etti.

— Ama bu Meksikalı ile rabıtam az sürdü. Onun memleketine dönmesi icab ettiğini, orada karısı ve çocukları olduğunu anlayınca ne hale girdiğimi tasavvur edebilirsin. O da benim kocalı bir kadın olduğumu öğrendi. Ayrıldık. O kadar müteessir oldum ki sahiden hastalandım. İyileştiğim zaman benim Meksikalı çoktan gitmişti. Onun İtalyan bir ressam dostu vardı. O beni deli gibi seviyordu.

Eski mektep arkadaşı ile aralarında bir yabancılık rüzgârı esmeğe başladığını hisseden Şükran:

— Zeyneb! Diye haykırdı. Ne oluyorsun? Neden bana bunları anlattırıyorsun? Hiç hoşlanmadığını anlıyorum. Ne ise, ben kısa keseyim. Bugün artık serbestim, rahatım, kocam bir arada yaşamak kabil olamıyacağını anladı. Şimdi hususî surette ayrıldık. Bana ayda muayyen bir para veriyor. Ben de kendi başıma, rahatça yaşıyorum.

Şükran bir kahkaha attı. Şuh bir tavırla başını arkaya iğildi. Zeyneb titrek bir sesle sordu:

— Şimdi ne yapacaksın? Gene seyahate mi gideceksin?

— Hiç niyetim yok. Hele seni bulduktan sonra...

— Ya!

Zeyneb kocasına bakıyor, onun hali hiç hoşuna gitmiyordu. Derhal kararını verdi:

— Sana soruşum, biz gideceğiz de...

Fahrinin ağzından pek hayretle bir:

— Gidecek miyiz? Suali çıktı. Şimdi Zeyneb ona birdenbire pek değişmiş bir kadın gibi görünüyordu. Zeyneb devam etti:

— Kaynanam çoktandır bizi davet ediyor.

Şükran istiskali anlıyarak birdenbire yerinden kalktı. Hepsi içlerinde bir rahatsızlık duyuyorlardı. Şükran ccalî bir kahkaha ile havadaki bu sinirli hali dağıtmağa çalıştı. ve çıktı.

Yalnız kaldıkları zaman Zeyneb yarı mahcub, yarı korkak, kollarını kocasının boynuna doladı:

— Beni affediyor musun?

— Affedecek ne var iki gözüm? Kimi istersen onunla konuşursun.

— Onun peşine düşmiyeceksin ya... Çünkü senin batıl fikirlerin yoktur, bilirim ama... Benim var!

Hikâyeci

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam nöbetçi eczaneler şunlardır:

Şişli: Pangaltıda Nargileciyan, Taksim: Limonciyan, Beyoğlu: İstiklâl caddesinde Dellasuda, Galata: Karaköyde Hüseyin Hüsnü, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Agop Minesyan Heybeliada: Halk, Büyükada: Halk, Fatih: Şehzadebaşında Asaf, Karagümrük: Ahmed Suad, Bakırköy: İstepan, Sarıyer: Asaf, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Ethem Pertev, Beşiktaş: Vidin, Kadıköy: Pazaryolunda Rifat Muhtar, Modada Alâeddin, Üsküdar: Merkez, Fener: Emilyadi, Beyazıd: Kumkapıda Belkis, Küçükpazar: Hasan Hulsi, Samatya: Yedikulede Teofilos, Alemdar: Ankara caddesinde Eşref Neşet, Şehremini: Topkapıda Nazım.

Radyo

3 Teşrinisani 1936 Salı

İstanbul: Oğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 Plâkla hafif müzik, 13,25-14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 Caz, plâkla, 19,30 Konferans Bayan Suat Derviş tarafından, 20 Vedia Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Türk musiki heyeti, 21 Operet temsil heyeti, 21,30 Orkestra, 1- J. Strauss: (Yarasa üvertür), 2- Saint-Saens: (Gümüş zil) süvit, 1. Romans, 2. Venedik valsi, 3- Rimisky - Korsakoff: (Antar) Senfoni Poem, 4- Chopin: (Noct urne) No. 5, 5- Mendelsohn: (Bahar şarkısı), 6- Yvain: (La Haut) operetinden parçalar, 7- Pesse: (Değirmen), 22,30 Ajans haberleri, 23 Son.

4 Teşrinisani 1936 Çarşamba

İstanbul: Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 Plâkla hafif müzik, 13,25-14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 Caz: Plâkla, 19,30 Bayan Bedia ve bay Vasfi Riza tarafından diyalog, 20 Sine kemanı: Nuri ve arkadaşları heyeti, 20,30 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21 Plâkla sololar, 21,30 Orkestra, 1- Keler-Bela: (Komik) uvertür, 2- Fuçik: (Tuna efsaneleri), 3- Bizet: (İnci avcıları), 4- Haydn: (Finale, 5. Senfoni.), 5- Tschaikowski: (Melodi). 6- Tellam: (Ensourdine) Vals. 7- Kalman: (Bayader) operetinden parçalar, 8- Viyana ev şarkılar memleketi, tango, 22,30 Ajans havadisleri, 23, Son.

Kekeleme

(Baş tarafı 11 inci sahifede)

yanı hayret bir tesir yapar, hasta kolayca söylemeğe adım atar.

Bazı kekeleyenler de inadına anlaşılır anlaşılmaz dercede ağır söylerler, nefesleri sathidir, konuşuşları dişler arasındandır. Bunların sesini bir iki perde yükseltmek şaşılacak neticeler tevlid eder.

Kekeleynlerin birçokları da teşennüci, yani kendini sıka sıka, gayri tabiî sesler çıkara çıkara konuşmayı âdet etmişlerdir. Bunun derhal önüne geçmek lâzımdır.

Kekemelerin lâkırdı söylemekeki müşkülât yüzünden peyda ettikleri fena tavırlar almalarının dudaklarına fena vaziyetler vermelerinin de önüne geçmek şarttır.

Yaş meslesinin hiç ehemmiyeti yoktur. Elverir ki hasta söylenen şeyleri anlayacak kadar reşid olsun. Yani tekrar izah etmek isterim ki, günde bir saat muntazam ders alarak, aldığı dersi yedi sekiz saat tekrarlayarak çalıştırmakla, iki ay sabırlı ve israrlı bir tedaviye dayanacak kekemelik yoktur.

Doktor Fahri Celâl Göktulga

AKŞAM
Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Şaban 17 — Ruzuhızır 182

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	11,49	1,30	6,54	9,41	12,00	1,33
Va.	4,53	6,32	11,58	14,45	17,04	18,37

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. No. 13

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ — No 4

Salih reis limana doğru biraz daha sokulmuş, düşman gemilerini biraz daha seçilebilecek bir halde görmeğe başlamıştı.

Limanın önünde seksene yakın gemi yatıyordu. Bunların otuzdan fazlası yüklerinden belliydi ki, harp levazımı taşıyan yelkenli mavnalardı. Gemilerin arasında iki yüksek kalyondan birinin amiral gemisi olduğu direğindeki işaretten anlaşılıyordu.

Salih reis bu gemiyi görünce içi titremişti. Bir kuş olup oraya kadar -yakayı ele vermeden- uçabilseydi.. amiral gemisinin deniz dibine göçmesi işi muhakkak ki, çok sürmiyecekti.

Bir aralık Salih reisin dümencisi seslendi:

— Uzaktaki gemilerden birinde bir kımıldayış seziyorum. Dümen kırıp limanın arkasına doğru uzansak fena olmaz.

Salih reis:

— Ben ve gözcülerim bir şey görmüyorlar... Sen ihtiyar gözünle nasıl seziyorsun bu kımıldanışı?...

Diye cevap verdi.

Beş on dakika böylece deniz ortasında konuşmalar yapıldı. Şehir önünde yatan İspanyol donanmasına çok iyi ve muvaffakıyetli bir baskın yapılabileceğine inandıktan sonra, Salih reis dümenciye bağırdı:

— Haydi batıya doğru dümen kır.. kimseye görünmeden uzaklaşalım.

Salih reis Malka limanındaki donanmanın durumunu ve şehrin varuşlarına yaklaşan düşman askerinin çadırlarını uzaktan gözile gördükten sonra, bu tehlikeli liman önünde daha fazla durmak istememişti.

Gemi yelkenlerini şişirdi.. rüzgâr doğudan batıya doğru esiyordu.

Ve Türk denizcileri batı yolunu tutmuşlar, engine doğru açılmışlardı.

***

O gece, Malkadan ayrıldıktan bir saat sonra, Salih reis birdenbire karşılarına çıkan küçük bir İspanyol yelkenlisini çevirmeğe mecbur olmuştu.

Küçük yelkenlide bir kaptanla dört tayfadan başka kimse yoktu.

Salih reis canını tehlikeye koyarak sefer yaptığı Malka açıklarından boş dönmek istemiyordu. Türk donanmasının işine yarayacak bir gemi yakalamakla Salih reis büyük bir iş görmüş olacağına kani değildi. Ancak İspanyollar hakkında doğru malûmat alamamak müşkülâtı karşısında bütün Türk denizcileri gibi Salih reis de merak ve üzüntü içinde bucalıyordu.

Endülüslüler neden umumî bir kalkınma halinde varlıklarını düşmana göstermek ve istiklâllerini kurtarmak istemiyorlardı?.

İşte Kemal reisi de, Salih reisi de düşündüren bir nokta..

Salih reis çevirdiği küçük yelkenlinin kaptanını kendi gemisine aldı:

— Nerden geliyorsun.. nereye gidiyorsun?.

— Malkadan geliyorum.. Mayorka adasına gideceğim.

Yelkenlinin kaptanı otuz beş yaşlarında bir İspanyol denizcisiydi.

Salih reis bu adamın gözlerine dikkatle baktı ve onun Mayorka adasına giden bir casus olduğuna hükmetti.

— Mayorka adasında ne yapacaksın? diye sordu.

Kaptan bundan fazla malûmat veremiyeceğini, kendisinin bir balıkçı olduğunu söyledi. Halbuki küçük yelkenlinin donanmaya mensup bir gemi olduğu bir bakışta anlaşılıyordu.

— Balıkçı gemisi herşeyden önce balık kokar. Halbuki sizin yelkenlide böyle bir koku yok. Ve sen bu kıyafetinle bir balıkçıdan ziyade, asîl ve mağrur İspanyol şövalyelerinden birine benziyorsun!

Dedi. Kaptanın ağzını sanki göze görünmeyen meçhul bir el, bir anda kilidleyivermişti. O artık başı önde.. hiç bir soruya cevap vermiyordu.

Salih reis kaptanın omuzlarında birkaç kamçı darbesi dolaştırdı.. fakat, kaptan istifini bozmuyor ve itidalini kaybetmiyordu. Kamçı şakırtısı arasında sadece Salik reise sordu:

— Siz Türksünüz, değil mi?.

— Evet.. Türk donanmasının üç haftadan beri İspanyol sularında dolaştığını duymadın mı?.

— Duymaz olur mıyım? Her İspanyol gibi, benim de haberim var.. fakat, bana ne bundan?!. Ben kaçakçıyım. İspanyol donanmasile ve İspanyol hükûmetile hiç bir alâkam yok benim..

— Adın ne senin?.

— Gaston...

— Nerelisin?..

— Salinalıyım...

— Biraz önce balıkçı.. şimdi kaçakçı olan Gastonun ensesini acaba birkaç kamçı daha okşayacak olursa.. biraz sonra hakikî hüviyetini bize söylemekte tereddüd gösterecek mi?.

— ....

— Niçin susuyorsun? Kamçıdan sonra, seni, boynuna yağlı urganı takıp direğe astırırsam.. gene böyle susacak mısın?.

Salinalı kaptan inatçılığında devam edince, Salih reis güvertede duran levendlere yüksek sesle şu emri verdi:

— Bacaklarına zincir vurun... Ve atın şunu ambara!.

İspanyol kaptanını ambara attılar ve diğer dört gemiciyi de yakalayıp gemiye getirdiler. Türk gemisi, küçük yelkenliyi arkasına bağladı.. yoluna devam etti.

***

SALİNALI GEMİCİLER NELER ANLATIYORLAR?

Salih reis Mayorka adasına dönerken, Salinalı gemicilerden çok şeyler öğrenmişti. Bunlardan biri -kamçı ile ensesi okşanmadan- doğrusunu söyledi:

— Biz, insan kaçakçılığı yapıyoruz.. Gaston bu yüzden çok zengin olmuştur. Onun dediği gibi, balıkçı falan değiliz. Bizi başkumandan Don Petro idama mahkûm etmiş. Bunu duyduktan sonra enginlerde dolaşmağa başladık.

Salih reis hayretle soruyor:

— Ne gibi insanlar kaçırıyorsunuz? Ve başkumandan sizi neden idama mahkûm etti?.

(Arkası var)

Deniz silâhları

Kruvazörlere neden çok ehemmiyet veriliyor?

Kruvazörlerin vazifesi nedir? Son zamanlarda yapılan tecrübeler



En yeni İngiliz kruvazör lerinden 8400 tonluk York

Kruvazör donanmanın orta hizmetcisidir. Her işi görür. Kruvazörün tonajı ekseriyetle 10,000 tonu geçmez. Kruvazörlerin esas vasıfları sürat, geniş sahada hareket kabiliyeti, denize dayanıklılık, ve ağır silâhlar taşımak kudretidir. Bu suretle her hangi bir tehlike noktasına en kısa zamanda yetişebilip icabı halinde düşmanla mücadeleye girişirler.

Kruvazörün esas vazifesi daha az süratli gemilerin önünde bir perde hizmetini görmektir. Bu suretle aynı zamanda filoya rehberlik etmek, keşif vazifesini görmektir. Kruvazörlerin bu keşşaflık vazifesinin tayyareler tarafından deruhde edilip edilemiyeceği henüz tamamen halledilmiş değildir. Bütün modern kruvazörler tarassud sahalarını genişletmek gayesi ile tayyare taşımaktadırlar. Ne de olsa düşmanla münasebet tesis etmek ve bu münasebeti idame ettirmek hususunda tayyarelerin hiç bir zaman kruvazörlerin yerine kaim olamıyacağı tahmin ediliyor.

Kruvazörler düşmanın büyük gemilerinin hiç ateş menziline girmemelidirler, bunun için yüksek sürat ve çabuk manevre kabiliyeti lâzımdır.

Düşmanın da filosunun önünde kruvazörler bulunduracağına göre düşman kruvazörlerin çarpışması sık sık vuku bulabilir. Yalnız büyük zırhlıların selâmeti için, kruvazörlerin bir iki düşman gemisi batırmak hevesi ile tehlikeye maruz bırakılmamasına çok dikkat etmek lâzımdır.

Kruvazörlerin büyük zırhlıları fevkalâde süratli olan modern torpitoların, hücumundan vikaye etmeleri lâzımdır.

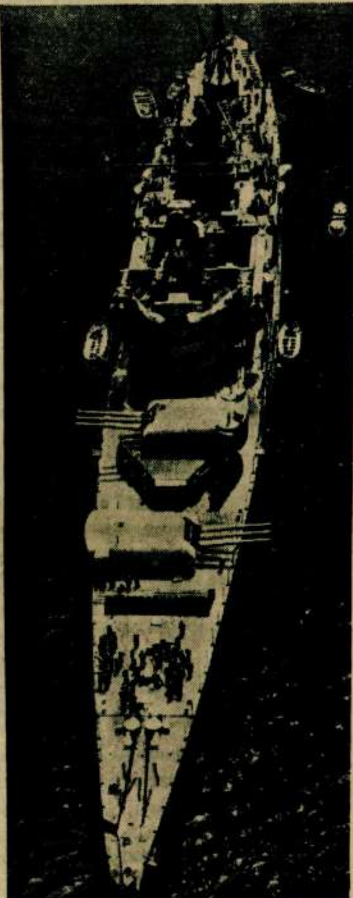
Aynı zamanda zırhlıları tahtelbahirlerden korumakta torpitolarla teşriki mesaileri icab etmektedir. Bunun için kruvazörlerin tekneleri hafif yapılı büyük süratli gemilerle çarpışacak surette imal edilmiştir. Kruvazörler, zırhlılarla harb edebilecek kudrette değillerdir, bunun için zırhlılara tesadüflerinde kaçmaları lâzımdır.

Cesametleri mahdud olduğundan bunlara ağır kalıbrede toplar koymak mahzurludur. Çünkü toplar biribirine mani olmakla kalmayıp aynı zamanda fazla ağırlık geminin kruvazör olarak vazife görmesine mani teşkil eder. Ufak toplar daha seri ateş edebilirler. Daha çok isabet temin edebilirlerse büyük toplardan daha müessir olabilecekleri şüphesizdir. Büyük harbin deniz savaşlarında bu hakikat ispat edilmiştir. Kruvazörlere çok ağır top koymanın büyük bir faikiyet temin etmediği meydana çıkmıştır.

Kruvazörlerde tayyare toplarının ehemmiyeti büyüktür. Çünkü harpte mevkileri, muhafaza ettikleri donanma ile düşman ateşinin arasıdır. Son zamanlarda İngiliz donanmasının kruvazörlerindeki toplar tayyare topları ile tebdil edilmiştir.

Bu yolda yapılan tecrübelerin ilerisi için gemi techizatına yeni bir istikamet vereceği zannedilmektedir.

Sürat ve denize dayanıklılık hiç bir zaman ihmal edilemiyeceğinden kruvazörlere yalnız makineleri hafif toplardan vikaye maksadile ince bir zırh tabakası konmakla iktifa edilir.



Amerikanın yeni kruvazörlerinden 9800 tonluk Portland ve 20,3 lük topları

Kruvazörlerin harb kabiliyetlerinin ehemmiyetini nazarı itibare alan bütün bahrî devletler yeni kruvazörler inşasına koyulmuşlardır. İngilizler bu hususta yeni bahrî inşaat programları ile diğer devletlerden daha büyük bir faaliyetle inşaata sarılmıştır. Çünkü 46,000,000 nüfuslu İngilterenin her gün bu nüfusu beslemek için 50,000 ton yiyecek madde ithal etmesine ihtiyaç vardır. İngilterede yetişen yiyecek bu kesif insan kütlesinin ancak ufak bir cüzünü beslemeğe kâfi gelir.

Halepteki kanlı hadiseler

Dört kişi öldü, 30 yaralı var

Petit Parisien gazetesine Kahireden yazılıyor: Fransız ve Suriye mahafili, son günlerde Halepte vuku bulan müessif hâdiseleri müttefiken tenkid ediyorlar. Bu hâdiseler Beyaz Kokard cemiyeti mensuplarile Halep halkı arasında cereyan etmiştir. Beyaz Kokard mensupları, sokaklarda cemiyetleri menfaatine iane toplamak için dolaşırlarken Halep tacirlerile kavgaya tutuşmuşlardır. Kavga, bir muharebeye dönmüş Beyaz Kokard mensupları tarafından atılan kurşunlarla dört kişi ölmüş 30 kişi yaralanmıştır. Maktuller arasında iki Suriyeli ve iki Ermeni vardır. Beş polis neferi ile bir zabit ve bir İtalyan da yaralılar arasında bulunuyor. Suriye fevkalâde komiseri M. Kont de Martel hâdise mesullerini meydana çıkarmak için şiddetli tahkikat yapılmakta bulunduğunu Fransız makamatının Fransayı Suriyede yeni siyasetini ve son muahede hükümlerini tatbikten menetmeğe matuf her türlü teşebbüsleri şiddetle bastıracaklarını söylemiş ve demiştir ki:

— Fransa ile son muahedeyi müzakere ve akdetmiş olan nasyonalist bluku bu siyasetin tatbiki ve sükûn ve huzurun ve karşılıklı emnü itimadın hüküm sürmesi için yeniden teşriki mesai edeceğinden eminim.

Bana gelince, Fransız memurlarına Suriyede cereyan edecek herhangi hâdisede tam bir bitaraflık muhafaza etmeleri için talimat verdim.

Suriye milliyetperverleri reisleri gazeteciler tarafından sorulan suallere ayni mealde cevap vermişler demişlerdir ki:

— Halkın kahir ekseriyetine dayanan Suriye vatanperverleri Fransa - Suriye muahedesini akim bırakmak teşebbüslerine müsaade etmiyeceklerdir.

Sofya elçiliğimizde bir kabul resmi yapıldı

Sofya 1 (Akşam) — Türkiye Cumhuriyetinin on üçüncü yıldönümü münasebetile dün burada Türkiye elçiliğinde öğlenden evvel saat on bir buçuk ile on dört buçuk arasında bir resmi kabul yapılmıştır.

Başta başvekil M. Köseivanof olmak üzere hemen bütün nazırlar, kral Borisin mümessilleri, yüksek rütbeli zabitan, sabık nazırlar, hariciye nezaretinin memurları ve daha bir çok resmî zevat elçiliğimize gelerek bayramımızı kutlamışlardır.

Öğleden sonra saat 4 den itibaren akşama kadar da Türk kolonisi kabul edilmiştir.

Bulgar gazeteleri, Cumhuriyettenberi Türkiyenin mazhar olduğu terakkilerden bahseden sitayişli makaleler neşretmişlerdir.

Araba ile dereyi geçerken boğuldu

Bartın 1 — Kanlıırmağın Potbaşı mevkiinde acıklı bir kaza olmuştur.

Kasabanın Köyortası mahallesinden Yazıcı Hasan Kurtoğlu, köyden araba ile mısır getirirken, araba, ırmaktan geçtiği sırada, suların akıntısına kapılıp devrilmiş ve Hasanla arabacı suya düşmüşlerdir. Arabacı kendini kurtarmışsa da yaşlı ve meflûç olan Yazıcı Hasan boğulmuştur. Cesed şimdiye kadar meydana çıkmamıştır.

Marmara havzasında badem yetiştirilecek

Balıkesir 1 — Ziraat vekâletinden gelen bir tamime göre Marmara havzası memleket iktisadiyatında mühim bir mevkii olan badem mahsulü için çok iyi bir yetiştirme mıntakası olacak kabiliyetedir.

Marmara havzasının büyük bir badem mıntakası olması için her şey yapılacaktır.

Açık muhabere

Bay Basri Yaman — Bayan Necile Tevfik — Bay Server Ziya.

(AKŞAM) — kitap servisine emanet olarak kitap bırakmış olan yukarıda isimleri yazılı zevatın matbaa müdürlüğüne bizzat ve yahud mektupla bir an evvel müracatları rica olunur.

Çocuk Dünyası

HEDİYE ALANLAR

10 Teşrinievvel 936 tarihli bilmecemizin halledilmiş şeklini bugün hediye kazananların isimlerile beraber neşrediyoruz.

YEMİN

Bilmecemizi doğru halledenlerden Eyüp orta okuldan No. 491 bay Bedri birinci gelmiş ve hediyesi olan (Masa saati), İst 17 nci okuldan 256 No. bay Alâeddin Tunca ikincilik ile (Altın uçlu kalem), Tokat Cumhuriyet okulu 224 No. bay Fikret üçüncü gelerek (Penbe maşlahlı hanım) hediyemizi kazanmışlardır.

Şekerleme alanlar

1 - No. 16 Hayriye, 2 - İst. 9 cu okul 43 Fikret, 3 - Çarşıkapı No. 9 Kadriye, 4 - Kumkapı orta okul 60 Cahit, 5 - Beykoz ilk okul 263 Cahit, 6 - Beylerbeyi iskele cad. 14 Kadri, 7 - Beyoğlu 12 ri okul 453 Feyzan, 8 - Samatya İzri so. No. 45 Diran, 9 - İst. kız lis. 722 Şükûfe, 10 - Beyazıd Verihi.

Çikolata alanlar

11 - Beşiktaş Yenimahalle No. 6 Basri, 12 - Meridiyeköy 42 si ilk okul Jale, 13 - Beşiktaş Müradiye No. 7 Mihriban, 14 - Çarşamba No. 6 Fazile, 15 - K.-Mustafapaşa No. 19 Neriman, 16 - İstiklâl lis. 254 Hulûsi, 17 - Fındıklı Dereiçi No. 16 Hikmet, 18 - İnönü kız lis. 770 Mevhibe, 19 - İst. kız lis. 53 Güler, 20 - İst. kız lis. 467 Sabahat.

Bisküit alanlar

21 - İst. 27 ci okul 515 Semia, 22 - Yeni Nesil okul 90 Mine, 23 - Pangaltı Tepeüstü No. 3 Nezihe, 24 - İst. erkek lis. 1595 Mehmed Ali, 25 - İst. kız lis. 1672 Şaduman, 26 - Beyazıd Fuat paşa cad. No. 64 İbrahim, 27 - Kumkapı No. 3 Yusuf, 28 - Fatih No. 29 Perran, 29 - Sultanahmed No. 24 Vehbi, 30 - Fatih 13 cü okul 917 Muallâ.

Birer kutu boyalı kalem ve resim defteri alanlar

31 - Beyazıd No. 39 İsmet, 32 - İst. kız lis. 918 Edibe, 33 - Vefa lis. 384 Muzaffer, 34 - İst. 44 cü okul 164 Hikmet, 35 - Boğaziçi lis. 289 Mustafa, 36 - Boğaziçi lis. 272 Tevfik, 37 - Kadıköy Süleyman paşa so. No. 51 Petro, 38 - Hayriye lis. No. 633 Handan Fevzi, 39 - İst. 11 ci okul No. 5 Lemi, 40 - İst. erkek lis. 634 Firuz.

Mürekkeb alanlar

41 - Beyazıd Camci Ali No. 13 Emine, 42 - Kumkapı Nişanca No. 29 Jan, 43 - Bakırköy Kıztaşı No. 6 Muammer, 44 - Şişli tramvay deposunda 338 Hayri, 45 - Şehzadebaşı 10 cu okul 159 Zuhal, 46 - Bakırköy Kıztaşı No. 6 Muzaffer, 47 - Kadıköy No. 6 Remziye, 48 - Samatya Müdamaai milliye cad. No. 52 B. çağlı, 49 - İst. kız lis. 532 Vecdet, 50 - Işık lis. Güner.

Cetvel alanlar

51 - Bakırköy Taş han cad. No. 25 Razan, 52 - İst. erkek lis. 345 Mehmed 53 - Üsküdar malmüdürlüğünde muhasebe kâtibi oğlu Orgun, 54 - Kadıköy 7 ci okul 140 Ümran, 55 - Kadıköy kız orta okul 79 R. Alpagot, 56 - Kadıköy orta okul 449 Ali, 57 - Beyoğlu 35 ci okul Muazzez, 58 - Pertevnihal lis. 19 9 Mufahham, 59 - İstiklâl lis. 420 Sami, 60 - Beyoğlu 15 ci okul 177 Hatice.

Birer defter alanlar

61 - Ortaköy tramvay cad. No. 1 Ergül, 62 - Ankara Atatürk ilk okul 376 Mehmed, 63 - S. P. Fransız okul Ayten, 64 - Sürmene Ziraat memuru Adnan kızı İlhan, 65 - Haydarpaşa lis. 1034 Şükrü, 66 - Büyükada Çınar cad. No. 68 Nadya, 67 - İzmir Alsancak birinci kordon 36 Ömer, 68 - Samatya 29 cu okul 174 Aliye, 69 - İst. 16 cı okul 256 Muhterem, 70 - Giresun Osmaniye mahallesi No. 3 Alâeddin.

Kart alanlar

71 - Ankara Riyaseticumhur bandosunda Kadri kızı Nesrin, 72 - Eyüp orta okul 941 Bedri, 73 - Bitlis inhisarlar başmüdürü oğlu Salâhaddin, 74 - İst. kız öğretmen okul 285 Nadide, 75 - Çorum Alaca baş öğretmen kızı Şahdane, 76 - Vefa erkek lis. 343 Nedim, 77 - Tokad Cumhuriyet okul. 224 Fikret, 78 - Kızıltoprak No. 19 Necly, 79 - Samsun Ziraat bankası muamelât şefi kızı Suna, 80 - Beşiktaş No. 45 Hilmi kızı Sabey, 81 - Üsküdar Çarşıboyu No. İçel, 82 - Ankara Necatibey cad. No. 7 Osman, 83 - Kumkapı 61 ci okul Muallâ, 84 - Konya İş bankası şefi Ekrem Öçal, 85 - İst. 17 ci okul 256 Alâeddin, 86 - Burdur hastane cad. No. 4 Beyhan, 87 - Vefa erkek lis. 304 Kadri, 88 - Adana Gazi paşa okul. 192 Kayahan, 89 - Kumkapı orta okul Aydin Tan, 90 - Aydın orta okul. 465 Nermin, 91 - Üsküdar 19 cu okul 475 Yücekan, 92 - Akhisar Çelik oğlu eczanesi Sayhan, 93 - İst. Gelenbevi orta okul 468 Süleyman, 94 - Balıkesir Mitat paşa okul. 392 Perran, 95 - Kuzguncuk Mersesyan okul Kevork, 96 - Bursa ticaret bankası veznedar bay Bedri kızı Neptün, 97 - Kasımpaşa No. 64 Şerfnur, 98 - Ankara çocuk sarayı cad. No. 12 Sadi Yazıcı, 99 - Üsküdar kız enstitüsünde 202 Uayap, 100 - Şişli Kudret Kandemir, 101 - Sultanahmed No. 66 Şeref, 102 - İzmir Ziraat bankası Sevda Esen, 103 - Eyüp No. 53 R. Güceyü, 104 - Bandırma orta okul No. 32 C. Umut, 105 - Şehzadebaşı No. 2 S. Kızılbağa, 106 - Ortaköy No. 87 Hilmi, 107 - İst. erkek lis. 803 Nihad, 108 - Kumkapı orta okul No. 59 Nihad, 109 - Zincirlikuyu 20 ci okul 184 Ferdane, 110 - Topkapı taş mektep No. 29 Nevzat, 111 - İst. kız lis. 965 Seniha, 112 - Şehremini İskender mahallesi No. 17 Emine, 113 - Kumkapı orta okul 60 Cahit, 114 - Saraçhane No. 5 Neriman Altan, 115 - İst. kız orta okul Aysel, 116 - Piyer Loti cad. No. 21 Semih, 117 - Cumhuriyet kız orta okul 114 Kevser, 118 - İst. 6 cı okul 335 Feriha, 119 - İst. kız lis. 1743 Müşerref, 120 - Arif İnzibat, 121 - Kumkapı No. 93 Yepime, 122 - İst. 24 cü okul Oğuz, 123 - Sarıyer doktor Necdet kızı Güzin, 124 - Beyoğlu 11 ci okul 34 İlhan, 125 - Yedikule tramvay cad. 27 Safiye, 126 - Pangaltı No. 2 Şadiye, 127 - Kandilli lis. Sitare, 128 - İst. kız lis. 1638 Saime, 129 - Şişli No. 12 Nazire, 130 - Erenköy kız lis. 500 Süheylâ, 131 - Kodaman cad. No. 91 Sehna, 132 - Kızıltoprak orta okul Esad, 133 - Davutpaşa orta okul 545 Halûk, 134 - İst. erkek lis. 117 Orhan, 135 - Taşkasab İclâl Arif, 136 - İst. kız lis. 1602 Fethiye, 137 - İst. erkek lis. 553 Faruş, 138 - İst. 2 ci okul 164 Yaşar, 139 - Arnavutköy 90 Şake, 140 - İst. erkek lis. 628 Hüseyin, 141 - İst. kız lis. 1845 Jale, 142 - İst. erkek lis. 814 Vedat, 134 - Çamlıca 13 cü okul 55 Firuzan, 144 - Şişli Terakki lis. 79 Cevval, 145 - Beyoğlu 20 ci okul Harika, 146 - Şehzadebaşı No. 12 Nureddin, 147 - K. Mustafapaşa No. 11 Hayriye, 148 - İst. 6 cı okul 409 Muhiddin, 149 - Üsküdar Ahmediye No. 73 Emine, 150 - Beşiktaş 19 cu okul 257 Fahreddin, 151 - Kadıköy İzzeddin so. No. 31 Neriman, 152 - Fatih Sarıgüzel cad. No. 20 Bedia, 153 - Kuzbuncuk iskele cad. No. 7 İffet 154 - Kadıköy Yeldeğirmeni No. 8 Şükûfe, 155 - Galatasaray lis. 259 Aydın, 157 - Kandilli 32 ci okul Muallâ Taran, 157 - Kadıköy orta okul Ozan, 158 - Beyoğlu Melin, 159 - Teşvikiye No. 126 Selma, 160 - Galatasaray lis. İhsan Tür, 161 - 38 ci okul Şükran, 162 - İst. kız lis. 647 Ayşe, 163 - Şişli Fatma Handan, 164 - Beşiktaş berber salonunda Ziya Gökalp, 165 - İst. erkek lis. 677 Şerafeddin, 166 - Kadıköy Moda No. 16 Nigâr, 167 - Vefa lis. No. 369 Muhsin, 168 - Gelenbevi orta okul 833 Feyyaz, 169 - Beyazıd Soğanağa mahallesi Belkıs, 170 - İst. erkek lis. 1017 Kenan, 171 - Karagümrük No. 5 Yüksel, 172 - Beyazıd 5 ci okul 39 Şüheylâ, 173 - Kandilli lis. 198 Sabiha, 174 - Kabataş lis. 554 Halidun, 175 - Aksaray Zühtü paşa torunu Mebrure, 176 - Nişantaş kız orta okul 205 Seniha, 177 - İstiklâl lis. 268 Selçuk, 178 - Feriköy K. Marti, 179 - Moda F. Dural, 180 - Tarlabaşı Koyun so. Öjen, 181 - İst. Taş han No. 17 Ali, 182 - İst. erkek lis. 728 Lûtfullah, 183 - Üsküdar No. 86 Turan, 184 - Fatih Sultan Selim No. 8 Yılmaz, 185 - İtalyan lis. Nuri, 186 - İst. kız muallim okul 254 Hayrünnisa, 187 - Göztepe No. 117 Cahide, 188 - Selimiyede No. 35 Fikret, 189 - Beyoğlu 11 ci okul 105 Mehmed, 190 - İstanbul erkek lis. 622 Fahir.



AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI



KÜÇÜK İLÂNLAR
«Akşam»ın Pazar, Salı ve Perşembe nüshalarında çıkar.

1 — Iş arıyanlar

İNGİLTEREDE BULUNMUŞ — İngilizce (yüksek derece), fransızca ve türkçebilen matmazel ciddî bir ailenin çocuğunun tahsiline bakabilir. Yakın Anadolu şehirlerine gider. Akşam'a (815) e yazılması. — 3

BİR FRANSIZ MADAM — 4 yaşında bir çocuğa fransızca öğretmek üzere bir evde mürebbiye olmak istiyor. Arzu edenlerin Beyoğlu, Yeşil sokak No. 11 Madam Martinoya müracaat. — 5

TÜRKÇE, ALMANCA, İNGİLİZCE, FRANSIZCA — Dört lisanı iyi bilen tecrübeli muhasib iş arıyor. Günde bir kaç saat veya bütün gün çalışır. Adres: Galata posta kutusu No. 1323.

2 — Işçi arıyanlar

HASTABAKICI ARANIYOR — Zeytinburnu askerî hastanesine bir hemşire lâzımdır. İsteklilerin hastane başhekimliğine müracaat etmeleri. —

3 — Satılık eşya

KELEPİR SATILIK TAKSİ OTOMOBİL — 1930 model Hudson-Essex, az kullanılmış ve temiz halde. Son fennî muayenesi yapılmış, tabelâ hazır. Ehven fiatle satılacaktır. Müracaat: Sabahları Yeni Postahane arkasında Baker Han No. 38, ikinci kat. — 2

SATILIK OTOMOBİL — 931 dölüks modeli gayet temiz spor bir Ford otomobili satılıktır. Taksim çeşme sokağı yeni garaja müracaat. Tel. 40802 — 8

SATILIK BİLÂRDO — Bir adet Fransız salon bilârdosu isteka ve bilalarile birlikte satılıktır. Görmek istiyenler Maltepede postane anında kahveci Mustafa Şene müracaat. — 1

SATILIK ALMAN MAMULÂTI EŞYA — Azimet dolayisile kıymetli Alman mamulatından yemek salonu, çalışma odasındaki mobilyeler, yatak odası takımı, müteaddit mobilyeler, gramofon, plâklar, kitaplar, borselenler, bardaklar ve saire satılıktır. Bebek rıhtım boyunda Cevad bey apartımanında Şulzeye müracaat. —

4 — Kiralık-Satılık

KİRALIK YALI — Bebekte Sağlık apartımanı: 4 oda, kalorifer, elektrik, havagazı, sıcak su, banyo, kayıkhane. Tel. 20107. — 4

KİRALIK APARTIMAN — Ayaspaşa, Cami sokağı, Ülkü apartımanı: 4 oda, bir sofa, kalorifer, asansör, sıcak su, banyo. Tel. 20107. — 4

UCUZ SATILIK APARTIMAN — Karaköyde Beyazıt mahallesinde Vekilharç sokağında 7 numaralı apartıman satılıktır. Ucuz fiatle satılacaktır. Talip olanlar kapıdaki adrese müracaat. — 3

ACELE SATILIK EV — Gedikpaşa caddesinde 145 No.lı hane: Denize ve Adalara nazır yedi büyük oda, salon, elektrik, terkos, sarnıç, tulumba, bahçeyi havi ev. Pazarları sabahtan akşama kadar, sair günler sekizden ona kadar müracaat. — 5

SATILIK EV — Fatih itfaiye yanında İmam Niyazi efendi sokağında bir salon, yedi oda, boyalı, bahçeli, tramvaya yakın 9 No.lı kâgir ev satılıktır. İçindekilere müracaat. — 4

BÜYÜK FIRSAT — Acele satılık büyük bir bina: Tarapya, Tarabya caddesinde deniz kenarında ve vapur iskelesine yakın 4 No.lı ve büyük bahçeli Mısır Oteli binası inanılmıyacak derecede çok ucuz fiatle satılıktır. Görmek için içindekilere, şerait için 43358 telefon numarasına müracaat. — 3

SATILIK ECZANE — İstiyenlerin Boğaziçinde Tarabya eczanesine müracaati. — 2

BULUNMAZ BİR FIRSAT — Çok işlek bir yerde büyük ve lüks bir bakkaliye mağazası sahibinin taşraya gideceğinden devren satılıktır. Şerait uygundur. Akşamda FD-6 rümuzuna mektupla müracaat. —

KADIKÖYÜNDE SATILIK HANELER — 1: Moda caddesi 9 No. iki dükkânile beraber kâgir hane satılıktır. İçindekilere müracaat. 2: Şifada 20 numarada müfrez iki kâgir hane, bahçe, havagazı, su, elektrik. İki taksitle de verilir. İçindekilere müracaat. — 8

BEYOĞLU BALIK PAZARINDA — Üzerleri salonlu betonarme iki dükkân birden kiralık ve satılıktır. Müracaat için, sabahları sekiz buçuğa kadar Harbiye mektebi karşısında 295 numaralı evde Bay Leona öğleden sonra üçten beşe kadar Sadıkıye han 16 numarada Bay Leona. — 7

KONFOR — Divanyolu binbirdirek Klod Farer caddesinde yeni inşa edilen gayet lüks apartımanın iki dairesi kiralıktır. Bekçisi Bay Avniye müracaat. — 4

KELEPİR ve ACELE SATILIK — Kadıköyünde Cevizlikte Afitap sokak No 3, banyo, elektrik, havagazı, terkos ve bahçeli 7 oda her tarafı güneş görür kâgir ev acele satılıktır. Paraca kolaylık gösterilir. Görmek için bekci Akife, görüşmek üzere Galata Ada han 17 ye, Telefon: 43837 — 7

DAİRE — Gayet iyi bir mevkide üç odalı içinde banyosu, kaloriferi ve sıcak suyu bulunan bir daire 1 kânunusani 1937 de kiralıktır. İsteyenlerin Bebekte Bay Cevad apartımanında Şulzeye müracaat etmeleri. —

KİRALIK EV — Şehzadebaşında Feyziye caddesinde 28 No. lı üç ve altı odalı iki daireli hamam ve bahçeli ahşap ev kiralıktır. Bekçiye ve bayazıdda Elektrik şirketi yanında diş hekimi Hüsamettine müracaat TeL. 22502 —

SATILIK ECZANE ARANIYOR — İstanbulda işlek bir eczane aranıyor. Yeni postane caddesi Ananyadi hanında Zaman ecza deposuna müracaat. —2

KİRALIK — Beş oda, banyo, kapıcı, su beraber 42 liraya kiralıktır. Beyoğlu Melek sineması karşısında Kuloğlu sokağında 7 numaralı Fesçizade apartıman kapıcısına müraacaat. —2

KARAKÖYDE — Matbaa, ardiye, fabrika, garaj, han inşasına ve her türlü ticarete elverişli iki caddeye yüzü olan arsa ve dükkânlar toptan ve ayrı ayrı (satılık ve kiralık) çok ucuz, çok güzel, tarifle mümkün değil, menfaatiniz için bir defa görmek ve doğruca mal sahibile görüşmek lâzımdır. Karaköy Topçular Necatibey tramvay caddesi 110 - 112 - 114 - 116. —

KİRALIK APARTIMAN DAİRELERİ — Beyazıtta Mercanda Örücüler Örücüler yokuşu başında her tarafa yakın köşe başında Mercan apartımanında bütün konforu tamam küçük ve büyük daireler kiralıktır. Kapıcıya müracaat. — 3

SATILIK KÖŞK — Paşabahçesinde Şekerpare sokağında beş numaralı fevkalâde nezaretli dışı kâmilen, dahili kısmen yağlı boyalı 7 odası iki büyük sofası bir büyük taşlığı ve büyük bir mutfağı, hamamı, 3 helâsı, kileri, büyük çok muntazam bir bahçesi, kuyusu, ahırı, odunluk ve kömürlükleri, bahçesinin önünde demir parmaklıklı çini döşeli denize nezaretli büyük bir taraçası, elektriği ve telefonu bulunan köşk satılıktır. Taliplerin görmek ve görüşmek üzere Akşam matbaasında Klişe atelyesinde bay Fuada müracaatları. Telefon 20113. — 8

KİRALIK APARTIMAN — Yüksekkaldırım Lülecihendek sokağı köşedeki apartımana müttesil 131 No. Hacı Ali paşa apartımanı denize nezareti mükemmel beş oda 38 lira, üç odalı 20 lira içindekilere müracaat. — 1

SATILIK MANDRA — Zeytinburnu civarında büyük ve modern bir mandra satılıktır. Bir çok müştemilâtı ve 10 dönüm arazisi ve dört odalı bir evi vardır. Satın almak isteyenler Akşamda M. B. rümuzuna mektupla müracaat.—1

KİRALIK HANE — Fatih tramvay caddesi, köşebaşı piyango bayii üzerindeki 28 numaralı beş oda, banyo, elektrik, havagazı, terkos ve muşambalı hane. — 6

KİRALIK — İyi bir aile nezdinde mobilyalı bir oda kiralıktır. Manzarası mükemmeldir. Huzur ve rahat temin edilmiştir. Her gün saat 17 den sonra ve pazar günleri sabahtan akşama kadar görülebilir. Kirası ehvendir. Ayaz paşada mezarlık sokak Bay Bekir apartıman No. 27 dahilî No. 3 adrese müracaat. — 2

1500 LİRAYA SATILIK KÂGİR HANE — 9 oda 1600 arşın bahçe Kuzguncukta Bozacı sokağında 4 numaralı ev satılıktır. Yanındaki haneye müracaat. — 4

5 — Müteferrik

FRANSIZCA DERSLERİ — Kolay bir metodla, çabuk ilerletirim. Talebelere herhangi derslerde yardım edebilirim. Fiatler gayet uygun. Akşamda İÜ rümuzuna mektupla müracaat. — 6

BİR ALMAN MADAM — Yalnız Bayan ve çocuklara Almanca dersleri vermektedir. Ücreti mutedildir. Akşamda S. S. rümuzuna mektupla müracaat edilmesi. — 1

UCUZ DERS — Bir Alman profesörü en son üsüllerle az bir zamanda Almanca, Fransızca ve İtalyanca lisanlarını öğretmektedir. Ücret gayet mutedildir. Bu lisanlar üzerine tercüme ve buhabere yapmağa vakti müsaittir. Akşam gazetesine O. S. rümuzuna mektupla müracaat. — 3

RİYAZİYE VE FEN DERSLERİNDEN — İmtihanlarda muvaffak olmak için şimdiden hazırlanmalı. Yüksek riyaziye tahsilini bitirmiş bir genç lise, orta, ecnebi mektep talebelerini riyaziye ve fen derslerine hazırlamaktadır. Akşamda R. T. rümuzuna yazile müracaat. — 7

DANS DERSLERİ — Hususî ve münferiden (asrî dans dersleri) Beyoğlu, Karlman karşısında eski Polonya Nur Ziya sokak No. 3. Müracaat saatleri: (12 - 14) (17 - 20) ye kadar Profesör Panosyan. — 4

DANS BİLMEYENLERE MÜJDE — En aksı bir zamanda iyi dans öğrenmek isterseniz ve ucuz bir fiat ile vakit kaybetmeden Bay Yorgoya müracaat ediniz. Adres: Beyoğlu Tokatlıyan arkası Topçekenler sokak No. 31, 1 ci kat. —2

ALMANCA DERSLERİ — Berlin üniversitesinden edebiyat ve felsefe agrejesine malik ve İstanbul üniversitesinde lisan tedris eden - Fransızca ve İngilizceye vakıf - genç bir Alman profesörü (hususî veya grup halinde) Almanca dersleri vermektedir. Muhtelif ticaret şubeleri ve bakalorya imtihanlarına hazırlık dersleri. Esaslı ve en seri yeni usullerle tedris eder. Fiatlar mutedildir. «Prof. M. M.» rümuzile (Akşam)a mektupla müracaat. — 5

ALMANCA DERSLERİ — Almanyada tahsil görmüş bir Türk Bayan, en modern metodlarla Almancayı kısa bir zamanda öğretmektedir. Akşamda A. M. rumuzuna mektupla müracaat. — 5

FRANSIZ MATMAZEL — Fransızca ders veriyor. Fiat müsaittir. Lux Ap. 8 Beyoğlu Galatasaray Yeniçarşı, Matmazel Dressy'ye müracaat. —

ALMANCA, İNGİLİZCE VE FRANSIZCA — (Bahusus ticaret şubeleri için) İstanbulun mühim resmî müesseselerinden birinde vazifeli diplomalı bir Alman öğretmeni tarafından gayet seri ve hakikî metodlarla ders verilmektedir. Şerait rekabet kabul etmiyecek derecede müsaittir. (Akşam)da «Terakki» rümuzuna mektupla müracaat ediniz. — 2

Lisan mütehassısı Prof. Albert Anjel: Hususî FRANSIZCA DERSANESİ — Esas program: Mükâleme, tercüme, imlâ, tahrir usulü. Aylıklar: (A) kursu 3 - (B) kursu 4 ve (C) kursu 5 liradır. Adres: Köprübaşı Eminönü Hanı. —

Mektuplarınızı aldırınız
Gazetemiz idarehanesini adres olarak gösterilmiş olan karilerimizden
MP - RT - İT - AM - MK
GFV
namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

İstanbul Harici Askerî KITAATI İLÂNLARI

Tümen birlikleri için 9000 kilo fasulya 4/11/936 saat 14 de pazarlıkla alınacaktır. Muhammen bedeli 1170 lira ilk teminatı 88 liradır. İstekliler şartnameyi görmek üzere hergün eksiltmeye iştirak için belli gün ve saatte kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki vesikalarla Lüleburgazda Tümen satınalma komisyonunda bulunmaları. (436) (2641)

★

Kırklareli Tüm ihtiyaci için kapalı zarf usuliyle 25 ton benzin alınacaktır. Beher kilosunun muhammen fiatı 34 kuruştur. Tutarı 8511 liradır. İlk teminatı 637 lira 50 kuruştur. Şartnamesi Tüm satınalma komisyonundadır. İhalesi 20/ İkinci teşrin/936 cuma günü saat 15 dedir. Talip olanların ihale saatinden bir saat evvel teklif mektuplarını komisyonumuza vermeleri. (437) (2642)

★

Müstahkem mevkiin göstereceği yerlerde yaptırılacak olan 38939 lira 4 kuruş bedeli keşifli telefon hatları kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 19/11/936 perşembe günü saat 16 da İzmir kışlada Mst. mevki satınalma komisyonunda yapılacaktır. Teminat akçası 2920 lira 46 kuruştur. Keşfi şartnamesi ve plânları ancak komisyonda her gün görülebilir. Eksiltmeye iştirak edeceklerin Ticaret odasında mukayyet oldukları şart olduğu gibi lâakal bir hafta evvel bu işin ehli olduklarına dair Nafıa fen heyetinden vesika almaları ve bu vesikaları komisyona ibraz etmeleri lâzımdır. Eksiltmeye iştirak edeceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddeleriyle şartnamesinde yazılı vesikaları ilk teminat makbuz veya mektupları ile teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evvel komisyona vermiş bulunmaları. (435) (2640)

İstanbul komutanlığı Satınalma Komisyonu İlânları

Çatalca Müt. mevki için 100 ton leva kömürü 5/11/936 perşembe günü saat 14 de açık eksiltme suretiyle alınacaktır. Muhammen tutarı 1500 liradır. Şartnamesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin 113 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile beraber Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (2638)

istanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Piyade atış okulunun altı aylık ekmek pişirilmesinin açık eksiltmesi 5/2. teşrin/936 perşembe günü saat 14 de Tophanede satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin fiatı beher kilo ekmek pişirmesi iki kuruştur. İlk teminatı 216 liradır. Şartnamesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle belli saatte komisyona gelmeleri. (172) (2316)

Zayi — İstanbul İthalât gümrüğünden 28 Ağustos 933 tarih ve 6014 numaralı beyanname ile deposu suretile idhal ettiğim FM marka altı balya İtalya malı ipliğin 9/9/934 tarih ve 218157 numaralı irad makpuzunu zayi ettim. Yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü olmadığını ilân ederim. Mehmed Rasim

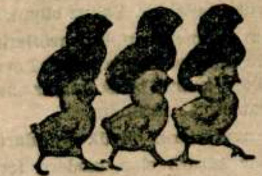
AKŞAM NEŞRİYATI
İskontolu Satış Listesi

No.		Kuruş
1	Küçük İlânlar	75
2	Kıvırcık Paşa	75
3	Deli	30
4	Yalı Çapkını	30
5	Bu Perdenin Arkasında	40
6	Düğün Gecesi	100
7	Sumer Kızı	125
8	Asyadan Bir Güneş Doğuyor	80
9	Dipsiz Kuyu	25
10	Kadın Asker Olursa	50
11	Pembe Maşlahlı Hanım	70
12	Pembe Pırlanta	25
14	İki cinayet gecesi	25
15	İtalyadan Amerikaya nasıl Uçtular	35
16	İlkmektepler İçin Yardımcı Tarih Hulâsası	10
17	İttihat ve Terakki Tarihinde Esrar Perdesi	150
18	Karacaahmedin esrarı	25
19	Arzın Merkezine Seyahat	25
20	Don Kişot	25
21	Kardeş katili	25
22	Hayvanlar Âlemi	150
23	Sinema Yıldızlari	100
24	Bir kadın geçti	20
25	İstanbuldan Londraya Şileple bir yolculuk	75
26	Nereden geliyoruz	40
27	İstiklâl Savaşı Nasıl Oldu	80
28-33	Arsen Lüpen (Bir Cildi)	80
34	Tarih Öğreniyorum	30
35	Coğrafyada İlk Adım	50
36	Çocuklara Coğrafya Kıraatleri	50
37	Fazıl Ahmet	80
38	Devler Kaldırımı	75
39	Aşk Fırtınası	50
40	Yeryüzü Gökyüzü	150
41	Cüceler ve Devler memleketinde Gülliverin Seyahatleri	75
42	Edebi Hatıralar	60
43	Bir Türk Kızının Amerika Yolculuğu	75

AKŞAM okuyucularına mahsus % 20 İSKONTO KUPONU

Bu kuponu kesip «Akşam Matbaası Kitap Servisine» getirir veya gönderirseniz, yukarıdaki listede beğeneceğiniz kitapların fiatından size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

CAFER FAHRİ nin eserlerinden



	Kuruş
YENİ HARFLERLE	
Savaş ve Polis köpeği	50
Tavuk hastalıkları	25
Tavukları çok yumurtlatmak için ne yedirmeli?	25
Ne zaman civciv çıkarmalı?	5
Tavukçulukta muvaffakiyetin sırrı ?	25
Tavukçuluktan nasıl para kazanılır?	25
Nasıl tavukçuluk yapılmalıdır?	25
ESKİ HARFLERLE	
Mufassal yeni tavukçuluk	100
Keçi beslemek usulü	25
Av ve salon köpekleri	25

Satış yeri: İKBAL kitabevi

MERAKLILARA
Modern ve gayet nefis mavi renkte bir SALON TAKIMI ve yazıhane satılıktır. Taksim stadyomu arkasında 37 No.lı Macar marangoz atölyesine müracaat.

Dr. FETHİ
LABORATUVARI
CERRAHPAŞA HASTANESİ BAKTERİYOLOĞU
Kan, idrar, balgam, cerahat, mevadı gaita gibi tıbbî tahliller ve bütün biyolojik teamüller gayet dikkatle yapılır.
Beyoğlu : Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı Tel. 40534







İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünden:

Teşrih	Kadın ve doğum
Fizyoloji	Kulak, Boğaz
Mikrobiyoloji	Göz hastalıkları
Hijiyen	Akıl hastalıkları
Marazî Teşrih	Radyoloji
Umumî Emraz	Fizikoterapi
Farmakodinami	Çocuk cerrahisi
1 inci dahiliye	İdrar yolları
2 inci dahiliye	
1 inci hariciye	
2 inci hariciye	

Tıp Fakültesinin yukarıda yazılı lâboratuvar ve kliniklerinde 19 asistanlık açıktır. İsteklilerin Fakülteye baş vurmaları. (2412)

İşçi Kız Aranıyor

Sabahları saat sekizden akşamları saat sekize kadar hafif fabrika işinde istihdam olunmak ve haftada 350 kuruş ücretle çalışmak isteyenler Postahane arkası Basiret han 27 numaraya müracaat etsinler.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

15000 kilo yakımlık zeytinyağı 7200 lira tahmin bedeli üzerinden 19/XI./936 perşembe günü saat 15 de Haydarpaşada gar binası dahilindeki 1 inci işletme komisyonu tarafından kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

Bu işe girmek isteyenlerin 540 liralık muvakkat teminat ile 2490 sayılı kanunun 4 üncü maddesi mucibince bu işe girmeye manii kanunî bulunmadığına dair beyanname ve ehliyet vesikaları ile teklif mektuplarını muhtevi zarfların eksiltme günü saatinden bir saat evvel komisyonda bulundurmak üzere ya bizzat veya teahhütlü mektupla komisyon reisliğine göndermeleri lâzımdır. Bu işe ait şartnameler Haydarpaşada 1 inci işletme komisyonu tarafından parasız olarak dağıtılmaktadır. (2597)



İstanbul Üniversitesi A. E. P. Komisyonundan:

Üniversite Fen ve Edebiyat Fakültelerile Dişçi ve Eczacı Okullarına kurulacak sobalarla alınacak boru ve teferrüatı için 5/11/936 perşembe günü saat 15 de pazarlık yapılacaktır. Taliplerin ünvan tezkerelerile 35 liralık muvakkat teminatları beraberinde Rektörlüğe gelmeleri.

İstekliler pazarlıktan evvel soba kurulacak mahalleri görebilirler ve alınacak malzeme listesini hergün Rektörlükten görürler. (2551)

Vakıf Paralar Direktörlüğünden:

Yüzde üç nisbetinde alınmakta olan komisyon miktarının Vakıflar Umum Müdürlüğü İdare meclisince ittihaz edilen kararla, kârgir emlâk karşılığında yapılacak ikrazlarda yüzde bir buçuğa indirilmiş olduğu talimatnamenin ikinci maddesi uyarınca ilân olunur.

Bu tenzilâttan, muamelelerini yeniletmek suretile kârgir emlâk sahipleri eski müşterilerimiz de istifade edeceklerdir.

Adres: İstanbul - Dördüncü Vakıfhan. Telefon No. 23654

(2639)



Sümer Bank Umumî Müdürlüğünden:

Liselerin 1930 - 1936 mezunlarından imtihan ile

25 - 30 memur alınacaktır.

İmtihan 25/11/936 çarşamba günü yapılacaktır. Matbu izahnamenin Ankarada umumî müdürlükden, İstanbulda Sümer Bank şubesinden ve diğer mahallerde Sümer Bank müesseselerinden istenmesi ilân olunur.

İstanbul Deniz Ticareti Müdürlüğünden:

Bolayır açığında mağruk Barbaros ve Helâs feneri açığındaki Majestik zırhlıları üzerine konacak iki şamandıranın mahalline vazıları işi pazarlıkla talibine ihale edilecektir.

İsteklilerin 4/11/936 çarşamba günü saat 14 de komisyona müracaatları ilân olunur. (2646)

Üsküdar As. şubesinden:

Şubeler münhalâtında istihdam edilmek üzere rütbesi muhassesatı ile (ücretli değil) emekli binbaşı ve yüzbaşılardan alınacaktır. Üsküdar şubesinde kayıtlı bulunan emekli binbaşı ve yüzbaşılardan isteklilerin hemen şubeye müracaat eylemleri ilân olunur.

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünden:

Tıp Fakültesi klinikleri için «Hasta bakıcı mektebinden diplomalı» altı hemşireye ihtiyaç vardır.

İstekli olanların Fakülteye baş vurmaları. (2413)

İstanbul Komutanlığınnan:

Çorluda yapılmakta olan hastane inşaatına nezaret etmek ve 111 kor. İnşaat şubesinde inşaat işi için çalışmak üzere ayda (200) lira ücretli şeraiti kanuniyeyi haiz ve mesleğinde ihtisas sahibi ve bilhassa betonarme işlerini bilir bir mimar veya mühendise ihtiyaç vardır.

Bu gibilerin komutanlık ikinci şubesine müracaatları ilân olunur. (2631)

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumî neşriyat müdürü: Enis Til
Akşam matbaası

Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâleti iskân umum müdürlüğünden:

1 — Orta Anadolu vilâyetlerine yerleştirilen göçmenler için fennî şartnamesi dahilinde (5000) adet pullk imali eksiltmeye konulmuştur.

Bu pulluklara ait fennî ve idarî şartnameler Ankarada İskân umum müdürlüğnde ve İstanbulda İskân müdürlüğünde mevcut olup talipler resmî tatil günleri hariç olmak üzere her gün saat dokuzdan on yediye kadar bu şartnameleri alabilirler.

2 — Pazarlıkla ihalenin 10/11/936 Salı günü saat 15 buçukta Sıhhat Vekâletinde hususî komisyonda yapılacağı. (2625)